

Vlaanderen
is open ruimte

Landinrichting Maasvallei Fase 1

*Eindvoorstel Landinrichtingsplan
Kessenich in Zich(t)*

13 september 2019

Vlaamse
overheid

VLM.be
OMGEINGVLAANDEREN.be

Colofon

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel 02 543 72 00

Onder begeleiding van de planbegeleidingsgroep “Landinrichting Maasvallei fase 1”

Samenstelling:

Vlaamse Landmaatschappij, eindredactie: Lien Lambrechts

Coverfoto: © fotoarchief VLM

Datum: 13 september 2019

Status: eindvoorstel landinrichtingsplan

Inhoud		
Leeswijzer		4
1	Inleiding	5
1.1	Regelgeving landinrichting	5
1.2	Het landinrichtingsproject maasvallei fase 1 vanuit de historiek van het rivierpark Maasvallei	6
1.3	Het Landinrichtingsplan Kessenich in Zich(t)	7
1.4	Inspraak en adviesprocedures	8
2	Gebiedsanalyse	10
2.1	Projectsituering	10
2.2	Gebiedsomschrijving	10
2.2.1	De basis van het fysisch systeem: geologie en bodem	10
2.2.2	Hydrologie	12
2.2.3	Landschap, erfgoed en archeologie	12
2.2.4	Natuur en bos	19
2.2.5	Landbouw	22
2.2.6	Recreatie	24
2.2.7	Demografie	25
2.3	Juridische en beleidsmatige aspecten	25
2.3.1	Ruimtelijke ordening	29
2.3.2	Water	37
2.3.3	Natuur en bos	38
2.3.4	Landschap en cultuurhistorie	40
2.3.5	Archeologie	41
2.3.6	Recreatie	42
2.3.7	Grinddecreet	43
3	Projectbeschrijving	44
3.1	Projectdefinitie	44
3.2	Doelstellingen	45
3.3	Inrichtingsconcept	46
3.3.1	Aanleg van een aantrekkelijke groene ader doorheen het dorpscentrum met voldoende ruimte om de omgeving te beleven	46
3.3.2	Een gepaste toegankelijkheid en ontsluiting voor bezoekers en bewoners	46
3.3.3	De historiek van Kessenich gebruiken om de identiteit te versterken	47
3.3.4	De natuur in Vijverbroek en Kollegreend verbinden met elkaar	48
4	Inrichtingsmaatregelen	48
4.1	Deelgebied Gaard en Motte	49
4.1.1	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard (maatregel 1.1)	50
4.1.2	Consolidatie en stabilisatie motte en grafkapel (maatregel 1.2)	51
4.1.3	Optimaliseren historische context en ontsluiting motte (maatregel 1.3 en maatregel 1.4)	52
4.2	Deelgebied Kerkhof en Bergplaats	54
4.2.1	Landschapswerken kerkhof (maatregel 2.1.a en maatregel 2.1.b)	55
4.2.2	Uitkijkplatform (maatregel 2.2.a en maatregel 2.2.b)	56
4.2.3	Inrichting Bergplaats (maatregel 2.3, maatregel 2.4)	58
4.2.4	Heraanleg Willibrordusput (maatregel 2.5)	60
4.3	Deelgebied Trage pleintjes	60
4.3.1	Herinrichting vredesplein en Borgstraat (maatregel 3.1 en maatregel 3.2)	60
4.3.2	Herinrichting plein dorpspomp (maatregel 3.3 en maatregel 3.4)	61
4.3.3	Parkeren in het dorp	62
4.4	Deelgebied natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend	62
4.5	Trage wegen	65
4.5.1	Willibrorduspad: Verbetering buurtweg (maatregel 5.1.a) en waardeverlies en vestiging erfgoedbaarheid tot openbaar nut (maatregel 5.1.b)	66

LEESWIJZER

Met voorliggend landinrichtingsplan wil VLM met zijn partners ervoor zorgen dat Kessenich in Kinrooi een plek met een eigen identiteit wordt waar mensen gehecht aan zijn, die ze waarderen en de moeite vinden om ervoor te gaan, nu en in de toekomst. Die waardering die mensen geven aan een gebied noemen we de OMGEVINGSKWALITEIT.

Dit landinrichtingsplan gaat dieper in op WAAROM we investeren in Kessenich, HOE we dat willen aanpakken (visie, concepten en co-creatie) en WAT we daartoe voorstellen (inrichtingsmaatregelen).

Het landinrichtingsplan is daartoe opgebouwd uit verschillende luiken;

- Een inleidend luik geeft een beschrijving van het instrument landinrichting. Het schetst de regelgeving en procedures die we ter beschikking hebben om aan de slag te gaan om de omgevingskwaliteit te versterken. **(Hoofdstuk 1)**
- Vervolgens volgt een analyse van Kessenich en omgeving. Hiertoe worden de verschillende componenten van het gebied beschreven (hydrologie, bodem, sociaal, ...). Daarnaast wordt de speelruimte voor het creëren van dit landinrichtingsplan geduid aan de hand van een omschrijving van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden relevant in dit gebied. **(Hoofdstuk 2)**
- Vertrekkend vanuit deze analyse wordt vervolgens een strategische visie geponeerd voor Kessenich met een aantal ruimtelijke concepten die we doorvertalen in een aantal concrete doelstellingen per thema. Ook de inzet van co-creatie komt hier aan bod. **(Hoofdstuk 3)**
- Ten slotte omschrijven we de maatregelen en hun kostenplaatje. **(Hoofdstuk 4 en 5)**
- In de **bijlage** is de instrumentafweging en de effectbeoordeling terug te vinden.

5. als het instrument erfdiensbaarheid tot openbaar nut wordt ingezet: de omschrijving van het algemeen nut waarvoor het instrument wordt toegepast;
6. een uitvoeringsprogramma en een financieringsplan.

Voor elk landinrichtingsproject wordt een planbegeleidingsgroep opgericht. De planbegeleidingsgroep bestaat uit vertegenwoordigers van administratieve overheden en doelgroepen die betrokken zijn bij het landinrichtingsproject. De planbegeleidingsgroep bepaalt welke landinrichtingsplannen worden opgemaakt en ondersteunt de Vlaamse Landmaatschappij bij de opmaak van landinrichtingsplannen (art. 3.3.6 van het decreet betreffende de landinrichting). De planbegeleidingsgroep van het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1 werd goedgekeurd door de minister bevoegd voor Landinrichting op 14 juni 2017.

Binnen de grenzen van de begroting, kan het Vlaamse Gewest een subsidie toekennen voor de kosten en de vergoedingen die het gevolg zijn van de voorbereiding en de uitvoering van de landinrichtingsplannen en voor de uitvoeringsinitiatieven (art. 3.4.1 t/m 3.4.4 van het decreet betreffende de landinrichting).

1.2 HET LANDINRICHTINGSPROJECT MAASVALLEI FASE 1 VANUIT DE HISTORIEK VAN HET RIVIERPARK MAASVALLEI

Het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1 kadert in het overkoepelende Plan van Aanpak Maasvallei dat tot doel heeft het RivierPark Maasvallei in al zijn facetten te realiseren.

In 2005 gaven de gedeputeerde bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Toerisme enerzijds en de gedeputeerde voor Milieu en Natuur anderzijds aan het Regionaal Landschap Kempen en Maasland de opdracht om een gebiedsgerichte werking op te zetten voor de Maasvallei. De gebiedsgerichte werking voor de Maasvallei werd vervat in het Plan van Aanpak ‘Maasvallei, grensverleggend’.

Het Plan van Aanpak Maasvallei is geënt op de 5 voornaamste ruimtelijke structuren van het landschap in de Maasvallei. De uitvoering van dit plan moet resulteren in een grensoverschrijdend landschapspark, het zogenaamde ‘RivierPark Maasvallei’, welk ongeveer 15.000 ha (met NL) beslaat.

De eerste en belangrijkste ruimtelijke drager is de rivier en vooral het hele rivierbed van de Maas. Het uitbouwen en ontwikkelen van 2.500 ha rivier-dynamische natuur in dat eigenlijke rivierbed (zomer- en winterbed) van de grensmaas is een belangrijk strategisch doel. De rivier met de flankerende riviernatuur moet de ecologische en toeristische ruggengraat vormen van een ruimer landschap waar mensen werken, ontspannen, rust vinden, genieten en wildernis kunnen ervaren.

De tweede drager is het snoer van Maasdorpen. Overheden en andere partners worden gefaciliteerd en gestimuleerd om te investeren in de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit en vooral het erfgoed van die dorpen.

Daarnaast zijn er in het Plan van Aanpak een reeks acties gericht op:

- het realiseren van (onderdelen van) natuurverbindingen tussen de Maas en het nabij gelegen Kempens Plateau;
- de zorg voor de acht kasteeldomeinen in het projectgebied;
- het versterken van de markante punt - en lijnvormige landschapsstructuren als overige ruimtelijke dragers.

Advies gemeente Kinrooi Bezwaar B6 – B7	m.b.t. éénrichtingsverkeer Borgstraat (maatregel	Maatregel 3.1. <u>niet aanpassen</u>
Advies gemeente Kinrooi Bezwaar B4 – B5	m.b.t. realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend (maatregel 4.1)	Maatregel 4.1. <u>niet aanpassen</u>
Advies gemeente Kinrooi Bezwaar B11 – B12 – B6	m.b.t. Bloomertpad (maatregel 5.2.)	Maatregel 5.2.a/5.2b <u>aanpassen</u> - Tekstueel + kaartmateriaal aanpassen naar nieuwe tracé - Raming aanpassen Maatregel 5.2.e <u>toevoegen</u> - Aanleggen veilige verkeersovergang Thornerweg
Advies gemeente Kinrooi Bezwaar B2 – B4 – B6 - B7 - B10	m.b.t. interpretatieprojectgrindwinning	<u>Tekstuele aanpassingen</u> omtrent interpretatie projectgrindwinning
Advies gemeente Kinrooi Bezwaar B13	m.b.t. inzet middelen landinrichting	<u>geen wijzigingen</u>

2 GEBIEDSANALYSE

2.1 PROJECTSITUERING

Het projectgebied ligt op grondgebied van de gemeente Kinrooi in de provincie Limburg en bevat drie dorpen: Kessenich, Geistingen en Ophoven. Het projectgebied heeft een oppervlakte van 1037 ha. De maatregelen beschreven in dit landinrichtingsplan situeren zich in en rond de dorpskern van Kessenich. Zie Kaart 2: Situering LIP Kessenich.

Kessenich is het meest noordoostelijke dorpje van België en wordt begrensd door de Maas in het oosten, de Nederlandse grens in het noorden, de rijksweg N78 in het westen en de deelgemeente Ophoven in het zuiden. Dit typische Maasdorp ontstond op een natuurlijke hoogte aan de oever van de Maas.

De eigenheid en het karakter van Kessenich wordt ruimtelijk in sterke mate bepaald door:

- de betekenis als grensdorp, met het douanekantoor letterlijk en figuurlijk als poort naar het dorp;
- de ligging op de rand van de maasbedding, op het kruispunt van verschillende landschapsvormen (zoals het Vijverbroek, de steilrand, de Maas, de grindplassen, ...);
- de boeiende geschiedenis van de dorpskern en met het historische ministaatje “drie Eigen” als verbindende structuur met als ankerpunten de motte en het kasteel van Borgitter.

2.2 GEBIEDSOMSCHRIJVING

2.2.1 De basis van het fysisch systeem: geologie en bodem

Door de Maas werden tijdens de ijstijden enorme grindpakketten aangevoerd uit de Ardennen, Vogezen, Lotharingen en het Samber-stroomgebied. De Moezel behoorde toen immers nog tot het stroomgebied van

//

de Maas om later aangetapt te worden door de Meurthe die afwatert naar de Rijn. Een enorme verscheidenheid aan gesteenten is dan ook in het grind te ontdekken.

Tijdens de interglacialen (warmere tussenperioden tussen de opeenvolgende ijstijden) schuurde de verwilderde rivier zich meermaals uit in haar eigen puinkegel hetgeen aanleiding gaf tot de Kempen, het middenteras (meest westelijke uitschuring van de Oude Maas) en de alluviale vlakte. Bodemkundig treffen we in de alluviale vallei zwaardere leemgronden aan en op het middenteras zandige gronden.

Het huidige Maaslandschap ontstond gedurende de laatste 10.000 jaar door een vrijstromende middenlooprivier (De Knijf et.al, 2000). Gedurende die periode heeft een meanderende Maas zijn loop veelvuldig verlegd en overstroomde de Maas meermaals de vallei. Daarbij migreerde de Maas bij elke verlegging in hoofdzaak oostwaarts. Het Vijverbroek is een voorbeeld van een oude rivierarm waarbij de Maas werd afgesneden en gedeeltelijk weer opgevuld. Om zich tegen de steeds terugkerende overstromingen te beschermen werden er in historische tijden winterdijken aangelegd.

In veel gevallen komt het Maasgrind (pleistoceen) voor op een geringe tot matige diepte onder de alluviale deklaag. De aanwezigheid van dikke kleilenzes in de oude stroomgeulen veroorzaakt een opstuwning van rivierkwel, waardoor deze plaatsen sneller onder water komen. In het Vijverbroek is laagveenvorming ontstaan, doordat deze oude rivierbedding slechts zelden overstroomt.

Het projectgebied kan opgesplitst worden in de eigenlijke Maasvlakte -met de alluviale vlakte- enerzijds en de Vlakte van Bocholt en het middenteras van de Maas anderzijds. In de Maasvlakte stroomt de Maas, een regenrivier. Door de aftapping van een groot gedeelte van het water naar de Zuid-Willemsvaart en het Julianakanaal ter hoogte van Maastricht is de Maas pas terug bevaarbaar ter hoogte van Kinrooi. De winterdijken liggen op relatief grote afstand van de Maas, met daar tussenin de uiterwaarden die periodiek overstroomd. Deze alluviale vlakte wordt door een steilrand gescheiden van de lage terrassen. Ten oosten van de Vlakte van Bocholt ligt het laagterras.

Onderstaande tabel geeft een overzicht met de voornaamste kenmerken.

gebied	geologie	geomorfologie	hydrologie	pedologie
Het Maasland	pleistocene grindafzettingen, alluviale afzettingen in de vallei	brede, vlakke en alluviale vlakte van de Maas, voorkomen van stroomgeulen en oude meanders	regengevoede middenlooprivier, grondwaterpeil afhankelijk van het waterpeil van de Maas	zandlemig op de ruggen en lemig tot (licht) kleilig materiaal in de depressies
Vlakte van Bocholt en het middenteras van de Maas	pleistocene grindafzettingen, alluviale afzettingen tijdens het Holoceen	vrij vlak landschap dat zwak afhelt van zuidwest (45m) naar noordoost (35m)	talrijke beken en ontwateringsloten die noordoost stromen en uitmonden in de Maas, grondwaterpeil op 1 tot	Matig natte (op de laagplateau's) tot zeer natte (in de valleidepressies) zand tot lemige zandgronden,

			6 m diep en ter hoogte van de steilrand op 5 tot 10 m, kwelwerking	voorkomen van plaggenbodems
--	--	--	--	-----------------------------

Tabel 1: overzicht voornaamste kenmerken fysiek milieu (bron: RSP Kinrooi)

2.2.2 Hydrologie

Het gedeelte van de Maas dat de grens vormt tussen Vlaanderen en Nederland kan omschreven worden als een snelstromende, grotendeels onbevaarbare rivier, die zich over de ondiepe grindbanken een weg baant (De Knijf et.al, 2000). Ter hoogte van het projectgebied is de Maas bevaarbaar. Kenmerkend voor een geregevoede middenlooprivier zijn sterk wisselende waterstanden en een grof, grindig substraat.

Het overgrote deel van het projectgebied wordt beschouwd als overstromingsgevoelig gebied. De waterbeheerder (NV De Vlaamse Waterweg) heeft in het kader van de hoogwaterbescherming de zomerdijk ten noorden van Geistingen (omgeving Houbenhof) teruggelegd op de oude ligging van 1849.

Ter hoogte van het projectgebied wordt het Maasland doorsneden door verschillende beken: de Abeek en Itterbeek (1^e categorie) en de Witbeek en Raambeek (2de categorie). Al deze beken ontspringen in het Kempens Plateau en vertonen in het Maasland een zuidwest-noordoost verloop.

Door talrijke grindwinningen ontstonden grote waterplassen, waaronder de Spaanjerdplas. De plassen zijn nu grotendeels in gebruik voor water(sport)recreatie en als jachthaven en staan nog in verbinding met de Maas. Er vond ook transformatie plaats tot natuurontwikkelingsgebieden die onderhevig zijn aan rivierdynamiek en zodoende goed scoren inzake biodiversiteit.

2.2.3 Landschap, erfgoed en archeologie

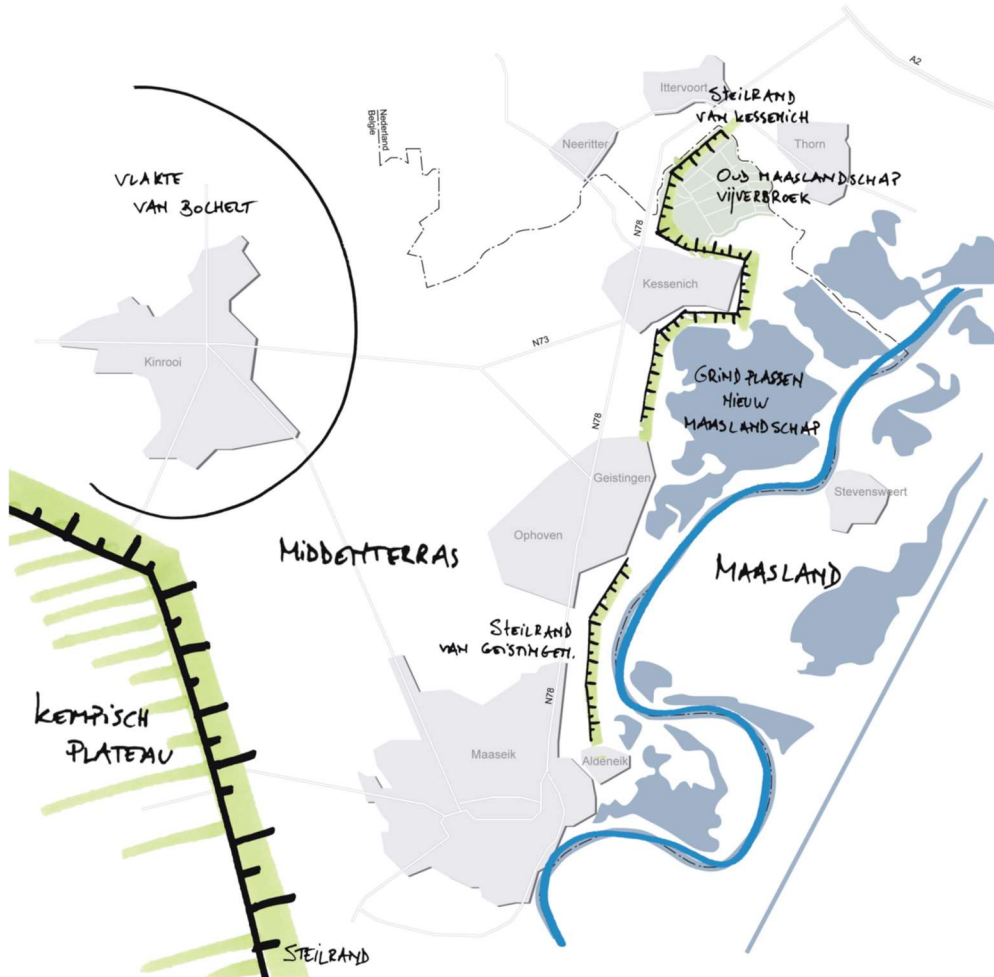
Kessenich is gelegen op de overgang tussen twee traditionele landschappen: de Limburgse Maas (alluviale vlakte) ten oosten van het projectgebied en de Maasvlakte en terrassenland (midenterras van de Maas) ten westen. De grens tussen beide is de duidelijk in het landschap te onderscheiden Maastalud, die de loop van de oude Maas volgt (zie Figuur 1: landschappelijke structuur Kessenich en omgeving). De nederzetting ontstond op een in de Maasvallei vooruitstekende hoogte, de meest oostelijke uitloper van het midenterras van de Maas. Oorspronkelijk stroomde de rivier vlak aan de voet van deze hoogte. In de loop der eeuwen verlegde de bedding zich naar haar huidige, meer oostelijke ligging. De Witbeek volgt de loop van deze oude Maasarm.

De Maasvallei werd al vroeg in cultuur gebracht en is nu een vlak en relatief open landschap met een afwisseling van weilanden en akkers. Het Vijverbreek, een verlaten Maasmeander, is het enige noemenswaardige boscomplex. Wel zijn er enkele floristisch interessante uiterwaarden (= de zone tussen de zomer- en winterdijk) alsook bomerijen, gekoppeld aan dijken, wegen en perceelsgrenzen. Landschappelijk bepalend zijn ook de natuurgebieden Kollegreend en Koningssteen (zie Kaart 2: Situering LIP Kessenich).

Het landschap is door de intensieve grindwinning vanaf de jaren 1950 grondig veranderd. Vandaag getuigen o.a. de verschillende maasplassen deze activiteiten. Maar de herstructurering houdt ook reconversies naar natuur, landbouw en recreatie in. Daar is de hightech “Agropolis”, een bedrijventerrein i.f.v. landbouw tussen Ophoven en Kessenich een voorbeeld van.

Het westelijk deel van het projectgebied was vroeger een onvruchtbaar gebied van heide, zand en bos, met een zandige bodem. Tijdens het ancien régime was het in gebruik als gemene gronden. De ontginning ervan gebeurde pas laat, vanaf het midden van de 19de eeuw. Het is nu overwegend landbouwgebied.

Figuur 1: landschappelijke structuur Kessenich en omgeving

Ten noorden van het projectgebied ligt het al vermelde Vijverbroek. Het is opgenomen in de inventaris landschappelijk erfgoed, als relict in de landschapsatlas en het is een niet - aangeduide ankerplaats¹. Het is sinds 11-03-1993 beschermd als cultuurhistorisch landschap. Een gedetailleerde beschrijving van het Vijverbroek is te vinden in hoofdstuk 2.2.4.

Op de kabinetskaart van Ferraris (1771-1778) werd het grootste deel van het Vijverbroek ingetekend als moeras. In het zuidelijk deel komen drassige weiden voor. Rond de Stokbroekhoeve zijn deze met hagen of houtkanten omgeven. Vanaf het begin van de 19de eeuw werd turf gestoken. De Raambeek en een deel van het slotenstelsel dateert eveneens uit deze periode. Omdat gedurende het hele jaar turf gestoken werd, was immers een permanente afwatering noodzakelijk. De perceel scheidingen rond de Stokbroekhoeve zijn verdwenen en enkele weidepercelen werden omgezet in akkerland. Het turfsteken bereikte zijn hoogtepunt

¹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135300>

rond de eeuwwisseling en hield stand tot tijdens de tweede wereldoorlog. Een deel van de turfkuilen werd gedempt en beplant met els- en wilgensoorten volgens het beddensysteem.

Figuur 2: Uittreksel uit kabinetkaart van Ferraris

Kessenich is een typisch Maasdorp. De oude dorpskern ontstond op een natuurlijke hoogte aan de oever van de Maas; hier werd de burcht van de heren van Kessenich gebouwd. Deze toestand is door de verlegging van de stroom in oostelijke richting als dusdanig niet meer onmiddellijk te herkennen. De kern van het dorp wordt gevormd door de nog bestaande, kunstmatige burchtheuvel met voormot, waarop de Sint-Martinuskerk ligt. Archeologische vondsten wijzen op het feit dat de omgeving van de burcht al in de Ijzertijd en de Romeinse tijd bewoond was. Het geheel was vroeger omringd met een gracht. Merkwaardigerwijs bevond zich ongeveer 50 meter ten noorden van de kerk nog een tweede, hogere kunstmatige heuvel. Hij is duidelijk zichtbaar op een figuratieve kaart van ongeveer 1550, toegeschreven aan Jacob van Deventer, en is ook goed herkenbaar op de Ferrariskaart (1771-77). Deze locatie staat aangegeven in de Centraal Archeologische Inventaris als CALlocatie 164416). Het is niet duidelijk wat deze tweede mot betekende; er zijn geen historische bronnen die hem vermelden. Hij bestond nog begin 19de eeuw, en wordt in 1804 beschreven; hij is intussen volledig weggegraven.

Figuur 3: Kaart Jacob van Deventer (ca. 1150): centraal Kessenich met kerk en twee heuvels

Het opvallendste erfgoedrelict binnen het projectgebied is de burchtsite van Kessenich², gelegen tegenover de kerk en samen met haar beschermd als monument sinds 30-04-2004³. De burchtsite is in de Centraal Archeologische Inventaris geregistreerd als CAI-locatie 50097.

De burcht van Kessenich is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde: zowel historisch als architectuurhistorisch (militaire architectuur) is de burcht van Kessenich belangrijk, omdat het één van de zeldzame voorbeelden is van een burcht uit de 12de eeuw. Hij is bovendien belangrijk omdat het hier gaat om een volledig uitgegroeide burchtsite met mot en voormot, waarop zich de kerk bevindt. In die vorm bleven slechts twee voorbeelden in Limburg bewaard: Brustem en Kessenich. Na verschillende opgravingen kwamen voldoende resten van de mottoren aan het licht om een duidelijk beeld te krijgen van het uitzicht en de geschiedenis van de burcht. De opgegraven resten dienen door de bescherming als monument tegen verval gevrijwaard te worden.

De site was de logische keuze voor de bouw van een versterking: een in de Maasvallei vooruitstekende hoogte, de meest oostelijke uitloper van het middenterras van de Maas. Oorspronkelijk stroomde de Maas aan de voet ervan. De omgeving van de burcht en de kerk waren al in de ijertijd bewoond; vondsten uit de Romeinse periode bevestigen de bewoning van de site in deze periode.

De castrale motte is een essentieel tweeledige versterking die bestaat uit een opperhof en neerhof. Op het opperhof of het motteplateau stond de verdedigings- of woontoren, die in hout, steen of in de combinatie van

² <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3206>

³ <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/4237>

beide materialen was opgetrokken. De kunstmatige heuvel vormde het militaire karakter van de site. Op het opperhof sloot het minder opgehoogde, meestal hoefijzervormige neerhof met dienst- en bedrijfsgebouwen aan, waar zich de meer economische aspecten van het dagelijkse leven afspeelden. De burchtheuvel heeft een basisdiameter van 40 meter en is ongeveer 9 meter hoog. Motte en voorhof waren zeer waarschijnlijk omringd door een gracht⁴. De omliggende straten volgen waarschijnlijk het patroon van de grachten die de site omgaven. Op de voorburcht staat de St.-Martinuskerk. De eeuwenlange begravingen op het kerkhof rond de kerk verstoorden de site ernstig. Typologisch mag de burchttoren van Kessenich als een 12de-eeuwse constructie beschouwd worden. Nog op de motte bevindt zich de grafkapel Michiels.

Historiek - De eerste baanderheren van de vrijheerlijkheid Kessenich, Wilhelmus en Rogier van Kessenic, worden in 1102 vermeld. De eerste vermelding van een burcht dateert van 1155 (castrum Cassenic). De achtkantige burchttoren sluit wat betreft typologie aan bij een datering in de eerste helft van de 12de eeuw. Gelijktijdig met de burcht werd een nieuwe kerk opgericht ter vervanging van een ouder kerkgebouw op deze plaats. Vóór het midden van de 16de eeuw werd de burchttoren gesloopt en vervangen door een vierkant gebouw. Mogelijk was dit een gevolg van de inbeslagname door de Bourgondiërs van de goederen van Jan de Wilde na diens dood in 1468. De 12de-eeuwse kerk werd in dezelfde periode vervangen door een gebouw in Maasgotische stijl. Bij de verdeling van de heerlijkheid in 1653 komt de burcht in handen van de familie van Kniphausen van Vogelsanck; zij bewonen de burcht niet, aangezien ze steeds op hun kasteel in Zolder verblijven. Vanaf dan blijft de burcht onbewoond, wat waarschijnlijk de oorzaak is van het verval, hoewel Ferdinand van Vogelsanck in 1685 het kasteel nog laat herstellen. Wat van het kasteel rest wordt samen met de andere goederen van Anna-Salomé van Waes in 1804 verkocht aan Hendrik Joseph Michiels, de latere baron Michiels van Kessenich.

De opgravingen van de burchtsite gebeurden circa 1870 (pastoor Franssen van Ittervoort), in 1966 (A. Claassen), 1972 (A. Matthys, Nationale Dienst voor Opgravingen) en 1984 (met medewerking van de Koning Boudewijnstichting en door het Dorpskerncomité van Kessenich). Er werd ook een muntschat aangetroffen: een recipiënt met 6 matrijzen, een 120-tal niet geslagen muntplaatjes, een zilveren plaat en 6 Franse munten uit 1380-1417 (CAI-locatie 50097).

De mottetoren werd opgenomen in de inventaris bouwkundig erfgoed die werd vastgesteld op 01-02-2018⁵. Op de motheuvel bevinden zich een aantal resten, die vier bouwfasen vertegenwoordigen.

De oudste resten zijn die van de burchttoren, een achthoekige constructie met zijden van circa 4 meter lengte, een totale doorsnede van 10 meter, muren van 2,60 à 3 meter dik, en een cirkelvormige binnenruimte met een doorsnede van 4,60 meter; het Oostdeel is door afgravingen verdwenen; waarschijnlijk werd het gedeelte van de ringgracht tussen mot en kerk, waarover thans de straat ligt, met grond van de oostmotflank gedempt. De toren bevindt zich op de oostzijde van het motplateau. De constructie bestaat uit regelmatige lagen Maaskeien, gebed in kalkmortel; de buitenkant en hoeken zijn in zwaardere keien opgetrokken. De totaal bewaarde hoogte is 2,20 meter.

De tweede bouwfase omvat een ruitvormige constructie, aangebouwd aan de zuidzijde tegen de burchttoren; de functie is niet duidelijk. Het is een veeleer slordig bouwwerk, met muren van 1 tot 1,50 meter dik, aan de westkant mogelijk van steunbeertjes voorzien. De basis bestaat uit mergelblokken, de muren uit Maaskeien, stukken baksteen en mortel.

De derde bouwfase vond plaats na de verdwijning van de burchttoren rond midden 16de eeuw. Het betreft een rechthoekige ruimte van 6 x 6 meter, gedeeltelijk boven de torenruïne geplaatst en opgetrokken uit hergebruikt materiaal. Dezelfde bouwfase omvat een lichte omheining van mergelblokken, 0,25 meter dik, die de rand van het plateau omgaf, en waarvan sporen bewaard bleven.

⁴ Ter hoogte van een verkaveling aan de Borgstraat werd in 1998 een stuk van de gracht aangesneden (vondstmelding Geert V)

⁵ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86078>

In de laatste fase zijn al deze resten genivelleerd en werd de grafkapel van de familie Michiels gebouwd.

Deel uitmakend van de bescherming van de burchtsite van Kessenich (sinds 30-04-2004) en opgenomen in de inventaris landschappelijk erfgoed, aangeduid als houtige beplanting met erfgoedwaarde zijn twee zilverlindes (*Tilia tomentosa*) die als vredesbomen werden aangeplant⁶.

De bescherming als monument van de burchtsite van Kessenich omvat ook de bescherming van de neogotische grafkapel van de familie Michiels van Kessenich⁷, in 1899 gebouwd op de genivelleerde resten van de burcht van Kessenich. De kapel is ook vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 01-02-2018.

De grafkapel vormt de visuele getuigenis van de overgang van het ancien régime naar de moderne tijd. Na de onthoofding van de laatste vrouwe van Kessenich te Parijs in 1794, komen de nieuwe machthebbers, de rijke burgerij, in casu advocaat Michiels uit Roermond, de plaats innemen van de oude adel, en nemen haar prerogatieven over. In Kessenich is de symboliek zeer sprekend: de nieuwe grafkapel wordt in 1899 gebouwd als een nieuwe toren boven op de ruïnes van de oude burcht. Ook architectuurhistorisch is de kapel waardevol als een verzorgd, neogotisch gebouwtje.

De neogotische parochiekerk Sint-Martinus is zoals hierboven al vermeld eveneens sinds 30-04-2004 beschermd als monument samen met de burchtsite⁸ en dat omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en artistieke waarde.

De kerk van Kessenich is een historisch belangrijk gebouw, aangezien zij een zeer oude stichting is. Bij de oprichting van de burcht werd zij in de burchtsite opgenomen, waar zij deel uitmaakte van de voormot. Verschillende getuigenissen van haar bouwgeschiedenis bleven behouden: in de benedenbouw van de toren een muurpand van breuksteen en Maaskeien, restend van het 12de-eeuwse kerkgebouwen opklimmend tot de periode van de bouw van de burcht; de gotische toren, een vroeg-Maas gotische constructie van mergelsteen uit de 14de (?) eeuw, waarover ook de twee resterende, kalkstenen kapitelen ons inlichtingen verschaffen; en het neogotische schip en koor, dat met steun van baron Michiels van Kessenich werd gebouwd in 1898-99. Alleen van het 18de-eeuwse schip, dat het vroeg-gotische verving, bleven behalve in de iconografie, geen materiële resten behouden.

De huidige neogotische kerk is ook architectuurhistorisch en artistiek een belangrijk gebouw: het is een zeer geslaagde realisatie van architect J.H. Tonnaer van Thom (°1852- 1929), een leerling van P.J.H. Cuypers, die zich als architect in Delft vestigde. Hoewel het exterieur vrij sober is, komt de waarde van het gebouw pas volledig tot uiting in het kleurrijke, perfect bewaarde interieur, één van de hoogtepunten van de neogotiek in Limburg. Bovendien is een groot deel van het neogotische mobiliair eveneens het ontwerp van architect Tonnaer, uitgevoerd door P. Peeters van Antwerpen.

Historiek - De Sint-Martinusparochie is zeer oud. Men vermoedt dat ze samen met Thorn (NL) en Neeritter (NL) één grote, primitieve parochie vormde. Hoewel de kerk op de voorburcht van de burcht van Kessenich staat, was ze waarschijnlijk ouder dan de burcht en ontstond dus niet als castrale kerk.

De heren van Kessenich waren in het bezit van het patronaatsrecht en de tienden. Bij de bouw van de burcht in de eerste helft van de 12de eeuw werd de primitieve kerk vervangen door een nieuwe kerk. In de periode

⁶ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/306244>

⁷ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1991>; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86079>

⁸ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1995>

van de sloping van de burchttoren (vóór midden 16de eeuw, mogelijk 14de eeuw) werd ook de 12de-eeuwse kerk afgebroken en vervangen door een vroeg-Maasgotisch gebouw.

Waarschijnlijk werd in de eerste helft van de 18de eeuw de gotische kerk afgebroken, op de toren na, en vervangen door een klein, bakstenen, éénbeukig gebouw van drie traveeën met een koor van twee rechte traveeën en driezijdige sluiting; het gebouw was voorzien van rondboogvensters en een barokinterieur. In 1885 werd de toren van de kerk door brand beschadigd; ook het kerkgebouw liep schade op. In 1898-1899 werd de huidige neogotische kruisbasiliek gebouwd naar ontwerp van architect J. Tonnaer (Delft). De kerk kwam mede tot stand door de financiële steun van baron Michiels van Kessenich. De gotische toren bleef behouden en werd met één bouwlaag verhoogd.

De begravingen in het omgevend, ommuurd kerkhof hebben de noordzijde van de voormot sterk verstoord.

Ook het kerkhof rond de Sint-Martinuskerk⁹ werd eveneens op 30-04-2004 beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde.

In een akker ten oosten van de kerk van Sint-Martinus werd op een luchtfoto uit 2016 een rechthoekige structuur van cropmarks gezien. Mogelijk gaat het om de funderingsresten van een villa uit de Romeinse Tijd.

Ten oosten van Kessenich-dorp liggen grindplassen als restanten van de grindontginningen die boven al vermeld werden. Bij deze ontginningen werden verschillende archeologische vondsten gedaan:

- Een gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum en Romeinse boomstampotten (CAI-locatie 51504)
- Een Late IJzertijdkuil met spinklosje, weefgewichten en aardewerkscherven (CAI-locatie 51484)
- Romeinse dakpanfragmenten (CAI-locatie 51331)
- Midden Bronstijd bronzen lanspunt (CAI-locatie 51476)

Ten noorden van het dorpscentrum ligt het Stokbroekshof waar de fundamenten van een mottetoren zijn aangetroffen (CAI-locatie 60097).

Ten westen van het dorpscentrum loopt het noord-zuid traject van de Romeinse heirbaan Kinrooi-Maastricht (CAI-locatie 218212). Langsheen deze weg zijn twee vindplaatsen gekend ter hoogte van Kessenich:

- Romeins grafveld (vlakgraven met urnen en bijgaven) (CAI-locatie 50770)
- Romeinse aardewerkscherven (CAI-locatie 51502)

Aan de oostzijde van CAI-locatie 50770 en hiermee deels overlappend, is aan de Meierstraat een verkaveling in uitvoering. Voorafgaand hieraan zijn in 2017 en 2018 twee archeologienota's¹⁰ opgesteld (met ingreep in de bodem/ proefsleuvenonderzoek, ID 4549 en 7066). In het Programma van Maatregelen was een opgraving voorzien, die uitgevoerd is in 2018.

Hoewel de wetenschappelijke verwerking van de opgraving nog volop bezig is, kan toch al een globaal beeld gegeven worden van de resultaten.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende vindplaatsen aangetroffen:

- een vindplaats uit de IJzertijd, bestaande uit in ieder geval een vierpalige spieker (i.e. kleine graanschuur) en paalsporen behorend tot een grotere structuur (waarschijnlijk een gebouw);
- een aantal grote houtskoolrijke afvalkuilen, die dateren uit verschillende periodes: Late Bronstijd, IJzertijd en Michelsbergcultuur;

⁹ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2002>

¹⁰ [De archeologienota's zijn opgesteld door het archeologisch onderzoeksbureau Aron uit Tongeren. Aron heeft ook de opgraving van de site uitgevoerd. Bij Aron \(Elke Wesemaël\) is informatie opgevraagd over de resultaten van het onderzoek.](#)

- een grote langgerekte structuur. Deze structuur is NW-ZO georiënteerd en kon over een afstand van circa 40 m gevolgd worden in het vlak. De aflijning van deze structuur lijkt op die van een gracht.

Samen met de topografie van het terrein en de aangetroffen vondsten, ligt een interpretatie als aardwerk van een Michelsbergnederzetting (4400 en 3500 v.Chr.) voor de hand. Een aardwerk – ook wel enclosure genoemd – is een grote structuur bestaande uit één of meerdere grote grachten en wallen die bijna steeds een hoge plek in het landschap afsluiten. De topografie van het terrein aan de Meierstraat leent zich voor dit type van nederzetting. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een hoger gelegen landtong aan een oude Maasmeander. De locatie en oriëntatie van de gracht passen in het gekende beeld van dergelijke Michelsbergsite.

Net ten zuiden van de burchtsite werd een olielamp aangetroffen met een afbeelding van Dionysos en een stempel en een terra sigillatafragment uit de 1ste eeuw na Chr. (CAI-locatie 51334).

In het westen van het projectgebied heeft het kasteel Borgitter met zijn kasteelpark en omgeving een belangrijke erfgoedwaarde.

2.2.4 Natuur en bos

Beschermde habitats binnen het Europese Habitatrichtlijngebied “Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek” binnen het projectgebied

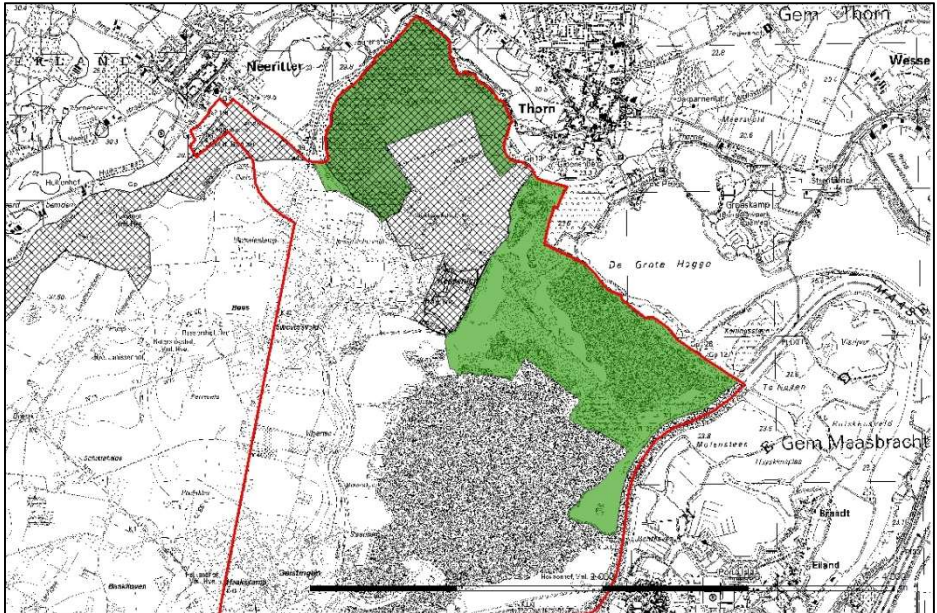
- 3150: van nature eutrofe meren en vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
- 3270: rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p.
- 6430: Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype 6430_nr - natte ruigten, 6430_hw verbond van harig wilgenroosje, 6430_bz nitrofiële boszomen met minder algemene plantensoorten
- 6510: Laaggelegen schraal hooiland, subtype 6510_huk - kalkrijk kamgrasland en 6510_hus glanshaverhooilanden
- 7140: Overgangs- en trilveen, subtype 7140_meso - mineraalarm circumneutraal overgangsvveen
- 91E0: Alluviale bossen met *Alnion glutinosa* en *Fraxinus excelsior*, subtype 91E0_meso - mesotrofe elzenbroekbossen, subtype 91E0_wvb – wilgenvloedbos, 91E0_eutr – ruigteelzenbossen

Beschermde soorten binnen het projectgebied

- Bittervoorn
- Europese bever
- Kleine modderkruiper
- Kwartelkoning
- Rivierdonderpad

Het projectgebied, m.n. het Vijverbroek, maakt deel uit van het Vogelrichtlijngebied “Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof”.

//

Figuur 4: Habitatrichtlijngebied (groen) en Vogelrichtlijngebied (arcering)

Vijverbroek (Agentschap Onroerend Erfgoed, 2017; Natuurpunt, 2009)

Het Vijverbroek, met een oppervlakte van ongeveer 140 ha, bevindt zich in het uiterste noordoosten van de provincie Limburg bij de Nederlandse grens. Het landschap wordt omsloten door de historische woonkernen Thorn, Neeritter, Ittervoort en Kessenich.

Geografisch strekt het Vijverbroek zich uit op de vlakke dalbodem van de Maas waarin men het laagterras en, enkele meter lager, de alluviale vlakte kan onderscheiden. Het laagterras bestaat uit een fluvioperiglaciare weichseliaanafzetting (zo'n 70 000 tot 10 000 jaar geleden), opgebouwd uit grind van Ardense afkomst, bedekt door een eolische dekzandlaag. In de alluviale vlakte beschreef de Maas grote meanders en sneed er het laagterras aan. In het Vijverbroek komt een zeldzaam voorbeeld van een gaaf bewaarde verlande Maasmeander voor. Men kan er eveneens duidelijk de noord-zuid verlopende, enkele meter hoge, steilrand tussen het laagterras en de alluviale vlakte van de Maas waarnemen. In de Maasdalbodem komt een metersdik grindpakket voor. In het noordelijk deel van het landschap komt een uitgestrekt hoefijzervormig laagveengebied voor. In het middengedeelte komen zandleemgronden van alluviale oorsprong, zonder profielontwikkeling voor en met een hoge grondwaterstand. De hoogstgelegen zandleemgronden van alluviale oorsprong in de omgeving van het Stokbroekhof zijn in gebruik als weide of akkerland. Zij werden pas gedurende de 19de en in het begin van de 20ste eeuw in cultuur gebracht.

De Raambeek en de Itterbeek vormen de overgang naar de verlaten maasmeander. In deze depressie komt een uitgestrekt hoefijzervormig veengebied met drijftillen voor, waarop zich één van de grootste en meest intacte grondwaterafhankelijke elzenbroekbossen en wilgenstruwelen met diverse trofiegradiënten ontwikkelde. De gradiënt van droog naar vochtig resulteert in een soortenrijke vegetatie. De afwatering van het Vijverbroek wordt hoofdzakelijk verzekert door de Raambeek, waarop talrijke slotjes aansluiten, de zogenaamde Raampjes. De Raambeek wordt louter gevoed door kwelwater van de hoger gelegen zandleemgronden en door water dat door het veen langzaam afgegeven wordt. In het oosten slingert de Itterbeek zich door het Vijverbroek. Haar bedding ligt plaatselijk hoger dan het maaiveld. Deze beek kan dus niet instaan voor de afwatering van het broek. Het verval is groot. Het landschap grenst aan het tracé van de Romeinse heirbaan Maastricht-Nijmegen. In het Vijverbroek werden verschillende Romeinse munten gevonden. Enkele vondsten wijzen erop dat deze Maasmeander toen nog bevaarbaar was.

In het Vijverbroek broeden buizerd, wespendif, torenvalk en havik. In het dichte wilgenstruweel kan je nachtegaal, koekoek en blauwborst zien. Graslanden zijn ook een paradijs voor zilverreigers en insecten, zoals vlinders en sprinkhanen. In de veedrinkpoelen krioelt het van de salamanders, padden, waterkevers en libellenlarven. De neushoornkever vindt ook zijn plek in Vijverbroek. Met een beetje geluk kan je reeën zien aan de rand van een open vlakte en steenmarter, vos en beverrat verschuilen zich ook in het Vijverbroek. De bever heeft eveneens sinds kort de weg naar de Maas weer gevonden.

De ondergroei van de elzenbroekbossen en de wilgenstruwelen is soortenrijk, met verschillende soorten zeggen, moerasvaren, dotterbloem en gele lis. In het Vijverbroek zijn er ook drijftillen. Dit zijn drijvende eilandjes van los plantenmateriaal en strooisel waarop gespecialiseerde planten groeien zoals waterscheerling en grote boterbloem. Wanneer de wortels van die planten de bodem van het ven bereiken komt het eilandje vast te zitten, als een bootje met een anker. Verdere verankering leidt tot de vorming van trilveen of laagveen. In het waterarme milieu groeit zwanenbloem, rijstgras, pijlkruid, watergentiaan, grote waterweegbree en blaartrekkende boterbloem. In de weiden zie je typische bloemen zoals speenkruid, echte koekoeksbloem en pinksterbloem.

In de drogere graslanden zet Natuurpunt gallowayrunderen en konikpaarden in voor het beheer. Zij houden het landschap open, net als hun voorouders vroeger deden. Ze zwerven vrij rond binnen een raster.

Kollegreend en Koningssteen

Op de grens tussen België en Nederland maak je in natuurgebied Koningssteen-Kollegreend (Kessenich) kennis met een uniek rivierlandschap. Ooit kronkelde de Maas met haar vele meanders hier. Koningssteen was ooit een grindeiland in de Maas. De afgelopen jaren werd in verschillende fases grind gewonnen in het gebied.

Nu is bijna het hele gebied ingericht als natuurgebied. In Koningssteen-Kollegreend worden grote delen van deze natuur begraasd door konikpaarden en gallowayrunderen. Deze halfwilde, winterharde dieren zorgen samen met de bever voor een mozaïek structuur in het gebied. Daardoor ontstaat een bloemenparadijs met planten als vijfdelig kaasjeskruid, wilde marjolein, wilde peen, ... waar heel veel vlinders en bijen dol op zijn. Misschien zie je de Koninginnepage wel fladderen.

Een verbindingzone tussen Vijverbroek, Koningssteen en Kollegreend (Natuurpunt Kinrooi, 2009)

Sinds de opstart van het begrazingsbeheer in 1998 is er steeds naar gestreefd om de drie natuurreservaten Koningssteen, Vijverbroek en Kollegreend met elkaar te verbinden. Op het terrein is zo'n corridor gemakkelijk te realiseren. Deze natuurgebieden liggen op een boogscheut van elkaar, in dezelfde Maasuitewaard. Kleinere natuurgebieden, die zoals in het geval van het Vijverbroek soms zeer belangrijke natuurwaarden hebben, kunnen moeilijker weerstand bieden tegen externe druk waardoor soorten zich niet kunnen ontwikkelen en zelfs kunnen uitsterven.

Bij de totstandkoming van het grinddecreet leek de realisatie van deze verbinding op korte termijn gerealiseerd te kunnen worden. Na de aanpassing van het decreet kunnen ook voor Kessenich nog projecten worden

voorgedragen. Natuurpunt Kinrooi heeft er alle vertrouwen in dat de algemeen aanvaarde waarden van het Vijverbreek dit gebied voor ontgrinding kunnen behoeden en streven naar de uitbouw van de natuurgebieden. Er zijn al verschillende voorstellen voor deze verbindingszone opgemaakt door de natuursector.

Burcht van Kessenich

Op de heuvel komen heel wat soorten voor die op afwezigheid van beheer wijzen. Het gaat om zeer algemene soorten (bv. grote brandnetel, look-zonder-look, kleefkruid, bijvoet, zevenblad, akkerdistel, witte dovenetel, stinkende gouwe) die meestal erg hoog worden, daardoor andere soorten domineren en bijgevolg vaak voor erg soortenarme gemeenschappen zorgen.

Toch zijn er nog heel wat planten aanwezig die op een graslandvegetatie wijzen en vermoedelijk naar de historische situatie verwijzen toen de burcht als grasland/weiland werd gebruikt: paardenbloem, hopklaver, veldzuring, rapunzelklokje, witte klaver en vele grassoorten.

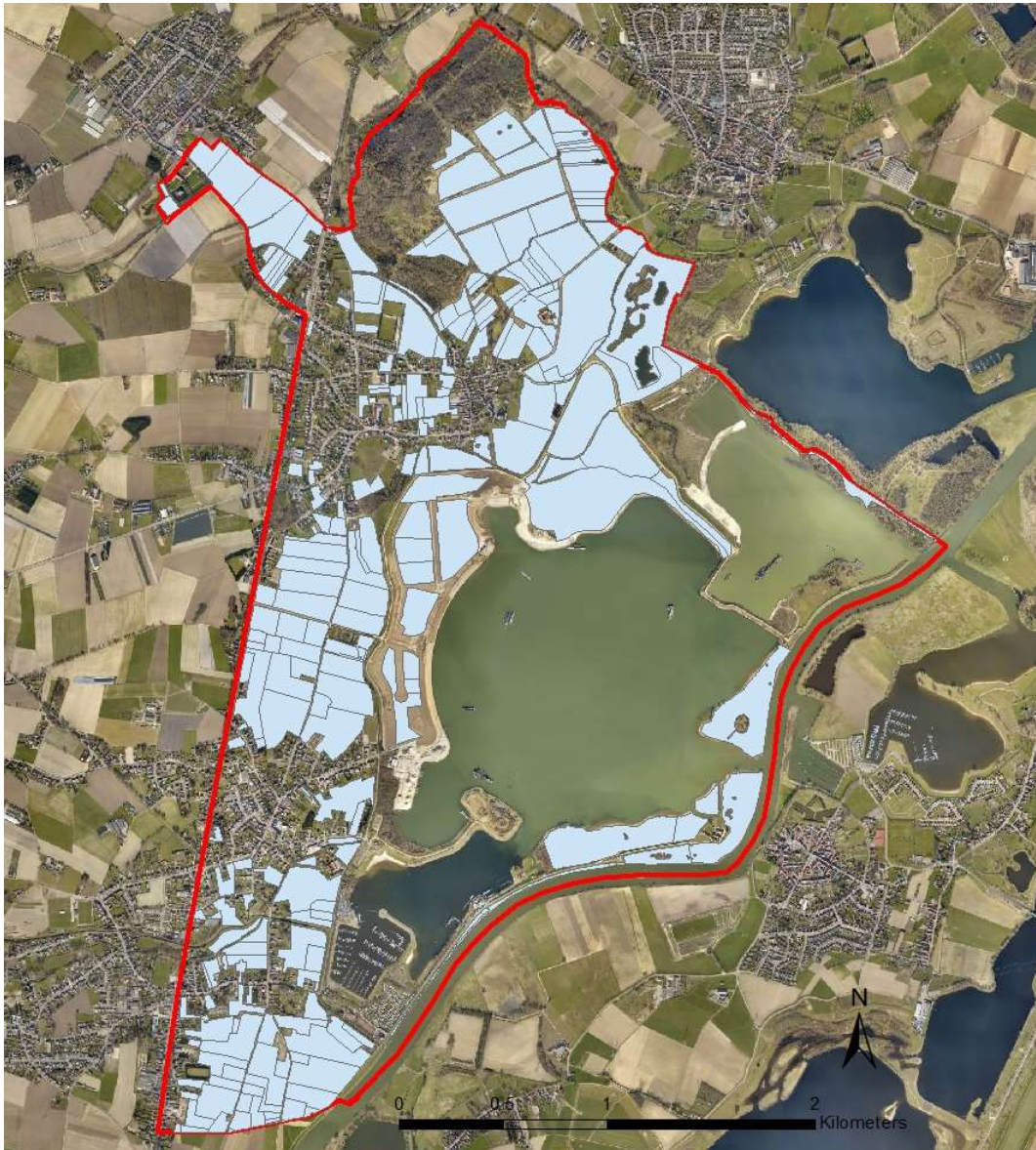
Een zeldzame soort die werd teruggevonden is groot glaskruid. In de omringende landen, waar de soort veel beter gekend is, is deze soort beperkt tot oude steden en de omgeving van kastelen en kloosters waar de plant vooral aan de voet van oude muren staat, een situatie die perfect overeenkomt met de groeiplaats in Kessenich.

2.2.5 Landbouw

Het projectgebied behoort tot de landbouwstreek zandleemstreek. Het landbouwgebruik binnen het projectgebied is erg versnipperd en wordt onderbroken door verkeerswegen, bebouwing, natuurgebieden, Vele van deze landbouwgebieden sluiten aan bij natuurgebied waardoor ze ook een landschappelijk waarde of ecologisch belang hebben. De landbouwgronden langs de Maas liggen soms in de uiterwaarden die regelmatig overstromen.

Volgende hoofdtakken zijn terug te vinden: de veehouderij, de akkerbouw, de groenteteelt en de fruitteelt.

Figuur 5: Geregistreerde landbouwpercelen

Boterakker

Het voormalig grindwinningsgebied “Boterakker” ten zuiden van Kessenich, heeft de laatste jaren een enorme metamorfose ondergaan. Door de winning van het maasgrind sedert enkele decennia, werd vruchtbaar landbouwgebied omgezet in een grote hoeveelheid water. Deze enorme plas van 500 ha, de “Vissenakker”, werd voor 40 ha terug opgevuld om herinrichting van het gebied mogelijk te maken. De site van 40 ha werd heringericht als landbouwgebied, specifiek toegewezen aan het project Agropolis.

De missie van Agropolis is het creëren van een broedplaats, waar nieuwe land- en tuinbouwbedrijven zich kunnen vestigen en deel uitmaken van een brede “Agro-community”. Op die manier worden innovatie, samenwerking en kennisdeling gestimuleerd, en concurrentieposities verstevigd.

2.2.6 Recreatie

Het projectgebied heeft verschillende sterke troeven wat betreft recreatie. Er zijn natuurgebieden, fiets- en wandelpadennetwerken, horecagelegenheden en waterrecreatie. Daarnaast is er ook een actief schuttersleven. Toerisme Kinrooi werkt groepsuitstappen, voor bedrijven, families of verenigingen, uit op maat.

Wandelen en fietsen

Doorheen de natuurgebieden Vijverbroek en Koningssteen-Kollegreend lopen verschillende wandelpaden. De wandelbrochure 'Kessenich en de Drie Eigen' helpt de wandelaar op weg met 6 bewegwijzerde wandellussen. In de cultuurbrochure 'Kessenich en de Drie Eigen' zijn drie dorpswandelingen door Thorn, Neeritter en Kessenich opgenomen. Er is een langeafstand wandeling van 52 km geïnstalleerd tussen Oud-Rekem en het Nederlandse dorpje Thorn.

Onder begeleiding van een MaasVerkenner is het mogelijk het RivierPark Maasvallei op een bijzondere en interessante manier verkennen. MaasVerkenners zijn gidsen die het RivierPark Maasvallei uit hun duimpje kennen. Onderweg met deze gidsen vertellen ze meer over de Maas, haar geschiedenis en de bewoners in en langs het water. Er zijn een aantal excursies uitgewerkt. De MaasVerkenners bieden activiteiten aan voor alle leeftijden en doelgroepen.

Ook het fietsroutenetwerk passeert doorheen het projectgebied. Bij Toerisme Kinrooi kunnen fietsen gehuurd worden. Er is een grensoverschrijdende fietskaart van het RivierPark Maasvallei beschikbaar, waardoor aansluiting met het fietsroutenetwerk in Nederland en Duitsland naadloos mogelijk is.

Verblijfsrecreatie – horeca

Binnen het projectgebied zijn verschillende horeca en verblijfsmogelijkheden. Een hoge concentratie is te vinden rondom de Spaanjerdpas met o.a. hotel/restaurant de Spaanjer, boothotel Ophoven, het Tegelhuisje, camping de Spaanjer,

In het dorpje Kessenich zijn de horecagelegenheden beperkt.

Waterrecreatie

Waterrecreatie situeert zich aan de waterplassen die na de grindwinning een recreatieve bestemming kregen. Het is een belangrijk toeristisch en recreatief knooppunt op lokaal en regionaal niveau. Het beheer is in handen van Marec (Maaslandse Recreatiecentra). De binnenjachthaven is één van de grootste van Europa. Het is mogelijk zeilcursussen te volgen, boten, stilsloepen of waterfietsen te huren. Met een veerpont kan de Maas worden overgestoken naar Stevensweert. Een rondvaartboot verbindt Ophoven met Thorn, Stevensweert of Maasbracht.

Zonneklopers kunnen terecht op het aangelegde dagstrand aan de Steenberg (met speelweiden en cafetaria). Aan de grote Maasplassen en de nieuwe dijk rondom het Bastion kunnen vissers terecht.

Folklore

Het schutterswezen is erg actief in Belgisch en Nederlands Limburg. In Kinrooi zijn er maar liefst 8 schutterijen, waaronder Schutterij Sint-Martinus en Schutterij Breydelzone uit Kessenich. In Ophoven is Schutterij Sint-Servatius Raam actief.

Daarnaast ademt Kessenich nog de sfeer uit van eeuwen geleden door kleurrijke tradities, zoals het 'putvegen' en het 'Malbroek verbranden' in ere te houden. Deze tradities lokken veel nieuwsgierigen. Ook de kermis krijgt elke jaar nog een prominente plaats in het dorp.

////////////////////////////////////

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
Beschermingen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschermde landschap ▪ Beschermde monument ▪ Beschermde stads- en dorpsgezicht ▪ Beschermde archeologische site 	☒	Binnen het projectgebied zijn beschermde erfgoed elementen aanwezig waarvoor een instandhoudingsplicht en een toelatings-/ meldingsplicht geldt: Beschermde landschappen: <ul style="list-style-type: none"> - Vijverbroek Beschermde monumenten: <ul style="list-style-type: none"> - Kasteel Borgitter: rentmeesterwoning - Woning Gielen - Windmolen De Korenbloem - Kasteel Borgitter: watermolen - Kasteel Borgitter: deel poortgebouw - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Hoeve Houbenhof - Grafkapel Rutten - Parochiekerk Sint-Martinus: kerkhof - Woning Reynders - Parochiekerk Sint-Martinus - Kasteel Borgitter: kasteel - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Kasteel Borgitter: deel poortgebouw - Burcht van Kessenich - Burchtsite Kessenich: grafkapel familie Michiels Stads- en dorpsgezichten <ul style="list-style-type: none"> - Kasteel Borgitter met kasteelpark en omgeving - Hoeve Houbenhof: omgeving - Ommuurde tuin verdwenen pastorie Sint-Servatiusparochie
ARCHEOLOGIE		
Onroerend Erfgoeddecreet		
▪ Meldingsplicht	☒	Relevant op niveau uitvoering werken
▪ Archeologienota	☒	Relevant op niveau uitvoering werken
▪ Archeologische monumenten en zones	☐	Binnen het projectgebied zijn geen archeologische monumenten of vastgestelde archeologische zones aanwezig
LANDBOUW		
Randvoorwaarden gemeenschappelijk landbouwbeleid		
▪ Randvoorwaarden m.b.t. ruilen en/of herverkaveling van gronden in landbouwgebruik	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen of uit te voeren maatregelen
RECREATIE		
▪ Fiets- en wandelroutenetwerk	☒	Via het Regionaal Landschap Kempen en Maasland
▪ Provinciaal beleidsplan	☒	Strategisch actieplan voor het toerisme in Limburg 2014-2019
JACHT		
Jachtdecreet		
▪ Jachtrechten	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen
MILIEUBELEID		
▪ Provinciale en gemeentelijke Milieubeleidsplannen	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen
▪ MER-(screenings)plicht	☐	Het project omvat geen MER-plichtige activiteiten

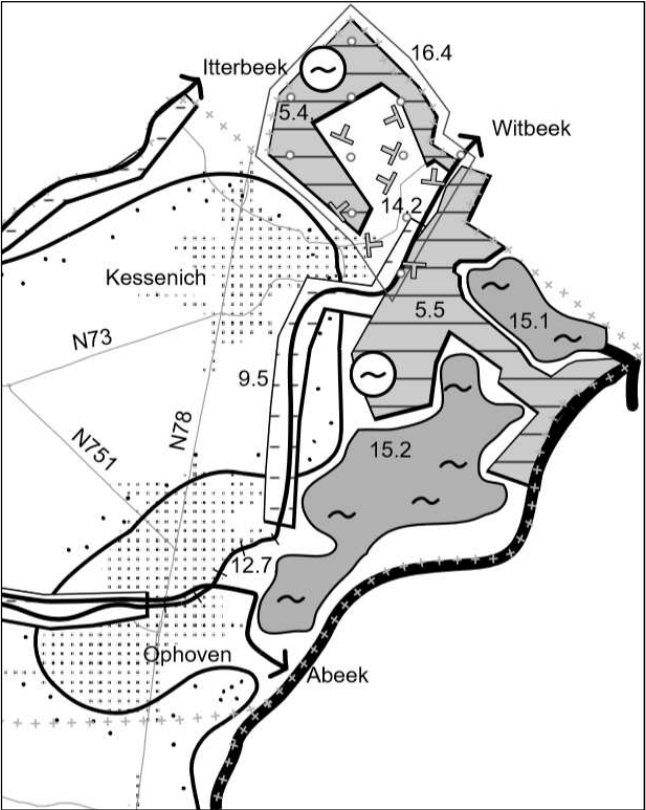
De Vlaamse Regering keurde op 20 juli 2018 de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goed. De strategische visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van voorname beleidsopties op lange termijn, met name de strategische doelstellingen.

AGNAS (Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur)

Het projectgebied behoort tot de deelruimte Maasland binnen de buitengebiedregio ‘Limburgse Kempen en Maasland’, waarvoor in uitvoering van het RSV een buitengebied-beleid wordt gevoerd.

De volgende ruimtelijke concepten werden vooropgesteld voor het projectgebied (Figuur 6):

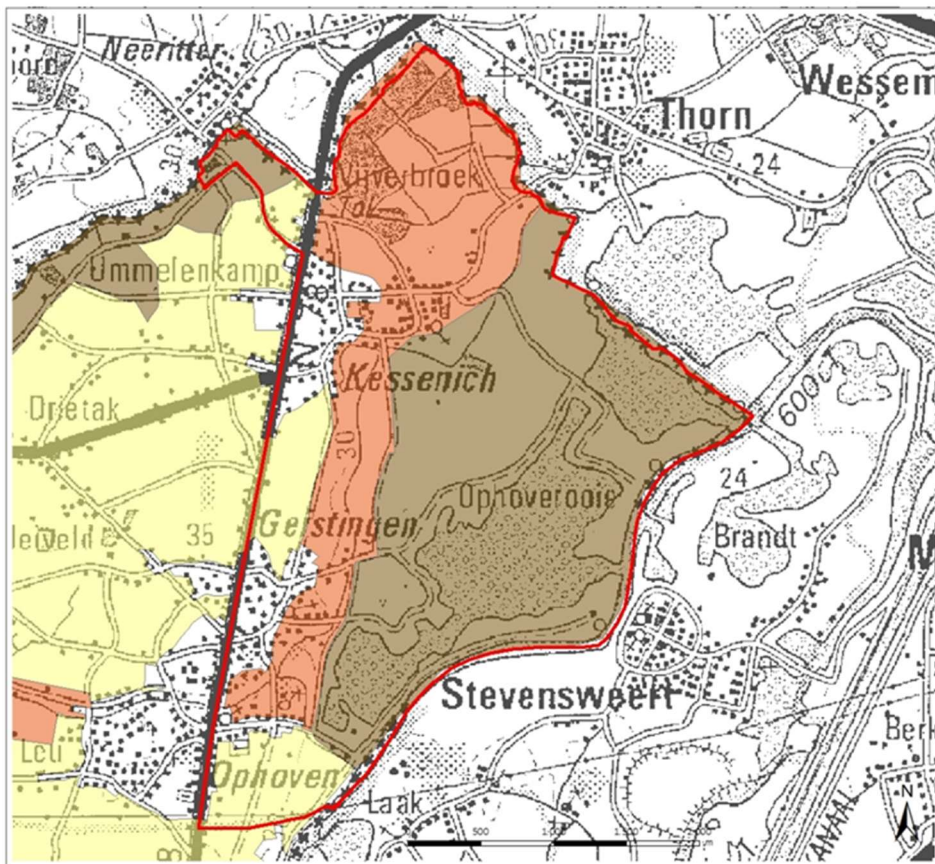
- Behoud en versterking van natuurwaarden in natte milieus en herstel laagveencomplexen (5.4/ 5.5)
- Behoud en versterking van gevarieerde valleilandschappen met ruimte voor natuurlijke waterberging (9.5)
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologische waardevolle lineaire elementen (12.7)
- Behoud en ontwikkeling van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw (14.2)
- Behoud en ontwikkeling van open water met ecologische en/of recreatieve waarde (15.1/15.2)
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (16.4)

Figuur 6: Gewenste Ruimtelijke Structuur deelruimte Maasland – Gebied A2: Noordelijk Maasland (zoom)

Het landbouwgebied Kinrooi – Kessenich – Maaseik (ten oosten van de N78) midden (gebied 8) is herbevestigd bij beslissing van de Vlaamse Regering van 12 december 2008. Het betreft 99,78 ha herbevestigde landbouwgrond. De vallei van de Witbeek en de omgeving Vijverbroek wordt opgenomen als één actie (gebied 16) in cat. II: opstarten RUP na verder onderzoek. Koole Greend – Vissen Akker – Daler Oe (grindplas Kinrooi) en omgeving Klauwenhof wordt opgenomen als één actie (gebied 22) in cat. III: opmaak RUP op langere termijn o.w.v. relatie met andere planningsprocessen.

//

Figuur 7: Afbakening van de agrarische structuur: Gebied 8 – herbevestigd (geel), gebied 16 (oranje), gebied 22 (bruin)

Provincie Limburg

Het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg (RSPL, MB 12/02/03) is geactualiseerd in 2011. (MB 23/07/12; BS 6/09/12). Het projectgebied 'Kessenich in Zich(t)' behoort volgens het RSPL tot de regio 'Maasland' en de deelruimte 'Open Maasland'.

Volgende ruimtelijke principes worden voorgesteld voor de deelruimten 'Open Maasland':

- de Maas en aanliggende plassen als drager van waterbeheersing, natuurontwikkeling en watertoerisme en -recreatie
- een geheel van natuurverbindingen en open ruimte verbindingen doorheen het gebied ter ondersteuning van de open ruimte en van de herkenbaarheid van het landschap
- het kleinstedelijk gebied Maaseik als autonoom centrum van die deelruimte
- een historische structuur van leefbare Maasdorpen met een recreatieve nevenfunctie.

Binnen de prioritaire beleidsthema's is de veelzijdige Maas opgenomen. Voor de provincie Limburg is de Maas ruimtelijk structuurbepalend en bron van vele belangrijke thema's. Het betreft natuurontwikkeling, grindontginning, leefbaarheid van dorpen, toerisme en recreatie, lineaire stedelijke ontwikkeling, landschapontwikkeling, waterbeheer, de positie van lineaire elementen als de Zuid-Willemsvaart en de N78 enz. Ook prioritair is een afgewogen invulling voor het Limburgs buitengebied, waar zowel de economische

functies (landbouw, fruitteelt, toerisme en recreatie en ontginningen) als de natuurlijke en landschappelijke waarden van het buitengebied (cultureel erfgoed, natuurlijke rijkdommen) worden onderkend en veiliggesteld.

In het ruimtelijk structuurplan wordt de natte natuurverbinding (nr. 49) Kinrooi, Maaseik, Witbeek/Zwartwater

ruimtelijk concept voor het maasland

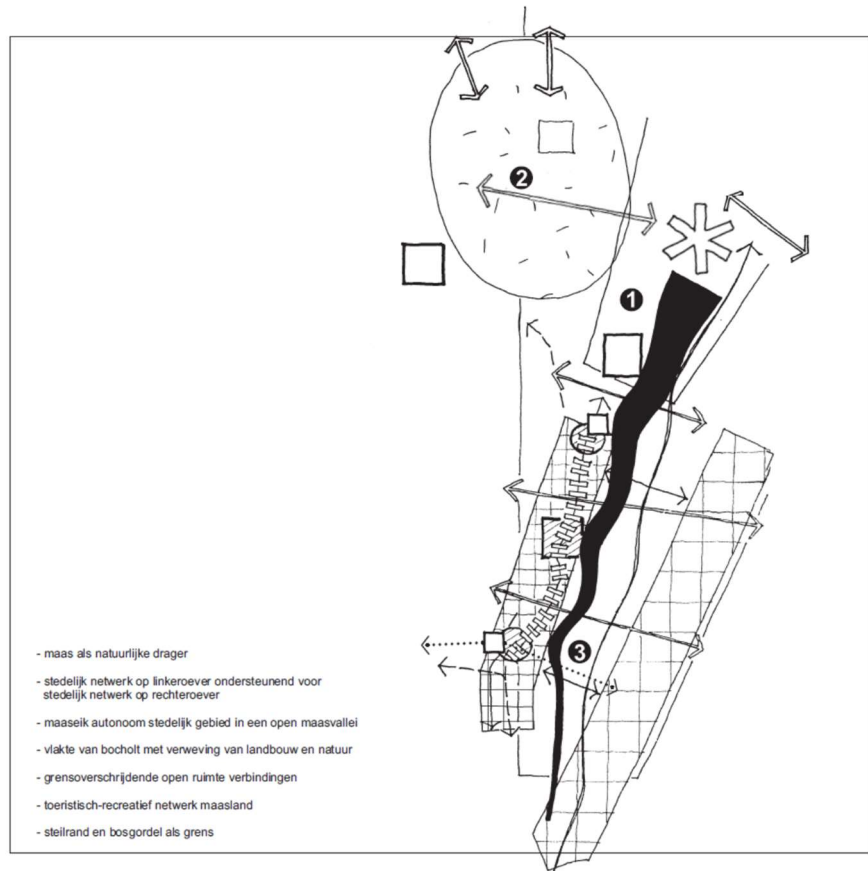
ruimtelijk structuurplan provincie limburg
gecoördineerde versie 2012 - kaart 55

- ① open maasland
- ② vlakte van bochoht
- ③ zuidelijk maasland

- maasvallei
- natuurlijk complex
- stedelijk netwerk provinciaal niveau
- kleinstedelijk gebied in netwerk
- autonoom kleinstedelijk gebied
- structuurondersteunend hoofddorp
- lineaire stedelijke ontwikkeling
- specifiek economisch knooppunt
- natuurlijke verbinding
- kanaal
- relatie
- natuurlijk baken
- sneltramlijn

p r o v i n c i e Limburg

Figuur 8: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011)

-Abeek, tussen Jagersborg en Vijverbroek geselecteerd. Deze maakt deel uit van de verbinding tussen het Park Hoge Kempen en de Maasvallei, Stamprooierbroek.

Gemeente Kinrooi

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is in werking sinds 7 december 2007. Het projectgebied behoort grotendeels tot de deelruimte 'Grindplassengebied en de alluviale vlakte van de Maas'. Borgitter en omgeving behoort tot het 'centrale landbouwgebied'.

Voor de deelruimte 'Grindplassengebied in de alluviale vlakte van de Maas' zijn volgende ontwikkelingen gewenst:

- De Maas als natuurlijke drager op internationaal niveau: Het valleigebied van de Maas is een structurerend geheel zowel op internationaal als lokaal niveau. Op internationaal niveau primeert het natuurlijk karakter van de regenrivier, op lokaal/ regionaal niveau is er omwille van de ontgrinding een unieke combinatie tussen natuur en recreatie. Het ecosysteem van de Maas moet beschermd worden tegen verdere achteruitgang. Er wordt gestreefd naar een natuurlijk en dynamisch systeem.
- De grindplassen als een Euregionaal en lokaal toeristisch en recreatief element: De grindplassen in Kinrooi vormen samen met het grindplassengebied in Maaseik een toeristisch en recreatief element op regionaal niveau. In het gebied zijn verschillende delen van belang: de Maas, de grindplassen,

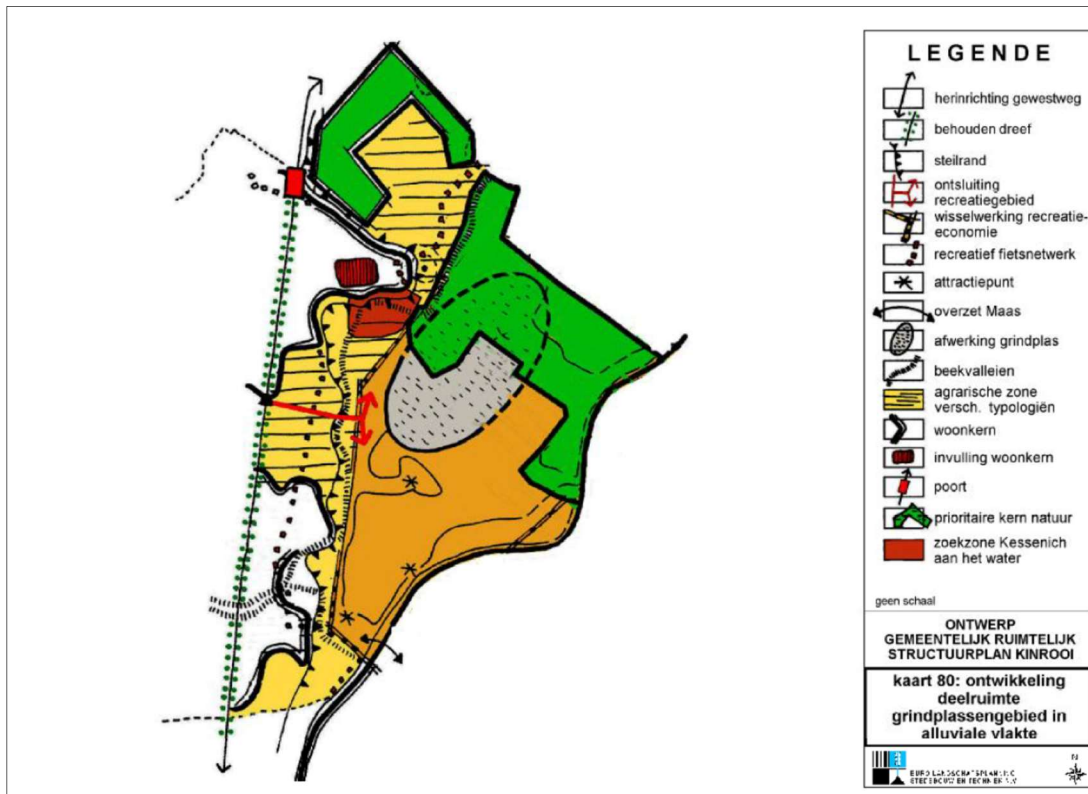
oeverrecreatie, campings en jachthaven, de winterdijk, fietsroutes en de overzet in Ophoven naar Nederland. Er is mogelijkheid tot recreatie en ontspanning op vlak van water, maar eveneens op vlak van natuur (educatie, ...). Dit aanbod is niet enkel op regionaal niveau van belang, maar zeker ook op lokaal niveau. Er zal gestreefd worden om het aanbod in andere delen van de gemeente hierbij te betrekken.

- Vijverbroek als een hoeksteen voor het natuurlijke aspect in deze deelruimte: Het Vijverbroek is een belangrijk gegeven in de natuurlijke structuur van de gemeente en krijgt hier een voornamelijke functie. Via het Vijverbroek en de beekvallei van de Itterbeek zal een link gelegd worden naar andere hoekstenen in de gemeente of naburige gemeenten. Er blijft een belangrijke verbinding bestaan met de Maas via o.a. Koningssteen en Kollegreend. Het recreatief medegebruik is ook van groot belang, aangezien eveneens alle kansen moet gegeven worden aan de toeristische en recreatieve troeven van dit gebied.
- Vilgertenweg als ontsluitingsstructuur van het gebied: Om de kernen Ophoven, Geistingen en Kessenich zoveel mogelijk te ontlasten van het recreatieve verkeer, wordt de Vilgertenweg ingericht als ontsluitingsweg voor het gebied. Vanaf de Witbeek zal deze het noordelijk en het zuidelijk deel laten aansluiten op de N78. In de kernen zelf zal het “doorgaand” recreatief verkeer zoveel mogelijk geweerd worden.
- Landbouw als behoeder van de open ruimte: De landbouw heeft hier voornamelijk een functie als behoeder van de open ruimte. Bovenop het terras van Geistingen, tussen de kernen Kessenich en Geistingen sluit de landbouw aan bij het centrale landbouwgedeelte. In het Vijverbroek kan aan beheerslandbouw gedaan worden, zodoende het natuurlijk aspect hier zoveel mogelijk ondersteund wordt. De aanwezige landbouw in het gebied dient behouden te blijven.
- Kessenich, Ophoven en Geistingen aan de rand van het terras van Geistingen: De drie Maasdorpen op de rand van het terras van Geistingen behouden hun landelijk karakter. De leefbaarheid wordt gegarandeerd. De (vroegere) relatie met de Maas wordt terug versterkt.

Er zijn volgende relevante ontwikkelingsperspectieven m.b.t. het projectgebied:

- Het Vijverbroek is een eerste kerngebied langs de Maas waar verdere ontwikkeling prioritair is. Deze oude Maasmeander met venige bodem en elzenbroekbos is een hoeksteen voor de natuurwaarden in de Maasvlakte. Dit is een natuuraandachtsgebied op provinciaal niveau. Koningssteen en Kollegreend zijn schiereilanden langs de Maas en vormen een link tussen de Maas en het Vijverbroek.
- De beekstructuren in Kinrooi zijn belangrijke ecologische verbindingen tussen de verschillende natuurgebieden in de gemeente. Herstel en verdere ontwikkeling van deze beekvalleien is prioritair: Abeek, Itterbeek, Witbeek, Lossing.
- De relatie tussen Kessenich en het water wordt terug hersteld. Momenteel is de relatie tussen Kessenich en het water volledig “verwaterd”. Ten zuiden van de historische kern van Kessenich zou een zoekzone kunnen voorzien worden, waarin voor een aantal knelpunten een oplossing kan gezocht worden. Doel is om de beleving op deze plek voor zowel de Kessenichenaars als de recreant te verbeteren. Uitgangspunt blijft een ontwikkeling op schaal van Kessenich. Dit ontwikkelingsperspectief is gedeeltelijk uitgevoerd door realisatie van het bastion.

Figuur 9: Structuurplan Kinrooi: Ontwikkeling deelruimte Grindplassengebied in alluviale vlakke

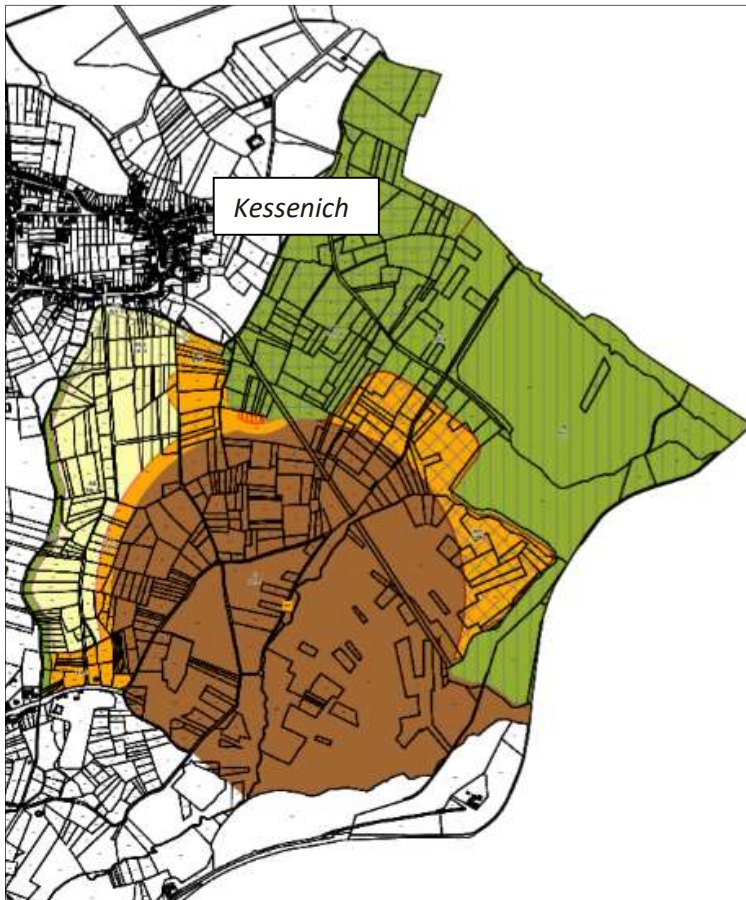
In Kessenich wordt gestreefd naar het verbeteren van de woon- en leefkwaliteit met een kwalitatieve inrichting van het openbaar domein. Het karakter van de historische kern moet versterkt worden. Daarbij moet zeker een onderscheid blijven tussen de compactere structuur van de oude kern en het landelijk karakter van de rest van het dorp. De openbare ruimte is hier sterk gericht op het dorpsleven. Verschillende activiteiten moeten mogelijk zijn (pleintjes, zitgelegenheden, ...). Langzaam verkeer moet een duidelijke plaats krijgen. De historische kern, omgeving kerk, behoudt haar identiteit en karakter. Kleinschalige ontwikkelingen zijn mogelijk, maar hier moet de nodige ruimtelijke kwaliteit aan gegeven worden. Herinrichting van het openbaar domein is mogelijk, ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en verkeersveiligheid.

Gewestelijk RUP “Herstructurering Vissenakker en omgeving” (Kaart 4: RUP’s en BPA’s)

In het meest noordoostelijke deel van het projectgebied is sinds 9 september 2011 het RUP Vissenakker van toepassing. Volgende verordenende stedenbouwkundige voorschriften zijn opgenomen (zie Figuur 10):

- gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming voor watergebonden recreatie (bruin);
- gebied voor watergebonden recreatie (met deels overdruk natuurverweving en deels overdruk tijdelijke winning van oppervlakedelfstoffen) (oranje);
- agrarisch gebied en agrarische bedrijvenzone (geel);
- bouwvrij agrarisch gebied (geel);
- natuurgebied (met deels overdruk GEN en/of met deel overdruk GENO en/of met deels overdruk tijdelijke winning van oppervlakedelfstoffen) (groen);
- recreatiegebied (oranje).

Figuur 10: Grafisch plan GRUP Herstructurering Vissenakker en omgeving

Gemeentelijk RUP Woonbeleid (Kaart 4: RUP's en BPA's)

Via het RUP wordt het ingesloten landbouwgebied (deelgebied 1), ten westen van de historische kern van Kessenich, omgezet naar woongebied. Het woonuitbreidingsgebied dat ten westen van de N73 gelegen is wordt omgezet naar landbouwgebied.

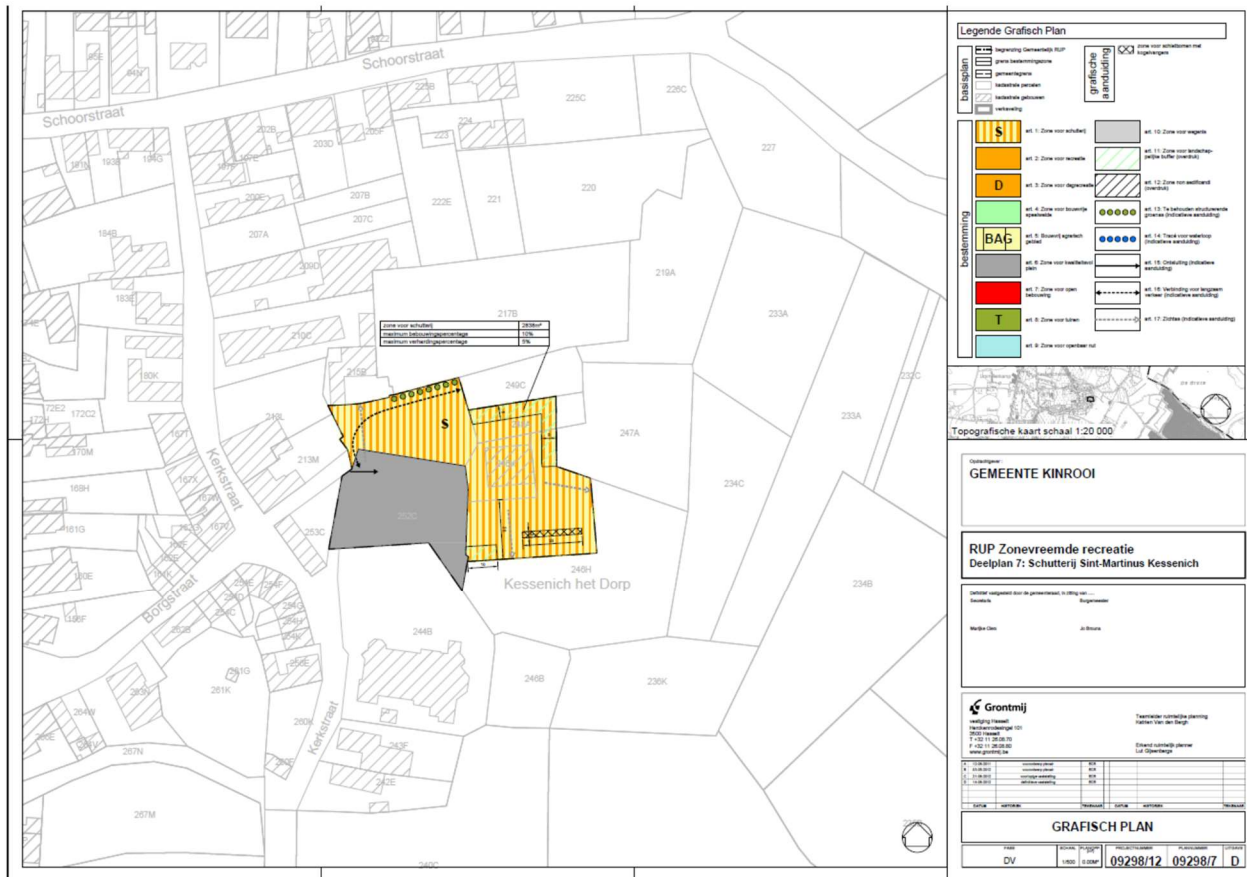
Gemeentelijk RUP Zonevreemde recreatie (Kaart 4: RUP's en BPA's)

Zeer relevant voor het projectgebied en zijn maatregelen is de zone 'Schutterij Sint-Martinus Kessenich', deelplan 7.

Er is volgende algemene visie:

- De schutterij kan, omdat de historische verankering zo groot is, behouden blijven. De activiteit overschrijdt de draagkracht van het gebied niet en kan bijgevolg behouden blijven. De zone zal worden bestemd als exclusieve zone voor schutterij. Andere recreatievormen zijn niet mogelijk. De toegelaten activiteiten blijven dus beperkt tot de huidige recreatieve activiteiten van de schutterij. Van zodra er geen schutterij meer is, wordt de bestemming van op het gewestplan van kracht. Heropbouw is niet mogelijk.
 - o Er wordt een zeer beperkte uitbreiding van het clublokaal mogelijk gemaakt aan de zijde van het historisch centrum van Kessenich. Het slopen van de koterijen achter de kerkmuur is essentieel om de relatie tussen het open landschap en de kern Kessenich te herstellen en

Figuur 11: Deelplan 7: Schutterij Sint Martinus Kessenich (RUP Zonevrije Recreatie)

SORP (Strategische Open Ruimte Project) Maasvallei

Voor de Maasvallei zijn 3 opeenvolgende SORP-projecten goedgekeurd, een eerste van 2008 tot 2011, een tweede van 2011 tot 2014 en een derde van 2015 tot 2018.

Er waren volgende doelstellingen:

- Een RivierPark Maasvallei realiseren, later uitgebreid met Nederlandse partijen
- Op een meer grensverleggende wijze werk maken van meer ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit in de Maasvallei (natuur – en openruimte verbindingen verankeren de Maas in haar oude achterland en punt – en lijnvormige landschapsstructuren versterken dragers van streekidentiteit)
- Nationaal en internationaal promoten (met bijhorende huisstijl) van de Maasvallei en een bijdrage leveren aan duurzaam toerisme en regionale ontwikkeling van de Maasvallei.

2.3.2 Water

Decreet integraal waterbeleid

Het projectgebied maakt deel uit van het bekken van de Maas en van het deelbekken Noordoost-Limburg.

In het bekkenbeheerplan van de eerste generatie (bekkenbeheerplan Demer 2008-2013) werd als integraal project ‘De Witbeek’ vooropgesteld, waarbij o.a. zoekzones voor oeverstroken en beekherstel bevorderende inrichting wordt voorgesteld in het projectgebied. Het bekkenbeheerplan wordt opgevolgd via de jaarlijkse voortgangsrapportage bij het bekkenbeheerplan.

In opvolging van de eerste generatie bekkenbeheerplannen heeft de Vlaamse Regering op 18 december 2015 de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 voor Schelde en Maas vastgesteld. Ze geven uitvoering aan de Europese kaderrichtlijn Water (2000) en aan de Overstromingsrichtlijn (2007). Het plangebied van het landinrichtingsplan is niet gelegen in een speerpuntgebied maar wel in het aandachtsgebied van de Itterbeek (meer specifiek Itterbeek II). Hiervoor is als doelstelling vooropgesteld in 2027 de goede toestand te bereiken mits gerichte inspanningen.

In het bekken specifieke deel voor de Maas staan er in het stroomgebiedbeheerplan Maas o.a. volgende elementen die mogelijk relevant zijn voor het landinrichtingsplan Kessenich in Zich(t) (niet limitatief):

- Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijk Maas Vlaamse overheid: nv De Scheepvaart (6_B_003)
- Verhogen van de veiligheid langsheen de Gemeenschappelijke Maas door uitvoeren van rivierverruiming Vlaamse overheid (6_F_128)
- Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op de Itterbeek (4B_E_312)
- Grensoverschrijdende afstemming van de recreatiedruk voor de Maas op de draagkracht van het systeem (8A_F_006)
- Onderstaande acties staan op de indicatieve lijst. Ze worden niet in de planperiode 2016-2021 uitgevoerd en maken dus géén deel uit van het voorliggend actieprogramma. Mogelijk worden in de huidige planperiode wel al een aantal voorbereidingen aangevat in functie van de latere uitvoering.
 - o Onderzoek naar de oorzaak van verontreiniging in grindplas Kessenich (7B_K_017)
 - o Onderzoek naar de oorzaak van verontreiniging in plassen Spaanjerd+Heerenlaak (7B_K_018)
 - o Uitvoeren waterbodemsanering op de Witbeek (8B_D_028)

Het landinrichtingsplan voorziet geen maatregelen voor deze elementen.

Watertoets

De watertoets houdt in dat door de bevoegde overheid bij de beslissing over een vergunning, plan of programma, rekening gehouden wordt met de mogelijke nadelige gevolgen ervan voor het watersysteem en voor de functies die het watersysteem vervult. Zij kan zich daarbij laten bijstaan door het advies van de betrokken waterbeheerder.

Dit landinrichtingsplan is watertoetsplichtig. In dit plan worden de mogelijke effecten van het project op het watersysteem al zoveel mogelijk in beeld gebracht (zie bijlage 1). Daarin is ook de watertoets opgenomen.

2.3.3 Natuur en bos

Speciale beschermingszones (zie Figuur 4)

Speciale beschermingszones in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vormen een samenhangend Europees netwerk van waardevolle natuurgebieden. De Vogelrichtlijn uit 1979 heeft als doel alle wilde vogels en hun belangrijkste habitats in de hele Europese Unie te beschermen. Het doel van de Habitatrichtlijn (1992) is vergelijkbaar, maar heeft betrekking op een veel groter aantal Europese soorten. De Habitatrichtlijn vraagt bovendien een doelgerichte bescherming van zeldzame en bijzondere habitattypen.

In het projectgebied komt volgend habitatrichtlijngebieden voor: Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek (BE2200037).

In het projectgebied komt volgend vogelrichtlijngebied voor: Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stramprooierbroek en Mariahof (BE2221314).

////////////////////////////////////

besluiten¹¹, het wijzigingsdecreet van 7 juli 2017 (SB 18/07/2017)¹² en het ‘Europees Verdrag over de bescherming van het archeologische erfgoed’ (Het zgn. Verdrag van Malta)¹³.

Archeologienota

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 – samen met het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 - voorziet in art. 5.4.1 archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem. In welbepaalde gevallen is archeologisch onderzoek voorafgaand de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning verplicht. Dit archeologisch onderzoek gebeurt vanaf een bepaalde oppervlakte, volgens een Code van goede praktijk (afgekort: CGP) door een erkend archeoloog. Dit onderzoek omvat bureauonderzoek (kaartstudie, geschiedkundige informatiebronnen, inschatting kennispotentieel archeologie, bodem, ...). Afhankelijk van resultaten kan nog bijkomend terreinwerk noodzakelijk zijn om de archeologische waarde in te schatten, dit kan naargelang de situatie bestaan uit bv. Landschappelijk en/of archeologisch booronderzoek, geofysisch onderzoek, proefsleuven... Dit onderzoek resulteert in een archeologienota waarin de impact van de ingrepen op archeologie onderzocht worden en een plan van aanpak wordt uitgewerkt hetwelk de verdere omgang met het bodemarchief bepaalt. Deze archeologienota wordt door de erkende archeoloog die deze opstelde geüpload op het daartoe bestemde loket (archeologieportaal) en er wordt door het agentschap Onroerend Erfgoed binnen de 15 dagen akte genomen van deze archeologienota. Indien een archeologienota vereist is (afhankelijk van de geplande bodemingrepen), is de omgevingsvergunningsaanvraag niet volledig zonder archeologienota waarvan akte is genomen.

2.3.6 Recreatie

Het toeristisch-recreatief beleid wordt op gewestelijk niveau gevoerd door Toerisme Vlaanderen, die een partnership heeft met o.a. de provinciale toeristische diensten van Limburg (Toerisme Limburg vzw). Deze laatste ontwikkelen de strategische beleidsplannen toerisme en recreatie waarin voor elke toeristische regio de strategische doelstellingen worden geformuleerd. Lokaal wordt het beleid gevoerd door de VVV's en de gemeentelijke toeristische diensten.

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland heeft als missie de kwaliteiten van natuur en landschap in haar werkingsgebied te versterken en te benadrukken. Natuurbehoud en – ontwikkeling zijn namelijk juist een meerwaarde voor de regio. De bewoners en toeristen die de streek komen verkennen, te voet of per fiets, krijgen meer waardering voor de regio. Veel mensen van buiten de regio komen daarom juist hier genieten van hun vrije tijd.

Daarom wordt er binnen het regionaal landschap gewerkt volgend een gecoördineerde aanpak en afstemming tussen de betrokken partijen en zorgt dit voor een sterk geheel. Het RivierPark Maasvallei is één van de drie landschappelijke streken binnen het Regionaal Landschap Kempen en Maasland. Het Plan van Aanpak ‘Maasvallei Grensverleggend’ belicht ook de recreatieve, toeristische belevingswaarde van de streek.

11 Het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 (SB 27/10/2014) en het Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten wat betreft technische aanpassingen en archeologie en houdende vaststelling van lijst van aangeduide erkende archeologen (SB 23/12/2015), het Ministerieel besluit tot vaststelling van de code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (SB 16/12/2016). Wijziging Onroerenderfgoedbesluit naar aanleiding van de ex-post evaluatie (BVR 20 juli 2018). Ministerieel besluit tot wijziging van diverse formulieren behorend bij het omgevingsvergunningenbesluit naar aanleiding van de wijzigingen inzake de archeologienota (SB 18/03/2019).

12 Decreet van 7 juli 2017 houdende de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft. (SB 18/07/2017).

13 De Vlaamse regering hechtte op 12 oktober 2001 haar goedkeuring aan het ‘Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed’ (herzien) ondertekend op 16 januari 2002 te Valetta (Malta). De Belgische federale minister voor buitenlandse zaken ondertekende dit verdrag namens de drie Gewesten op 30 januari 2002. Deze conventie van de Raad van Europa omschrijft de inpassing van archeologie bij het uitvoeren van werken en bij het ruimtelijk beleid. Hierbij dient de conservering en de instandhouding van het archeologisch erfgoed, bij voorkeur in situ voorop te staan. Het Verdrag van Malta voorziet eveneens in het betrekken van de archeologie in de vroegste planfase van projecten, tevens dient de bouwheer die de destructie van het bodemarchief veroorzaakt de middelen voor onderzoek ter beschikking te stellen. Op de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement van 2 juni 2010 werd unaniem ingestemd met de ratificatie van het Europees Verdrag van Malta houdende de bescherming van het archeologisch erfgoed. Inmiddels werd dit verdrag geïmplementeerd in het onroerenderfgoeddecreet.

Recreatieve producten worden onder ander met Toerisme Limburg, de lokale VVV's en natuurverenigingen besproken en ontwikkeld. Herkenbaarheid van de regio wordt op deze wijze vergroot en beter uitgedragen.

2.3.7 Grinddecreet

De grindwinning is in de afgelopen 60 jaar zeer bepalend geweest voor de veranderingen in het landschap van de Maasvallei. Sedert 1993 wordt de grindwinning geregeld in het grinddecreet. Er werd onder meer een herstructureringscomité opgericht dat belast werd met de planning en uitvoering van de afwerking en de uitrusting van de grindgebieden eens het afgesproken volume grind in het gebied was gewonnen. Deze grindwinning zou in 2006 definitief worden beëindigd. Na langdurige besprekingen werd het decreet echter grondig aangevuld. De eindigheid van de grindwinning bleef behouden maar er werd in het decreet een mogelijkheid voorzien om grindwinning mogelijk te maken ter realisatie van een groot openbaar belang.

Voor het rivierbed van de Maas betekent dit heel concreet dat er enkel nog grind kan worden gewonnen in functie van hoogwaterveiligheid en natuurontwikkeling. Bovendien moet er tussen de voornaamste betrokken partijen en besturen een consensus zijn over het gehele project, dus met inbegrip van aspecten over nabestemming, afwerking, eigendom, uitrusting, beheer en recreatieve ontsluiting. Deze nieuwe aanpak wordt in het grinddecreet geregeld onder de noemer 'Projectgrindwinning'.

Artikel 14 van het grinddecreet biedt hiertoe de mogelijkheid:

§ 1. In de provincie Limburg wordt een einde gemaakt aan elke activiteit van grindwinning zodra de totale grindwinning in de grindwinningsgebieden die krachtens dit decreet worden aangeduid, het toegewezen quotum van 41 400 000 ton berggrind en 59 500 000 ton valleigrind bereikt heeft. Op deze tonnages zijn enkel correcties mogelijk ingevolge eerder in het kader van het decreet genomen beslissingen omtrent overmacht situaties en in het kader van zuinig ruimtegebruik en de uitvoering van het principe van optimale ontginning voor de hoeveelheden grind in de vergunde grindwinningsgebieden.

Als uitzondering op het verbod in § 1, eerste lid, wordt voor het bepalen van de vermelde quota geen rekening gehouden met :

- a. het grind, gewonnen als nevenproductie bij de winning van het onderliggende kwartszand;*
- b. het grind, gewonnen bij infrastructuurwerken toegestaan volgens de bepalingen in artikel 14bis ;*
- c. het grind, gewonnen bij de realisatie van projectgrindwinning, toegestaan volgens de bepalingen van hoofdstuk IIIbis.”*

Ondertussen zijn de grindwinningsactiviteiten in de verschillende grindwinningsgebieden van vóór deze decretale wijziging grotendeels uitgedoofd. Wel moeten er op een aantal plaatsen nog ingrijpende afwerkings- en uitrustingswerken plaatsvinden op last van het Herstructureringscomité.

In overeenstemming met de herstructurering RUP Vissenakker werd het grindgebied Boterakker afgewerkt. Er werd ook een exploitatievergunning afgeleverd om nog gedurende 20 jaar zand te winnen in een beperkt deel van de grote centrale plas die bestemd is voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming voor watergebonden recreatie. Daarnaast wordt nog een grindwinning uitgevoerd in het uiterste noordoosten van het gebied.

3 PROJECTBESCHRIJVING

3.1 PROJECTDEFINITIE

Streefdoel in dit landinrichtingsplan is om de omgevingskwaliteit van de dorpskern in Kessenich te verhogen. Daarmee doelen we op volgende ambitie:

Het dorpscentrum van Kessenich inrichten met respect voor zijn historiek en linken aan het snoer van Maasdorpen. De buurtbewoners zijn gehecht aan hun kleine dorp, waar ze graag vertoeven en samenkomen en dat gewaardeerd wordt door zijn bezoekers.

Uitgangspunten

De kenmerken die Kessenich uitzonderlijk maken of kunnen maken, die de waardering van de mensen voor Kessenich bevatten, worden versterkt. Het zijn die kenmerken die de algemene omgevingskwaliteit bevorderen en verbeteren.

- De omgeving is ontsloten conform haar draagkracht, de behoeften van de bewoners en functies van het gebied. De publieke ruimte in en om het gebied is toegankelijk voor alle lagen van de bevolking en biedt stimuli tot ontmoeting en beweging;
- Het aanwezige onroerend erfgoed maakt deel uit van de nieuwe ontwikkelingen en garandeert de cultuurhistorische identiteit van de plek;
- De vormgeving van de bebouwde en onbebouwde ruimte draagt bij tot de herkenbaarheid, de leesbaarheid en de visuele aantrekkelijkheid van de omgeving;
- De omgeving bevordert de sociale cohesie;
- De groenblauwe netwerken zijn nabij en toegankelijk en bieden ruimte voor natuur, bos en water. De structurele kwaliteit van de open ruimte garandeert ecosysteemdiensten die zijn afgestemd op de behoeften van de gebruikers van het gebied en die inspelen op toekomstige uitdagingen.

Kessenich in Zich(t): samen met de bewoners

De opmaak van het voorliggende landinrichtingsplan is gebeurd door bewoners voor bewoners. Bewonersparticipatie werd daarbij in eerste instantie ingezet als middel. Door de insteek van bewoners werd getracht om enerzijds een meer gedragen resultaat te krijgen en anderzijds plannen en werk bij te sturen. Bewoners zijn immers de ervaringsdeskundigen, zij leven in hun dorp en kennen de buurt als hun broekzak. Wanneer voorzieningen en maatregelen aansluiten op hun noden en wensen, zullen bewoners er ook meer gebruik van maken. Anderzijds krijgen bewoners ook de info uit eerste hand.

Participatie is ook een doel op zich: mensen samenbrengen, laten samenwerken en hen in staat stellen om op een objectieve manier zaken te benaderen.

Een eerste stap in de bewonersparticipatie vond plaats in 2014 en de jaren daarvoor. Het RLKM bracht bewoners en mensen uit het middenveld, ambtenaren en bestuur samen in het proces “Knappe kansen voor

//

Kessenich”. Lang voor er sprake was van landinrichting Maasvallei werden zo knelpunten, oplossingen en kansen voor Kessenich opgesteld. Met als leidend principe dat wat er toen kon gebeuren, al gebeurde binnen de krachtlijnen en uitgangspunten van de vooropgestelde doelstellingen.

Na instelling van het landinrichtingsproject zijn de bewoners opnieuw warm gemaakt om mee vorm te geven aan het project. Er is abstractie gemaakt van het proces van 2014, aangezien de tijd nieuwe inzichten, nieuwe mensen, maar ook nieuwe verhoudingen tussen bewoners onderling kan brengen.

Op 24 maart 2018 werden alle bewoners van de deelgemeente Kessenich uitgenodigd om mee te komen wandelen in het dorp. Een 60-tal bewoners kwamen hierop af. Op verschillende markante plekken werd stilgestaan bij bijzondere en waardevolle elementen in het dorp, maar ook bij aandachtspunten en knelpunten. Tot slot werd ook gepolst naar een mogelijk toekomstperspectief. Er werden ambassadeurs verzameld die zich engageerden om verder met deze input aan de slag te gaan.

Met de ambassadeurs werd een proces van discussie, actie en interactie opgestart. De landschapsontwerpers hebben zo een plan kunnen uittekenen op maat van het dorp met de ideeën van het dorp en zijn ambassadeurs. Op 25 november 2018 koppelden de ambassadeurs zelf het resultaat terug naar hun dorpsgenoten. De inrichtingsconcepten en -plannen die in voorliggend landinrichtingsplan beschreven worden zijn dus tot stand gekomen vanuit het co-creatieproces met de bewoners.

3.2 DOELSTELLINGEN

Op het einde van de projectuitvoering is:

- de dorpskern van Kessenich (Gaard, motte, kerkhof en kerkplein) opgeruimd en kwaliteitsvol ingericht en benut door bewoners en recreanten;
- er synergie (of win-win) tussen de verschillende functies en belangen, m.n. tussen het openbaar domein als gemeenschapsvoorziening voor de bewoners en het openbaar domein als handelsartikel voor recreanten;
- de motte gerestaureerd en in stand gehouden voor de toekomstige generaties. De nodige informatie over het historisch verleden van Kessenich is voorzien;

////////////////////////////////////

- het zichtbaar dat Kessenich behoort tot het snoer van markante Maasdorpen met de nodige infrastructuur en herkenbaarheid. De verhoogde aantrekking heeft een economische meerwaarde gecreëerd voor de regio;
- het mogelijk om via trage wegen ommetjeswandelingen te houden in en rondom het dorp;
- er een engagement en visie van de stakeholders, om de natuurverbinding tussen het Vijverbroek en Kollegreend ook effectief in natuurbeheer te leggen.

3.3 INRICHTINGSCONCEPT

De visie wordt visueel weergegeven op Kaart 5: Visie van het landinrichtingsplan Kessenich in Zich(t).

3.3.1 Aanleg van een aantrekkelijke groene ader doorheen het dorpscentrum met voldoende ruimte om de omgeving te beleven

Er is duidelijk een interessante open ruimte structuur aanwezig die bestaat uit groenzones, historische elementen en verharde ruimtes. Samenhang tussen deze ruimten ontbreekt tot op heden en elke publieke ruimte functioneert op zichzelf. Het kerkhof en de Bergplaats hebben een saaie inrichting en betekenen een grote breuk in het pittoreske dorp.

Het is zeer zinvol om de ontbrekende samenhang van het historische centrum aan te pakken. Zo wordt de waardevolle site van de motte gekaderd in het historische dorpscentrum en de attractiviteit ervan verhoogd binnen het Maasland, gelegen aan het fiets- en wandelnetwerk. Alle ruimten worden aan elkaar gelinkt door een doorgedreven vergroening die als groene ader doorheen het dorpscentrum trekt, van Gaard, via motte over kerkhof, naar Bergplaats. Daarnaast zijn er groene uitlopers naar het Bastion en de Willibrordusput. En ook de lokale pleintjes aan de dorpspomp en het Vredesplein krijgen een groener uitzicht.

Beleving van de ruimte staat centraal. In de Gaard betekent dit voorzieningen i.f.v. gemeenschap en bezoekers; ruimte om elkaar te ontmoeten, om festiviteiten te organiseren met de nodige voorzieningen, een rustplek en speelplek. De Gaard wordt hierbij ingericht volgens het concept van een omheinde tuin, waar de naam ‘Gaard’ naar verwijst. Door het kerkhof aantrekkelijker in te richten (met groenaanplanten en extra bomen) worden mensen uitgenodigd om er een kijkje te gaan nemen. De Bergplaats wordt aantrekkelijker gemaakt met extra bomen, vergroening en een centrale open ruimte.

3.3.2 Een gepaste toegankelijkheid en ontsluiting voor bezoekers en bewoners

Er passeren wandel – en fietsroutenetwerken het dorp, die ook langs de motte passeren. Recreanten worden weinig aangespoord halt te houden en de motte en het dorp te bezoeken. Er is weinig infrastructuur aanwezig voor voetgangers of fietsers, parkeerplaatsen zijn daarentegen wel expliciet aanwezig in het dorp zowel aan de Gaard als op de Bergplaats.

De Gaard wordt ontwikkeld als onthaalpark voor de recreatieve wandelaar en fietser. Daarnaast is het voor de bewoners een plek waar ontmoeting en ontspanning centraal staat. Het park heeft de nodige voorzieningen om bezoekers te informeren, fietsen te stallen en kleine evenementen te organiseren. De auto kan aan de rand in een langgerekte parking achtergelaten worden.

De Gaard wordt afgesloten voor doorgaand verkeer. Via een servitude kan wel de toegang tot de bestaande woningen behouden blijven en kunnen fietsers en voetgangers passeren. Door de Gaard als weg af te sluiten worden de groenstructuren van de Gaard en de motte met elkaar verbonden tot één groen geheel. Ook visueel

De inrichting van zicht – en rustpunten (banken, infozuilen, picknicksets) gebeurt in de ‘look and feel’ van het RivierPark Maasvallei en nodigen de bezoeker uit om ten volle van het landschap te genieten. Tegelijk zorgt de huisstijl voor herkenbaarheid en eenheid binnen het snoer van Maasdorpen.

3.3.4 De natuur in Vijverbroek en Kollegreend verbinden met elkaar

Het natuurgebied Vijverbroek en het natuurgebied Kollegreend vormen twee belangrijke natuurgebieden (VEN, Vogel – en Habitatrichtlijngebied) in het projectgebied.

Het Vijverbroek verbinden met Kollegreend en Koningsteen is belangrijk voor het behoud van de natuurwaarden van het Vijverbroek. Het gaat dan idealiter over een zeer ruime verbinding. De natuursector stelt dat het kostbare elzenbroek kan beschermd worden door het goed in te bufferen en erover te waken dat er niet verder aan de grondwaterstand en de doorstroming van het waardevolle kwelwater wordt geraakt. Momenteel is een hydrologische studie hierover lopende. De aanleg van een natuurverbinding kan verschillende perspectieven dienen: de biodiversiteit zeer ten goede komen, uiteraard inspelen op o.a. de habitat- en de vogelrichtlijn en de kwaliteiten van alle betrokken natuurgebieden doen stijgen.

Momenteel ligt er een groene zone op het gewestplan tussen het Vijverbroek en Kollegreend. Deze is nog deels in eigendom bij particulieren en in landbouwgebruik. Het landinrichtingsplan zal via de bestaande instrumenten en vrijwilligheid nagaan om deze zone ook daadwerkelijk in natuurbeheer om te zetten zoals de inzet van beheerovereenkomsten of de inzet van de Vlaamse of lokale grondenbank. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met de gebruikers, de nog aanwezige particuliere eigenaars en de grindsector, die vele percelen in eigendom heeft.

Het landinrichtingsplan voorziet geen enkele maatregel m.b.t. mogelijke projectgrindwinning in de toekomst en neemt hierin geen standpunt in.

4 INRICHTINGSMAATREGELEN

Om de doelstellingen en maatregelen van het landinrichtingsplan ‘Kessenich in Zich(t)’ te kunnen realiseren, worden een aantal instrumenten uit de instrumentenkoffer van het decreet landinrichting ingezet. Voor dit landinrichtingsplan zijn de instrumenten inrichtingswerken, inrichtingswerk uit kracht van wet, verwerving en erfdiensbaarheden van openbaar nut relevant.

Alle inrichtingsmaatregelen worden gesitueerd op Kaart 6 en Kaart 7.

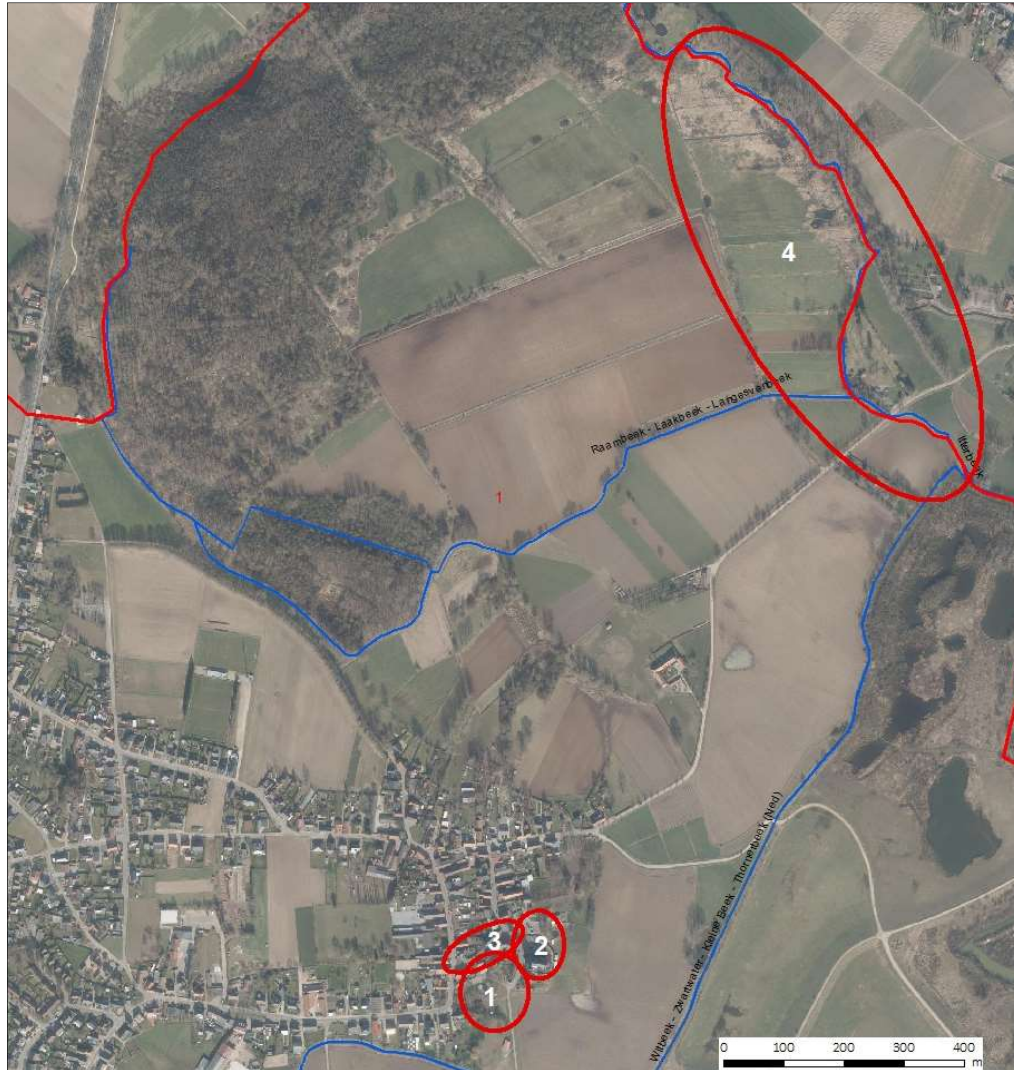
Het uitvoeringsbesluit landinrichting voorziet een instrumentenafweging bij de inzet van instrumenten uit het decreet landinrichting en de opmaak van een landinrichtingsplan. Hierbij worden instrumenten die kunnen worden gebruikt voor inrichting, verwerving of beheer in verschillende stappen met elkaar afgetoetst of ze passend zijn voor de uitvoering van dit project. De instrumentenafweging voor de relevante inrichtingsmaatregelen in het ontwerp landinrichtingsplan ‘Kessenich in Zich(t)’ is terug te vinden in bijlage 2.

De visie beschreven in 3.3 Inrichtingsconcept wordt vertaald in inrichtingsmaatregelen. Hiertoe wordt het landinrichtingsplan onderverdeeld in deelgebieden (zie Figuur 12: Situering deelgebieden).

- deelgebied Gaard en motte (1)

////////////////////////////////////

- deelgebied kerkhof en Bergplaats (2)
- deelgebied trage pleintjes (3)
- deelgebied natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend (4)
- deelgebied trage wegen: dit deelgebied bevat de verschillende maatregelen i.v.m. trage wegen. Deze zijn meer verspreid gelegen langs de rand van het dorp.

Figuur 12: Situering deelgebieden

4.1 DEELGEBIED GAARD EN MOTTE

Tabel 2: overzicht maatregelen deelgebied Gaard en motte

nr.	omschrijving	type instrument	eigendom/ beheerder	uitvoering/ belaste instantie*	restfinancierder
1.1	Heraanleg – en uitbreiding park de Gaard	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi

1.2	Consolidatie en stabilisatie motte	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi (met subsidie Dept. Onroerend Erfgoed)
1.3	Optimaliseren historische context en ontsluiting motte	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
1.4	Grondverwerving deel van perceel 263N (Kessenich, 3 ^{de} afd., sectie A)	Grondverwerving	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi

*: Dit is degene die conform artikel 3.3.7, 3.3.8 of 3.3.9 van het decreet LI is belast met de uitvoering van een deel van het LIP.

4.1.1 Heraanleg en uitbreiding park de Gaard (maatregel 1.1)

De heraanleg van de Gaard en de ontwikkeling van een park omvat volgende ingrepen:

- Groenaanplantingen: De centrale Gaard wordt omringd door een lage haag. Dit refereert terug naar de etymologische betekenis van het woord Gaard: omheinde tuin. Er worden bomen bijgeplant, enkele bomen worden verwijderd. Her en der worden struikborders aangeplant. Centraal wordt de bestaande grasvlakte behouden en uitgebreid.
- Aanleg van padenstructuur voor wandelaars en fietsers: Centraal door het park worden paden voorzien voor wandelaars. Wandelaars kunnen zo zonder natte voeten van auto naar motte, van Meierstraat naar motte, van auto naar kerk. Ook fietsers kunnen de Gaard oversteken.
- Verplaatsing en uitbreiding van de parking (incl. busparking): de huidige parkeerplaats wordt uitgebreid en verplaatst naar het zuiden van de Gaard. Hiertoe wordt een braakliggend terrein opgeruimd en toegevoegd aan het park. Een busparking wordt voorzien in de bocht van de Meierstraat.
- Aanleg van centrale ontmoetingsplek (banken, picknicktafel, petanquebaan, fietsenrek, informatiedragers, ...). Centraal wordt een ontmoetingsplek gecreëerd met banken en picknicktafels. Er komt een constructie die het mogelijk maakt een luifel op te hangen voor regenweer of extreem zonnige omstandigheden. Hierbij sluit een petanquebaan aan. Naast deze ontmoetingsplek komt een fietsenstalling. Er wordt ook een informatiedrager, in de huisstijl van het RivierPark Maasvallei, voorzien met info over de historische context van de Gaard en de motte.
- Speelelement voor kinderen: Centraal op de Gaard wordt een speelheuvel aangelegd. Deze refereert naar de naastliggende historische motte. De stijl is een natuurlijke speeltuin met klim – en klauterelementen.
- Aanpassingen aan centraal voorzieningengebouw: De bestaande luifel aan het voorzieningengebouw wordt verwijderd. Zo wordt de zichtbaarheid van de motte vanaf de Meierstraat sterk verbeterd. Het gebouw zelf blijft behouden maar krijgt een facelift (o.a. ingroenen) om zo landschappelijk beter op te gaan in zijn omgeving.
- Aanleg van een draaicirkel/rond punt: de huidige Gaard wordt onderbroken voor autoverkeer. Er komt een inrichting op het einde van de Kerkstraat om plaatselijk verkeer de mogelijkheid te geven te draaien. Deze inrichting is ruim genoeg voor functioneel verkeer (brandweer, vuilniswagen, ...) en zal bij de technische uitwerking verder geconcretiseerd worden i.f.v. een optimale verkeersveiligheid. Door het onderbreken van de Gaard/Kerkstraat voor doorgaand verkeer dienen de bestaande parkings (ook voor mindervaliden) op de Gaard en de Bergplaats duidelijk bewegwijzerd te worden, zodat autoverkeer in de Kerkstraat tot enkel het noodzakelijke beperkt wordt.

Voor de heraanleg van het park zijn voorbereidende werken nodig zoals het opbreken van asfalt, het verwijderen van struikgewas en bomen en het opruimen van afval.

////////////////////////////////////

Figuur 13: Ontwerp heraanleg en uitbreiding park de Gaard

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De haagstructuren worden tweemaal per jaar gesnoeid. Dit voorkomt dat de beplanting te breed uitgroeit en zo hinderlijk wordt voor de gebruikers. Daarnaast worden de nieuw aangeplante bomen opgevolgd met begeleidings snoei en worden de boombanden elk jaar verruimd. Samen met de bestaande bomen zal ook ieder jaar een controle op ziekten en plagen uitgevoerd worden. De heestermassieven worden jaarlijks bijgesnoeid. De graspartijen worden in de groeimaanden regelmatig gemaaid, zodat het beeld niet verrommeld.

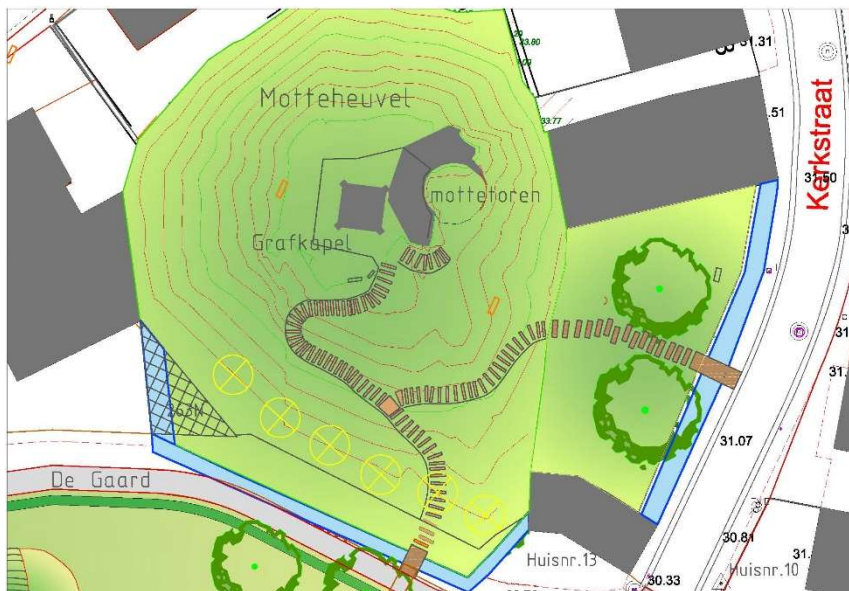
Infrastructuur

De verhardingen worden onkruidvrij gehouden en zwerfvuil wordt regelmatig verwijderd binnen het gehele parkgebied. Bij de start van het toeristisch seizoen wordt de overdekking geplaatst en in het najaar verwijderd. De speeltoestellen worden regelmatig gecontroleerd op gevaarlijke situaties en worden na de winterperiode ook zuiver gemaakt van groenaanslag.

4.1.2 Consolidatie en stabilisatie motte en grafkapel (maatregel 1.2)

De gemeente Kinrooi voert deze maatregel uit in eigen beheer zonder subsidies landinrichting. Ze wordt echter wel mee opgenomen in de lijst van maatregelen omdat de uitvoering belangrijk is voor het uitvoeren van het

Figuur 14: Ontwerp motte

Beheermaatregelen

Groenbeheer

Voor het korthouden van de grasmat kan tweemaal per jaar stootbegrazing door schapen worden toegepast. De vergraste motte wordt gedurende korte tijd intensief begraasd. Er wordt een kortgrazige vegetatie gecreëerd waardoor gunstige omstandigheden ontstaan voor de kieming en vestiging van veel plantensoorten. Er kan gebruik gemaakt worden van verplaatsbare rasters. Als alternatief kan er 2-jarlijks gemaaid worden met een bosmaaier (hooilandbeheer), doch zal dit niet eenvoudig zijn wegens de steile hellingen.

De grachten (ondiepe wadi's) rondom de motteheuvel zullen mee gemaaid worden, samen met de graspartijen van het park de Gaard. De water- en oeverbeplanting in deze grachten dient 2-jarlijks gemaaid te worden, het ene jaar de ene helft van de gracht, het andere jaar de andere helft. Hierdoor ontstaat er voor de flora en fauna, schuilmogelijkheden en behoud van de zaadbank.

Infrastructuur

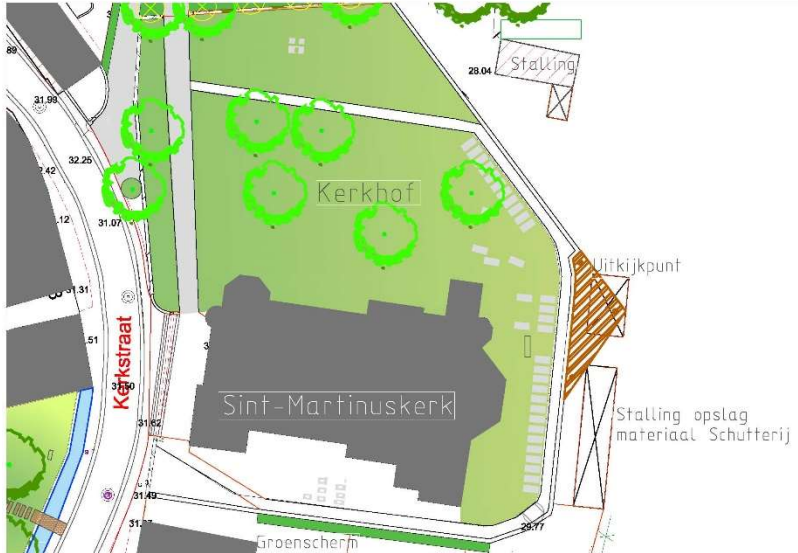
De trapconstructie, de leuning en de visualisatie-elementen van de motte worden na de winter zuiver gemaakt, zodat de groenaanslag verwijderd wordt. Ook is er meerdere malen per jaar controle op gevaarlijke situaties.

4.2 DEELGEBIED KERKHOF EN BERGPLAATS

Tabel 3: Overzicht maatregelen deelgebied kerkhof en Bergplaats

nr.	omschrijving	type instrument	Eigendom /beheerder	uitvoering/ belaste instantie	restfinancierder
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
2.1.b	Groenscherm kerkhof – particuliere woning	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Particulier	RLKM	RLKM

////////////////////////////////////

Figuur 15: Ontwerp kerkhof

Beheermaatregelen

Groenbeheer

Het beheer voor de gemeente bestaat eruit om de lage begroeiing te snoeien langs de paden en afgestorven delen te verwijderen. 1x per jaar gebeurt een verjonging van de kruipende beplanting. De nieuwe bomen krijgen een begeleidings snoei en alle bomen worden gecontroleerd op ziekten en plagen. De eigenaars van de grafstenen staan zelf in voor het onderhoud van de zerken.

Infrastructuur

De hoofdpaden worden onkruidvrij gehouden en zwerfvuil wordt samen met hondenpoep, verwijderd.

4.2.2 Uitkijksplatform (maatregel 2.2.a en maatregel 2.2.b)

Door de aanleg van een uitkijksplatform achter de kerk wordt het beschermde kerkhof ook echt beleefbaar. De wandelaars worden uitgenodigd om het kerkhof in hun wandeling op te nemen en op één van de mooiste plekken van het dorp tot rust te komen. In die zin is de plek eerder een rustplek, dan een uitkijksplatform. Aan de achterzijde van het kerkhof is er een prachtig zicht op de omliggende weilanden, natuur en de voormalige ontgrinding. De ligging van Kessenich aan de Maas wordt hier ook sterk benadrukt door de steilrand.

O.w.v. de instabiliteit van de beschermde kerkhofmuur zal het uitkijksplatform d.m.v. steunpunten geplaatst worden. Bij de technische uitwerking zal een sobere inrichting uitgewerkt worden, die visueel opgaat in het zicht op de kerk. Deze steunpunten worden geplaatst op eigendom van de Schutterij St. Martinus. Daartoe is overleg geweest met Schutterij St. Martinus te Kessenich. Het is wenselijk dat de Schutterij de eigendom behoudt. Afspraken over beheer en onderhoud worden gemaakt met de Gemeente Kinrooi. De Schutterij heeft daarvoor toegezegd, de werken zullen gebeuren uit kracht van wet zodat ze ook een vergoeding kunnen krijgen voor het waardeverlies van hun grond t.g.v. de inname die het uitkijksplatform zal doen.

Na uitvoering wordt een erfdienstbaarheid van openbaar nut gevestigd om de toegang en onderhoud van het uitkijksplatform te regelen. Het voorwerp, de beschrijving en de lokalisering van deze erfdienstbaarheid tot openbaar nut zal gebeuren in het besluit tot vestiging van de erfdienstbaarheid tot openbaar nut. Het besluit tot vestiging van de erfdienstbaarheid tot openbaar nut zal vastgesteld worden na de uitvoering van de inrichtingswerken uit kracht van wet, conform artikel 2.1.3, tweede lid van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting.

////////////////////////////////////

Probleemstelling en motivatie algemeen belang

Om het uitkijkplatform te maken is het uitvoeren van inrichtingswerken uit kracht van wet nodig. De verantwoording van de keuze (motieven) voor inrichtingswerk uit kracht van wet en vestiging van een erfdienstbaarheid tot openbaar nut is verder te vinden in de instrumentenafweging (bijlage 2).

Om de volgende redenen is de uitvoering van inrichtingswerken uit kracht van wet in functie van de aanleg van het uitkijkplatform vereist:

- De achterzijde van de kerk wordt als zeer belangrijk ervaren door bewoners en bezoekers. Dit blijkt na het participatietraject dat doorlopen werd. Maar ook de vele bezoekers aan het kerkhof getuigen daarvan. Op het kerkhof zelf is geen plaats om een rustplek met zitgelegenheid te creëren, dit zou storend zijn voor de sereniteit van het kerkhof. De ruimte tussen de graven is te beperkt om te kunnen zitten. Vandaag de dag kunnen mensen dus wel passeren maar niet blijven stilstaan om van de plek en het uitzicht te genieten.
- O.w.v. het belang van de plek, i.f.v. recreatie en landschapsbeleving, wordt de keuze gemaakt hiervoor een uitkijkplatform te creëren. Het inrichtingswerk uit kracht van wet biedt een oplossing omdat een permanent uitkijkplatform met zitgelegenheid kan gecreëerd worden. Het uitkijkplatform is nodig omdat enerzijds geen ruimte is tussen de graven, en anderzijds vanuit een zittende positie het uitzicht wordt gehinderd door de kerkhofmuur. Het verhaal van Kessenich aan de Maas, de oude Maasloop, de ontgrinding, ... zal hier ook gebracht worden.
- Wat betreft de locatie werd gezocht naar een locatie aan de achterzijde van het kerkhof, aangezien het daar is dat je het uitzicht kan beleven. Daarbij werd gekozen om zo ver mogelijk weg te blijven van de naastliggende woning en tuin, om zo weinig mogelijk te interfereren in de privacy van deze bewoners.

Overzicht kadastrale percelen voor inrichtingswerk uit kracht van wet (maatregel 2.2.a) en waardeverlies en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut (maatregel 2.2.b)
--

Kinrooi/3e afdeling/sectie A/246B

De lokalisering van het inrichtingswerk uit kracht van wet in functie van de aanleg van uitkijkplatform is opgenomen op Kaart 6: Inrichtingsmaatregelen LIP: centrum Kessenich.

Het is nodig om in de toekomst werk te maken van het opruimen van het schutterijmateriaal onderaan de kerkmuur zoals ook voorgeschreven in het gemeentelijk RUP. Hiertoe worden, in samenspraak met de gemeente Kinrooi en de Schutterij St. Martinus, alternatieven in het dorp of aan het schutterijlokaal gezocht.

Aan de achterzijde van de kerk loopt op de atlas van de buurtwegen het Bedelaarspad (nr. 75), welke in theorie een verbinding vormt tussen het centrum en het voorliggende natuurgebied. Het gaat dwars door het
////////////////////////////////////

gebruiksperceel van een landbouwer. Mogelijk kan het in de toekomst opnieuw in gebruik worden genomen, het landinrichtingsproject voorziet hier geen maatregelen.

Beheermaatregelen

Infrastructuur

Het uitkijkpunt zal meerdere malen per jaar gecontroleerd worden op gevaarlijke situaties, vervuiling en beschadiging. Het platform en de leuning dient na de winter zuiver gemaakt te worden van de groenaanslag, samen met het meubilair op het platform.

4.2.3 Inrichting Bergplaats (maatregel 2.3, maatregel 2.4)

Het parkgevoel dat gecreëerd wordt in de Gaard en motte wordt ook hier doorgetrokken. Volgende ingrepen worden voorzien:

- Aanleg van centraal plein met groen uitzicht. Het centrale plein zal nog steeds dienst kunnen doen als plein voor evenementen zoals de kermis. Hiertoe wordt er een gefundeerde ondergrond voorzien en wordt de centrale ruimte vrijgehouden van hoge beplanting of vaste elementen.
- Verplaatsing van de parking naar het lagergelegen deel van de Bergplaats (richting Willibrordusput). Er worden minder parkeerplaatsen voorzien. Via deze parking kunnen de nodige voorzieningen en de kantine van de Schutterij St. Martinus steeds bereikt worden. Dat is het gebouw rechts van de Bergplaats op figuur 13.
- Plaatsen van rustelementen (bank): Onder de bomen, langs de grasvlakte worden enkele banken geplaatst.
- Groenaanplantingen (hagen, struikborders, ...): De vervallen leegstaande woning wordt met een groenschermd afgeschermd om de visuele verstoring hiervan voor het plein te verminderen. Daarnaast komen er struikborders en bodembedekkers verspreid over het plein. Zie Figuur 17: Vervallen woning aan de Bergplaats.
- Bomen: Er worden enkele bomen bijgeplant, enkele bomen worden verwijderd o.a. omwille van geuroverlast en enkele hiervan worden vervangen door een andere soort met een grote plantmaat.
- Plaatsen fietsenstalling

Om de Bergplaats optimaal in te richten is het nodig een deel van het perceel Kinrooi, 3de Afdeling (Kessenich), sectie A, 253C te verwerven (maatregel 2.4). Door deze verwerving hebben ook grotere voertuigen (kermiswagens, leveringen schutterslokaal, begrafeniswagens, ...) een voldoende ruime toegang tot het plein.

Figuur 16: Ontwerp Bergplaats

Figuur 17: Vervallen woning aan de Bergplaats

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De graspartijen worden meerdere malen per jaar gemaaid in het groeiseizoen. Beschadigingen worden hersteld en bijgezaaid, voornamelijk na de kermis. De heesterbeplantingen worden éénmaal per jaar gesnoeid langs de verhardingen om overgroei te vermijden. De hoogte wordt elke paar jaar teruggezet. De hagen die het kerkplein omzomen worden tweemaal per jaar gesnoeid, zowel de zijanten als de hoogte. De bomen worden elk jaar gecontroleerd op ziekten en plagen. De nieuwe aanplant krijgt een begeleidingsnoei.

Infrastructuur

De verharding wordt onkruidvrij gemaakt en het aanwezige meubilair wordt na de winter zuiver gemaakt. Alle elementen worden gecontroleerd op beschadigingen en gevaarlijke situaties.

4.2.4 Heraanleg Willibrordusput (maatregel 2.5)

In het verlengde van de Bergplaats ligt de Willibrordusput die verbonden is met de Schoorstraat via een trage weg. In de omgeving van de Willibrordusput worden volgende ingrepen voorzien:

- Verplaatsen van de betonnen put: de gemetste put waar het "putvegen" plaatsvindt wordt opnieuw geïntegreerd in de vijver.
- Groenaanplantingen: Ontbrekende hagen langsheen de trage weg worden aangeplant. Zo worden enkele rommelige dorpstuintjes aan het zicht onttrokken.
- Versteving van de trage weg: de trage weg van Bergplaats naar Schoorstraat zal gedeeltelijk verbeterd worden zodat in natte omstandigheden ook toegang mogelijk is (zie maatregel 5.1.a).

Beheermaatregelen

Groenbeheer

Het graspad wordt meerdere malen per jaar gemaaid in het groeiseizoen. Beschadigingen worden hersteld en bijgezaaid, voornamelijk in het voorjaar. De hagen die het wandelpad flankeren worden tweemaal per jaar gesnoeid. De bestaande bomen worden elk jaar gecontroleerd op ziekten en plagen. De Willibrorduspoel wordt elke 2 jaar gedeeltelijk uitgekrabd om verslibbing tegen te gaan. Dit gebeurt gefaseerd, het ene jaar de ene helft en het andere jaar de andere helft. Hierdoor wordt voor de flora en fauna, schuilmogelijkheden en de aanwezige zaadbank behouden.

Infrastructuur

De Willibrordusput wordt jaarlijks na de winter zuiver gemaakt van groenaanslag met ecologische producten. Het zitmeubilair wordt gecontroleerd op beschadigingen en wordt ook na de winter zuiver gemaakt van groenaanslag. Het vegen van de put wordt opgenomen door de Schutterij tijdens de traditie van het putvegen.

4.3 DEELGEBIED TRAGE PLEINTJES

Tabel 4: Overzicht maatregelen deelgebied trage pleintjes

nr.	omschrijving	type instrument	eigendom/ beheerder	uitvoering/ belaste instantie	restfinancierder
3.1	Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi
3.2	Herinrichting Vredesplein	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
3.3	Herinrichting plein dorpspomp	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
3.4	Schilderen gevels Ons Dak	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak

4.3.1 Herinrichting vredesplein en Borgstraat (maatregel 3.1 en maatregel 3.2)

Via de verschillende maatregelen van het landinrichtingsproject wordt getracht het dorp een rustigere uitstraling te geven en de zachte weggebruiker zich optimaal te laten verplaatsen. Hiertoe wordt éénrichtingsverkeer geïnstalleerd in de Borgstraat tussen Meierstraat en Kerkstraat (maatregel 3.1). De

rijrichting is van Meierstraat naar Kerkstraat. Door de ruimte die vrijkomt is het mogelijk enkele langspaarkeerplaatsen te voorzien voor de bewoners van de appartementen van Sociale Huisvestigingsmaatschappij Ons Dak. Dit kan in de vorm van gehandicaptenplaatsen, kort parkeren of permanente parkeerplaatsen. Wanneer in de toekomst een gescheiden riolering wordt aangelegd, wordt een nieuwe inrichting van de straat voorzien. In deze nieuwe inrichting is het wenselijk de kasseien te behouden, maar ook een verbeterde toegankelijkheid voor fietsers en wandelaars te voorzien.

Het Vredesplein wordt aangepast aan deze vernieuwde verkeerssituatie en ingepast in de groenstructuur van het dorpscentrum. Volgende ingrepen worden voorzien:

- Vergroening van het pleintje (groenaanplanten, afbraak van stenen muurtje, verwijderen van maaskeien)
- Inname van de straat ten zuiden van het Vredesplein en toevoegen aan Vredesplein
- Plaatsing van H. Hartbeeld bij Ertesjijtersbeeld

Figuur 18: Ontwerp Vredesplein en plein aan de dorpspomp

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De aanwezige beplanting wordt jaarlijks bijgesneden langs de randen van de verharding. Bollen en knollen worden jaarlijks gemaaid of afgesneden. Voor de winter worden deze indien nodig bijgeplant in de groenzone. De bomen worden gecontroleerd op ziekten en plagen en krijgen een begeleidingsnoei.

Infrastructuur

Het H. Hartbeeld en het meubilair wordt na de winter zuiver gemaakt van groenaanslag.

4.3.2 Herinrichting plein dorpspomp (maatregel 3.3 en maatregel 3.4)

Het kruispunt aan de dorpspomp wordt ingepast in de groenstructuur van het dorpscentrum. Volgende ingrepen (maatregel 3.3) worden voorzien:

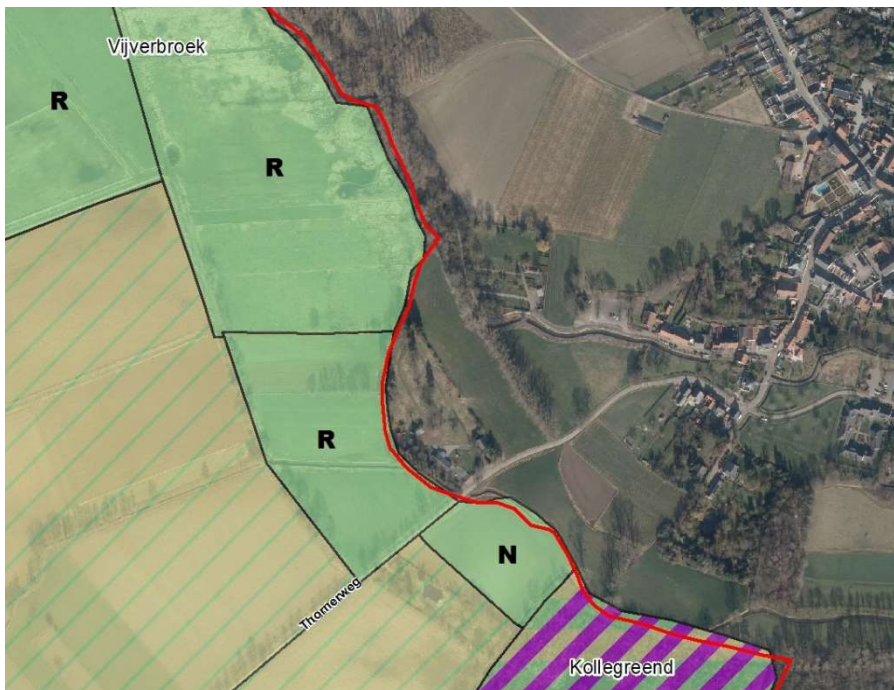
- Vergroening van het kruispunt tussen dorpspomp en appartementen
- Inrichting met verwijzing naar historische context. Op dit plein stond vroeger de schepenbank en werd recht gesproken.

Figuur 19: Eigendommen Steengoed Projecten cvba (gearceerde percelen) in natuurverbinding (paars)

Het landinrichtingsplan voorziet via de bestaande instrumenten van de Vlaamse Overheid en vrijwilligheid deze zone ook daadwerkelijk in natuurbeheer om te zetten. Er worden geen instrumenten ingezet vanuit het decreet landinrichting. De vraag leeft al heel lang om deze zone effectief te realiseren als natuurverbinding, op die manier kunnen de natuurgebieden Vijverbroek en Kollegreend met elkaar verbonden worden. Zo kan het op termijn mogelijk worden om een doorlopend beheer toe te passen vanaf de oude Maasmeander (Vijverbroek) richting de Maas (Kollegreend). Beide natuurgebieden maken immers deel uit van één systeem.

Figuur 20: Verbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend (groen: gewestplan natuur; geel-arcering: gewestplan landbouw; paars-arcering: GRUP-zone voor natuur)

Deze natuurverbinding is ook belangrijk i.f.v. een natte natuurverbinding tussen Kollegreend en Vijverbroek. Met deze natte natuurverbinding wordt de zuidelijke arm van de Itterbeek onder Thorn bedoeld in de huidige zichtbare bedding. Deze kan in de toekomst een oplossing bieden om het vismigratieknelpunt op de Itterbeek (Kraekermolen) in Thorn (NL) op te lossen.

- Onder meer door dit vismigratieknelpunt kunnen vissen niet vanuit de Maas naar de Itterbeek migreren. De Itterbeek ligt hier onnatuurlijk in het landschap om de molen te voeden. De zuidelijke arm van de Itterbeek onder Thorn bevat geen water meer, daar deze niet meer is aangesloten op de ingedijkte Itterbeek door Thorn. Er is enkel nog een bedding zichtbaar in het landschap.
- VMM wenst op korte termijn te onderzoeken of de zuidelijke arm onder Thorn opnieuw watervoerend kan gemaakt worden om enerzijds het vismigratieknelpunt in Thorn te omzeilen en om ook de lokstroom naar de molen te minderen. Dit laatste is eveneens van belang om de vismigratie naar de Witbeek te bevorderen.
- De zuidelijke arm van de Itterbeek onder Thorn biedt ook kansen voor een verbetering van de waterloopstructuur en het realiseren van een groene oeverzone. Op die manier wordt een natte natuurverbinding gecreëerd tussen de Witbeek en de Itterbeek rond de dorpskern Thorn en tussen natuurgebieden het Vijverbroek en Kollegreend. Zo kan de ecologische kwaliteit van de waterloop verbeteren. De zuidelijke arm heeft meer ecologische potentie dan de kunstmatige bedding met verstevigde oevers door centrum Thorn. De Itterbeek en de Witbeek zijn opgenomen met prioriteit 2 op de Vlaamse prioriteringskaart voor vismigratie. De Maas heeft als hoofdloop prioritering 1. De Itterbeek en de Witbeek zijn aangeduid als aandachtsgebied in het Vlaamse stroomgebiedbeheerplan voor de Maas 2016-2021. Hierin is ook voorzien om de Witbeek als ecologische verbinding tussen de Maas en speerpuntgebied Bosbeek te realiseren.
- Om het oplossingsscenario voor het vismigratieknelpunt verder te onderzoeken zal in eerste instantie een haalbaarheidsstudie moeten gebeuren. De diverse voor- en nadelen (impact op aangelanden, onroerend erfgoed, technische en hydraulische randvoorwaarden, eigendomssituatie, ecologische en recreatieve meerwaarde...) moeten voor de diverse mogelijkheden worden opgelijst en (in overleg met de betrokkenen) leiden tot een voorkeurscenario.

Het oplossen van het vismigratieknelpunt is in de eerste plaats gunstig voor de vissen die via een natuurlijke omgeving Thorn kunnen omzeilen. Soorten op de Itterbeek zijn ondermeer kopvoorn, serpeling, bermpje, paling, beekprik en bittervoorn (afvissingen INBO en LIKONA-vissenwerkgroep). Dit bevordert op termijn ook uitwisseling van populaties op de Bosbeek en de Itterbeek (via de Witbeek). Daarnaast is een 'natte' natuurverbinding ook relevant voor watergerelateerde soorten zoals bv. amfibieën die in Maasvallei en/of in het Vijverbroek met Itterbeek voorkomen.

De percelen die in eigendom zijn van Steengoed Projecten cvba zijn nog in gebruik door landbouwers. Steengoed Projecten cvba kan bekijken of er alternatieve percelen voor de landbouwers zijn zodat de percelen in natuurbeheer gegeven kunnen worden.

Een mogelijkheid om toch een groene verbinding te realiseren is het afsluiten van een beheerovereenkomst¹⁴. Beheerovereenkomsten behoren tot de agromilieuklimaatmaatregelen van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO).

Een beheerovereenkomst:

- is een vrijwillige, vijfjarige overeenkomst met de Vlaamse Landmaatschappij;
- dient om extra inspanningen te doen voor het milieu, de natuur en de biodiversiteit in Vlaanderen;
- is in ruil voor een jaarlijkse vergoeding.

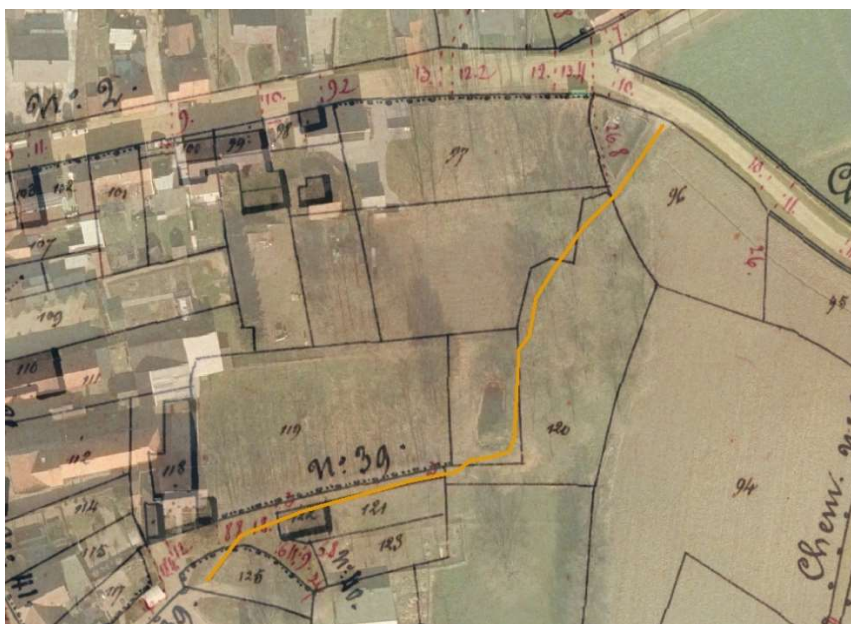
¹⁴ Ministeriële Besluiten (3 april 2015) tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling

		inrichtingswerk 5.2.a			
5.2.e	Bloomertpad: oversteek Thornerweg	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
5.3.	Verbeteren Ertesjieterspad	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
5.4.a	Aanpassen wandelgebied Kessenich/Thorn/ Borgitter	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	RLKM	RLKM	RLKM
5.4.b	Aanpassen cultuurwandeling Kessenich		RLKM	RLKM	RLKM

4.5.1 Willibrorduspad: Verbetering buurtweg (maatregel 5.1.a) en waardeverlies en vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut (maatregel 5.1.b)

De trage en veelgebruikte verbinding tussen de Bergplaats en de Schoorstraat is deels een feitelijke weg. Enkel het eerste gedeelte vanaf de Bergplaats tot aan de Willibrorduspoel is opgenomen in de atlas van de buurtwegen (chemin nr. 39), dit eerste gedeelte is deels openbaar domein en deels privaat eigendom. Het tweede gedeelte vanaf de Willibrorduspad betreft privaat eigendom zonder enig statuut of rechtsgrond. Bij slecht weer is het pad moeilijk begaanbaar. Het LIP voorziet het pad te verbeteren. Het pad blijft onverhard maar de ondergrond wordt licht gestabiliseerd (maatregel 5.1.a). De verbetering van het pad gebeurt uit kracht van wet. Nadien wordt een erfdiensbaarheid tot openbaar nut gevestigd. Erfdiensbaarheden tot openbaar nut gekoppeld aan inrichtingswerken uit kracht van wet worden gevestigd nadat de betrokken inrichtingswerken uit kracht van wet zijn uitgevoerd. De vestiging gebeurt via een besluit tot vestiging van de erfdiensbaarheden tot openbaar nut. De lokalisatie van de erfdiensbaarheid stemt overeen met de lokalisatie van het inrichtingswerk uit kracht van wet. Er is geen aparte vergoeding voor het waardeverlies van gronden aangezien de daling van de waarde door de erfdiensbaarheid al is meegerekend bij het bepalen van de vergoeding voor waardeverlies van gronden door een inrichtingswerk uit kracht van wet.

Figuur 21: Atlas der buurtwegen: chemin nr. 39 en aanduiding bestaand tracé Willibrorduspad (oranje)

Motivatie inrichtingswerk uit kracht van wet en erfdienstbaarheid tot openbaar nut

Om het Willibrorduspad te verbeteren is het uitvoeren van inrichtingswerken uit kracht van wet nodig. De verantwoording van de keuze (motieven) voor dit inrichtingswerk uit kracht van wet is verder te vinden in de instrumentenafweging (bijlage 2).

Om de volgende redenen is de uitvoering van een inrichtingswerken uit kracht van wet (gevolgd door een erfdienstbaarheid tot openbaar nut) in functie van de aanleg van het Willibrorduspad vereist:

- Deze wandelverbinding is zeer belangrijk voor bewoners en bezoekers en wordt veelvuldig gebruikt. Het pad wordt daarnaast gebruikt door schoolgaande jeugd. Het pad passeert de Willibrordusput, welke een belangrijke plek is in de folklore van het dorp, wandelaars maken veelvuldig gebruik van het pad en ook schoolgaande jeugd gebruikt deze verbinding. De toestand van het pad dient verbeterd te worden. Het is erg modderig, op bepaalde plaatsen dient het pad aangevuld te worden.
- O.w.v. het belang van het pad wordt de keuze gemaakt het pad te verbeteren via een inrichtingswerk uit kracht van wet. Dit stelt de belaste uitvoerder in staat het pad te verbeteren zonder instemming van de eigenaar. Het pad ligt op particuliere eigendom, slechts een deel (nl. perceel Kinrooi/3e afdeling/sectie A/249C) is opgenomen in de atlas der buurtwegen. De rest van het tracé heeft geen juridisch statuut.
- Wat betreft de locatie gaat het over de verbetering van een bestaand tracé welke een verbinding vormt tussen het centrum van Kessenich en de Schoorstraat, waarna het mogelijk is verder naar Thorn te gaan. Vroeger heeft het pad gelegen midden in perceel Kinrooi/3e afdeling/sectie A/219A. Andere tracés zouden altijd een bestaand gebruik, zoals weiland of tuin doorkruisen. Daarom wordt gemotiveerd het huidige pad te behouden. Deze situatie is reeds jaren gekend bij de particuliere eigenaar, huidige afsluitingen en beplantingen kunnen dan ook behouden blijven.

Overzicht kadastrale percelen voor inrichtingswerk uit kracht van wet (maatregel 5.1.a) en waardeverlies en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut (5.1.b)
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/249C
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/217B
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/219A
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/220
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/226C
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/227

De lokalisering van het inrichtingswerk uit kracht van wet in functie van het verbeteren van het Willibrorduspad is terug te vinden op Kaart 7: Inrichtingsmaatregelen LIP: Vijverbroek en trage wegen of op onderstaande Figuur 22: Locatie percelen Willibrorduspad – inrichtingsmaatregel uit kracht van wet.

Figuur 22: Locatie percelen Willibrorduspad – inrichtingsmaatregel uit kracht van wet

Beheersmaatregelen

De graspaden worden in het groeiseizoen meermaals gemaaid. Door de opname van het pad in het wandelnetwerk kan het pad onderhouden worden door het samenwerkingsverband met het Regionaal Landschap Kempen en Maas.

4.5.2 Aanleg Bloomertpad (maatregel 5.2.a-b-c-d-e)

Buurtweg nr. 72 bestaat nog steeds volgens de Atlas van de buurtwegen. Deze zorgde vroeger voor een trage verbinding tussen het centrum van Kessenich en het Vijverbreek. Het is wenselijk opnieuw via trage wegen naar het Vijverbreek te kunnen wandelen, nu kan er enkel via de straten naar het Vijverbreek gewandeld worden, er is geen verkeersarm alternatief. De verbinding tussen Schoorstraat en Vijverbreek doorheen de Bloomert is daarin essentieel.

Het is niet wenselijk de buurtweg nr. 72 opnieuw open te maken. Deze is momenteel ingenomen door zowel stenen garages als houten stallen en is gelegen door de tuinen van huizen. Het conflict met de eigenaars is daar mogelijk groot.

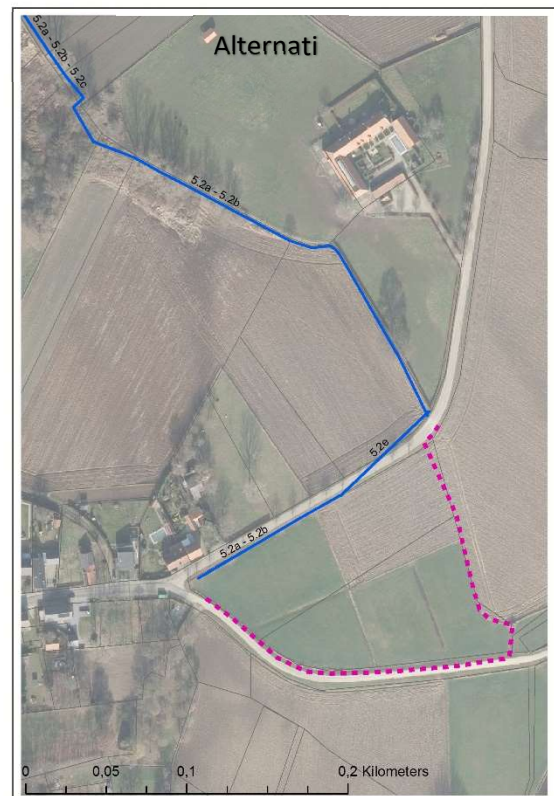
Het is wel mogelijk om verder gelegen een trage verbinding te vinden en aan te leggen. Het eerste deel van het Bloomertpad (vanaf de Schoorstraat) wordt oostelijk van de Thornerweg aangelegd langs de berm. Ter hoogte van de bocht wordt de Thornerweg overgestoken, de exacte locatie zal bij de technische uitvoering

//

minimum beperkt, ook de inname van landbouwgrond is beperkt. Er werden verschillende bezwaren ingediend over het eerste deel van dit tracé, welke gevolgd zijn in het advies van de gemeente Kinrooi. Aanleg van dit gedeelte van het tracé wordt beschouwd als een inbreuk op het eigendomsrecht, daarnaast wordt er veel overlast verwacht m.b.t. privacy en rust.

- Alternatief 2: Het pad wordt verlegd langs de weg Aan de Maas, doorheen landbouwgrond, oversteek van de Thornerweg, langsheen landbouwpercelen. Deze weg is een langere verbinding. Het wandelpad doorsnijdt landbouwgrond waardoor de betrokken landbouwers landbouwgrond dienen af te staan. Het pad gaat doorheen een drassig gebied, hiertoe dient een vlonderpad aangelegd te worden over een langere afstand. Het pad komt niet tegemoet aan het vooropgestelde doel nl. een korte trage verbinding vanuit het dorp van Kessenich naar het Vijverbroek.
- Alternatief 3: De aanzet van het Bloomertpad wordt verlegd naar het naastliggende perceel ((Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 92R2). Hier staat op de (westelijke) perceelsgrens een muur en haag, waardoor er langs die zijde (de linkerzijde) geen privacy problemen zijn. Aan de rechterzijde staat echter een woning waar geen beplanting of hekwerk is waardoor daar mogelijk ook een privacy probleem is. Deze route creëert een nieuw wandelpad binnen een afstand van 20 m van een bestaande servitude. Dit creëert mogelijk ruimtelijk verwarring voor de gebruikers en is geen slim en optimaal gebruik van de openbare ruimte.
- Alternatief 4: Het pad volgt de bestaande route over de openbare weg langsheen de woonstraten van Kessenich. Dit is geen ‘trage verbinding’ voor de wandelaars en binnen dit plan wordt hiervoor net een alternatief gezocht.

////////////////////////////////////

Figuur 23: locatie percelen Bloomertpad – inrichtingsmaatregel uit kracht van wet

4.5.3 Ertesjeterspad: verbetering buurtweg (maatregel 5.3)

Het Ertesjeterspad is een zeer belangrijke voetweg tussen het Oude Kessenich en het nieuwe Kessenich (zone sport – en schoolomgeving). Het pad is opgenomen in de Atlas van de buurtwegen (sentier nr. 71). Dit pad is enkel toegankelijk voor voetgangers. Fietsers en ruiters passeren sporadisch. De toestand van het pad is voor verbetering vatbaar. Bij slecht weer is het pad moeilijk begaanbaar. Het landinrichtingsplan voorziet dit pad te verbeteren (maatregel 5.3). De weg is opgenomen in de atlas van de buurtwegen en wordt beheerd door de gemeente Kinrooi. Er is geen instemming nodig van de eigenaars voor het verbeteren van de voetweg en er kan er ook geen vergoeding zijn voor mogelijk waardeverlies van gronden.

Verbetering bestaat uit het aanleggen van klinkers in het eerste (Dorpstraat) en laatste (schooltje) stuk. Tussendoor wordt gestabiliseerde steenslag aangebracht.

Beheersmaatregelen

Het beheer van het Ertesjeterspad wordt voorzien door de gemeente. De verharding dient onkruidvrij gemaakt te worden na de winter. De ingroeïende graskanten worden elke twee jaar afgestoken, zodat het pad zijn volledige breedte blijft behouden. De top laag van de halfverharding wordt om de twee jaar gefreesd en terug genivelleerd.

4.5.4 Aanpassen wandelgebied Kessenich/Thorn/Borgitter en de cultuurwandeling Kessenich (maatregel 5.4.a, maatregel 5.4.b)

Met de inrichting van het Maasdorp, de trage wegen en de verbinding met het Vijverbroek is het noodzakelijk om de al bestaande recreatieve infrastructuur van het RivierPark Maasvallei (Regionaal Landschap Kempen en Maasland) hierop aan te passen. De gevraagde aanpassingen gebeuren in beheer en onder toezicht van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland.

Het betreft het omleggen van enkele wandelroutes die deel uitmaken van het ruimere wandelgebied Kessenich –Thorn – Borgitter. Wandelpalen en bewegwijzering moeten hiervoor worden aangepast, alsook de startborden (analoog en digitale verwerking). Redactiewerk gebeurt door RLKM zelf. Ook de wandelbrochures worden daarna aangepast, dit laatste is niet opgenomen in maatregel 5.4.a.

De cultuurwandeling van Kessenich is een meer specifiek wandelproduct en is gekoppeld aan een cultuurbrochure waarin de geschiedenis van Kessenich uitvoerig aan bod komt. Deze wandellus begeeft zich in en rond de dorpskern. Een grafisch plannetje in de brochure wijst de bezoeker de weg. Er is voor deze route tot op vandaag geen bewegwijzering op het terrein. Met het onderzoek en de ontwikkeling van dit landinrichtingsproject is de kennis over de historische kern en ontwikkeling van het Maasdorp ook vergroot. De mogelijkheid wordt onderzocht om deze wandelroute te digitaliseren en als wandelapp aan te bieden ter vervanging van de cultuurbrochure. Er zijn enkele gratis apps beschikbaar om deze wandelroute te implementeren. Het verwerken en redigeren van teksten, inspreken van teksten, beeldmateriaal en video’s verzamelen/aankopen zal een aantal kosten met zich meebrengen. Het invoeren in de app wordt door RLKM zelf georganiseerd. Het onderhoud van deze app bij wijzigingen in de wandelroute en/of informatie wordt meegenomen in de raming van de kosten. Indien mogelijk kan naast deze app de route alsnog worden gevisualiseerd door signalisatie op het terrein. Dit geniet echter niet de voorkeur (overkill aan borden op het terrein). Beter zou zijn om op de bestaande start- en infoborden te verwijzing naar de digitale route.

Beheersmaatregelen

Infrastructuur

De nieuwe paden en wandelpaaltjes worden meerdere malen per jaar gecontroleerd. De paden worden gemaaid en de paaltjes vervangen, indien nodig. Eenmaal per jaar wordt alle signalisatie zuiver gemaakt van groenaanslag. Deze beheersmaatregelen vallen onder de reguliere werking van het groenbeheerteam van het Regionaal Landschap Kempen en Maas.

4.6 OVERZICHTSTABEL KOSTENRAMING

De kostenraming is opgebouwd per deelproject:

- 1. Deelproject Gaard en motte
- 2. Deelproject Kerkhof en Bergplaats
- 3. Deelproject Trage pleintjes
- 4. Deelproject Natuurverbinding
- 5. Deelproject Trage wegen

De volgorde van de beschrijving van de inrichtingsmaatregelen is aangehouden in de Tabel 7. De kolom 'code' geeft de opsommingsnummering weer die in de tekst in het inrichtingsplan worden vermeld. De kolom 'maatregel' geeft de inrichtingsmaatregel weer die beschreven zijn per uitvoeringseenheid. De kolom 'uitvoerende partner' geeft de instantie of privépersoon weer die als bouwheer optreedt en die is belast met de uitvoering van dit deel van het landinrichtingsplan. De kolom 'beheerder' geeft de instantie of privépersoon aan die eigenaar is van het gebied en/of verantwoordelijk is voor het beheer van de inrichtingsmaatregelen.

De totale kostprijs van het project bedraagt € 1.218.351,61 (subsidie LI = € 503.583,61).

Tabel 7

nr	Omschrijving	Uitvoerende partner/belaste instantie	Eigenaar	Beheerder	Financierende partners	Kostprijs excl. btw (€)	Tijdstip uitvoering	Algemene kosten (€)	Btw (21%)	Algemeen totaal (€)	Subsidie LI (%)	Aandeel LI (€)	Aandeel gemeente Kinrooi (€)	Aandeel RLKM (€)	Aandeel Ons Dak (€)
Deelgebied Gaard en motte															
1.1	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	191.045,57 €	2021-2023	35.046,79 €	47.479,40 €	273.571,76 €	70%	191.500,23 €	82.071,53 €		
1.2	Consolidatie en stabilisatie motte	Gemeente Kinrooi	Kerfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi (*1)		2021			452.340,35 €	0%		452.340,35 €		
1.3	Optimaliseren historische context en toegankelijkheid motte	VLM	Kerfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi (*3)	50.914,66 €	2021-2023	9.340,15 €	12.653,51 €	72.908,32 €	70%	51.035,82 €	21.872,50 €		
1.4	Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	VLM	Particulier	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2020			1.750,00 €	50%	875,00 €	875,00 €		
Deelgebied kerkhof en Bergplaats															
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	VLM	Kerfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	12.140,00 €	2021-2023	2.227,05 €	3.017,08 €	17.384,14 €	70%	12.168,90 €	5.215,24 €		
2.1.b	Aanplanting groenscherm tussen kerkhof en particuliere woning	RLKM	Particulier	Particulier	RLKM	1.200,00 €	2021-2023		252,00 €	1.452,00 €	70%	1.016,40 €		435,60 €	
2.2.a	Aanleg uitkijksplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	VLM	Schutterij St. Martinus Kessenich	Schutterij St. Martinus/ Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	32.500,00 €	2021-2023	5.962,04 €	8.077,03 €	46.539,06 €	70%	32.577,34 €	13.961,72 €		
2.2.b	Uitkijksplatform: waardeverlies en vestiging erfdiensbaarheid van openbaar nut	VLM	Schutterij St. Martinus Kessenich	Schutterij St. Martinus/ Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2021-2023			153,22 €	50%	76,61 €	76,61 €		
2.3	Inrichting Bergplaats	VLM	Kerfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	107.753,08 €	2021-2023	19.767,01 €	26.779,22 €	154.299,30 €	70%	108.009,51 €	46.289,79 €		
2.4	Grondverwerving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	VLM	Particulier	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2020			1.000,00 €	50%	500,00 €	500,00 €		
2.5.	Heraanleg Willibrordusput	VLM	Kerfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	3.500,00 €	2021-2023	642,07 €	869,83 €	5.011,90 €	70%	3.508,33 €	1.503,57 €		
Deelgebied trage pleintjes															
3.1	Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2021-2023			3.800,00 €	0%		3.800,00 €		
3.2	Herinrichting Vredesplein	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	7.970,13 €	2021-2023	1.462,10 €	1.980,77 €	11.412,99 €	70%	7.989,10 €	3.423,90 €		
3.3	Herinrichting plein dorpspomp	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	4.623,90 €	2021-2023	848,24 €	1.149,15 €	6.621,30 €	70%	4.634,91 €	1.986,39 €		
3.4	Schilderen gevels SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	34.100,00 €	2021-2023	6.255,55 €	8.474,67 €	48.830,22 €	30%	14.649,07 €			34.181,15 €
Deelgebied natuurverbinding															
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	VLM	Particulier				2020-2024								
Deelgebied trage wegen															

5 UITVOERINGSPROGRAMMA EN FINANCIERINGSPLAN

5.1 UITVOERINGSPROGRAMMA

Het landinrichtingsplan voorziet dat de Vlaamse Minister bevoegd voor de landinrichting met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan, de Vlaamse Landmaatschappij overeenkomstig art. 3.3.7 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting belast met:

1. Op het domein toebehorende aan of beheerd door de gemeente Kinrooi
 - 1.1 Heraanleg en uitbreiding park de Gaard
 - 1.3 Optimaliseren historische context en toegankelijkheid motte*
 - 2.1.a Landschapswerken kerkhof*
 - 2.3 Inrichting Bergplaats*
 - 2.5. Heraanleg Willibrordusput*
 - 3.2 Herinrichting Vredesplein
 - 3.3 Herinrichting plein dorpspomp
 - 5.2.e Bloomertpad: oversteek Thornerweg

- *Percelen in eigendom van de kerkfabriek St. Martinus Kessenich en in beheer bij de gemeente Kinrooi (deels via een erfpachtovereenkomst)

2. Op het domein toebehorende aan publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren
 - a. Grondverwerving
 - 1.4. Grondverwerving van deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)
 - 2.4. Grondverwerving van deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)
 - 5.2.c Grondverwerving van deel van perceel 071C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)

 - b. Inrichtingswerken uit kracht van wet:
 - 2.2.a. Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof
 - 5.1.a Verbeteren Willibrorduspad
 - 5.2.a Aanleg Bloomertpad

 - d. Waardeverlies en erfdienstbaarheden
 - 2.2.b Uitkijkplatform: waardeverlies en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut
 - 5.1.b Willibrorduspad: waardeverlies en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut
 - 5.2.d Bloomertpad: waardeverlies

////////////////////////////////////
//

5.2 FINANCIERINGSPLAN

5.2.1 Uitvoering van de maatregelen door de Vlaamse Landmaatschappij

Op het domein behorende aan, in beheer van of toe te bedelen aan de gemeente Kinrooi

Maatregelen 1.1, 1.3, 2.1.a, 2.3, 2.5, 3.2, 3.3
Totaal: € 541.209,71

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):
€ 378.846,80
Aandeel van de gemeente Kinrooi (30%): € 162.362,91

Maatregelen 5.2.e
Totaal: € 7.837,35

Aandeel van de gemeente Kinrooi (100%): € 7.837,35

Op het domein toebehorende aan particulieren

Maatregelen 2.2.a, 5.1.a, 5.2.a, 5.3
Totaal: € 145.652,21

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):
€ 101.956,55
Aandeel van de gemeente Kinrooi (30%): € 43.695,66

Grondverwerving

Maatregelen 1.4, 2.4, 5.2.c
Raming: € 4.020,50

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (50%)
€ 2.010,25
Aandeel van de gemeente Kinrooi (50%) € 2.010,25

////////////////////////////////////
//

Waardeverlies van de gronden

Maatregelen 2.2.b, 5.1b, 5.2.d
Raming: € 6.709,09

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (50%)

€ 3.354,55

Aandeel van de gemeente Kinrooi (50%)

€ 3.354,55

5.2.2 Uitvoering van de maatregelen door de gemeente Kinrooi

Op het domein toebehorende aan of toe te bedelen aan de gemeente Kinrooi

Maatregelen 1.2*, 3.1
Totaal € 456.140,35

Aandeel van de gemeente Kinrooi (100%):

€ 456.140,35

*: Deze maatregel betreft het premiedossier voor de restauratie van de motte dat werd ingediend voor subsidie op 22 december 2014 bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het dossier werd ontvankelijk verklaard op 19/06/2015.

5.2.3 Uitvoering van de maatregelen door het Regionaal Landschap Kempen en Maasland

Maatregel 2.1.b, 5.4.a
Raming: € 3.952,00

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan het Regionaal Landschap Kempen en Maasland in toepassing van art. 3.4.2.27 en/of art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):

€ 2.766,40

Aandeel van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (30%):

€ 1.185,60

Maatregel 5.4.b
Raming: € 4000,00

Aandeel van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (100%):

€ 4000,00

//

//

5.2.4 Uitvoering van de maatregelen door Ons Dak

Maatregel 3.4

Raming: € 48.830,22

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan Ons Dak in toepassing van art. 3.4.2.27 en/of art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (30%): € 14.649,07
Aandeel van de Ons Dak (70%): € 34.181,15

5.2.5 Samenvattende tabellen

Totale kostenraming per uitvoerende partner

Uitvoerende partner	bedrag (€)
VLM	704.332,98 €
Gemeente Kinrooi	457.083,01 €
RLKM	7.952,00 €
SHM Ons Dak	48.830,22 €
TOTAAL	1.218.198,21 €

Totale kostenraming per financierende partner

	bedrag (€)
Vlaams Gewest	503.583,61 €
Gemeente Kinrooi	675.401,07 €
RLKM	5.185,60 €
SHM Ons Dak	34.181,15 €
TOTAAL	1.218.351,43 €

////////////////////////////////////
//

8 BRONNEN

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Vijverbroek, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135300> (geraadpleegd op 5 november 2018)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Motte van Kessenich, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86078> (geraadpleegd op 5 november 2018)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Twee zilverlindes als vredesbomen, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/306244> (geraadpleegd op 5 november 2018)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Grafkapel van de familie Michiels van Kessenich, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86079> (geraadpleegd op 5 november 2018)

Agentschap Onroerend Erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus met kerkhof, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86080> (geraadpleegd op 5 november 2018)).

ANB, 2014. Managementplan Natura 2000 1.0, 27pp.

Beschermingsdossier DL002360, Kessenich burchtsite en kerk (S.n., 2004, digitaal dossier)

Buro Landschapsplanning, Stedenbouw en Techniek NV, Studiebureau Stals BVBA, 2007. Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Kinrooi, 217pp.

De Knijf, G., Demolder, H. & Paelinckx, D., 2000. Biologische Waarderingskaart, kaartbladen 10-18. Mededelingen van het Instituut voor Natuurbehoud 10, Brussel, 70pp.

Dupae, E., 2018. Burchtheuvel Kessenich, onderzoek van de vegetatie. 3pp.

Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 2.12_00362_00001 Bijlage II Stedenbouwkundige voorschriften Afbakening gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen "Herstructurering Vissenakker en omgeving"

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121923>

Karsten, L., & van Diepen, A. (2009). Van wie is het Amsterdamse Museumplein? Bewoners en toeristen in de stedelijke openbare ruimte. Ruimte & Maatschappij, 1(2), 5-26.

////////////////////////////////////
//

Natuurpunt Kinrooi, 2009. Jaarverslag.

Ruimtelijke structuurplan Limburg, gecoördineerde versie 2012.

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, 2010. Beslist Anders Beslissen, Het surplus voor besturen als bewoners het beleid mee sturen, 48pp.

Schockaert, I., Lodewijckx E. & Pelfrene E., 2016. SVR-Verkenning, Demografische uitdagingen voor het cohesiebeleid in Vlaanderen, 30pp.

TeamvanMeer!, 2012. Motte Kessenich, renovatie en ontwikkeling van de Motte en omgeving, ruimtelijk onderzoek.

TeamvanMeer! Kinrooi – Motte Kessenich. Restauratie ruïneresten en grafkapel & ontsluiting site. Verantwoordingsnota, 4 pp.

Vandegheuchte, C., Nolf, M., van den Borne, P., 2011. Bouwhistorisch en materiaal technisch onderzoek van de Motte in Kessenich, 34pp.

<https://www.natuurpunt.be/natuurgebied/vijverbroek#beschrijving>

http://detailhandelvlaanderen.be/sites/detailhandelvlaanderen.be/files/organisation/feitenfiches/feitenfiche_kinrooi_1.pdf

////////////////////////////////////
//

Bij het optimaliseren van de historische context en de toegankelijkheid van de motte zijn de effecten de effecten voor water matig positief. Door het aanleggen van een gracht rondom de motte kan afstromend water infiltreren. Het omzetten van de heuvel naar gras is positief voor infiltratie. Wat betreft het effect fauna en flora wordt de struikvegetatie verwijderd en vervangen door een kruidenrijke grasmat.

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Deelgebied Kerkhof en Bergplaats								
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	+	+	+	/	+	++	+
2.1.b	Groenscherm tussen kerkhof en particuliere eigendom	/	+	+	/	+	+	+
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	N	N	+	/	+	+	+
2.2.b	Uitkijkplatform: waardeverlies en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut	/	/	+	/	+	+	+
2.3	Inrichten Bergplaats als grazig plein met parking	N	+	/	/	+	+	+
2.4	Grondverwerving (deel) perceel 253C (Kinrooi, 3 ^{de} afd., sectie A)	/	/	/	/	/	/	+
2.5	Heraanleg Willibrordusput	N	N	+	/	N	+	+

De landschapswerken aan het kerkhof, alsook het groenscherm tussen het kerkhof en de particuliere woning, houden vergroeningsmaatregelen (verwijderen kiezel, aanleg gras, extra bomen) in, dit heeft een (matig) positief effect op het merendeel van de effectgroepen.

Door het uitkijkplatform en het Bedelaarspad worden het kerkhof en het achterliggende landschap meer beleefbaar, zodat hier ook een positief effect is op de discipline cultuurhistorie en landschap (in de zin van beleving van cultuurhistorie en landschap). De herinrichting van de Bergplaats heeft een neutraal effect op de discipline

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	+	++	/	+-	/	+	N

Het bestaand instrumentarium bestaat uit grondenbank of beheerovereenkomsten. Gebruik van dit instrumentarium heeft positieve gevolgen voor fauna/flora en landschap door het installeren van een natuurbeheer. Het bodemgebruik zal in grote lijnen dezelfde blijven, maar door extensief- of natuurbeheer is er minder doorsijpelen van meststoffen naar het grondwater. Voor landbouwers kan het effect positief of negatief zijn naargelang het type instrumentarium. Vandaag geldt voor verschillende percelen nulbemesting, door het afsluiten van een beheerovereenkomst kan er een hogere economische waarde uit het perceel gehaald worden. Ook bij een ruiling via een grondenbank krijgen ze een meer volwaardig landbouwperceel in gebruik. In het geval het perceel verworven kan worden is er geen alternatief voor de landbouwer (indien het pachtvrij is), maar verwerving is hoogstwaarschijnlijk geen optie o.w.v. de hoge marktprijzen..

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Trage wegen								
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)	N	N	N	/	++	+	+
5.1.b	Willibrorduspad: waardeverlies en vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut	/	/	/	/	+	N	+
5.2.a	Aanleg Bloomertpad (uit kracht van wet)	N	N	/	-	++	+	+-
5.2.b	Bloomertpad: overeenkomst regeling recht van doorgang Bloomertpad	/	/	/	-	++	N	/

9.1.2 Discipline “Water” (Impact op het watersysteem of de Watertoets)

Algemeen

Het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 houdende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, (verder het Waterwetboek) creëert het juridisch en organisatorisch kader waarbinnen het waterbeleid in Vlaanderen moet gevoerd worden. Het Waterwetboek biedt eveneens de decretale basis voor de omzetting van de Europese kaderrichtlijn Water in Vlaanderen.

Het Waterwetboek artikel 1.3.1.1. §1 stelt: “De overheid die moet beslissen over een vergunning, een plan of programma zoals vermeld in §5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.”

Een schadelijk effect wordt in het Waterwetboek artikel 1.1.3. §2 17° gedefinieerd als: “ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen.”

Als gevolg van het Waterwetboek dient voor dit landinrichtingsplan de analyse en evaluatie van de effecten op het watersysteem en de voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren onderzocht te worden in een watertoets.

De uitvoering van de watertoets wordt geregeld in het Besluit van 14 oktober 2011 van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, wat betreft de toepassingsregels voor de watertoets.

Het is een formele verplichting voor de overheid die het plan of programma moet goedkeuren, of die de vergunning moet afleveren. De watertoets stimuleert echter de opsteller van het plan of programma of de initiatiefnemer van een activiteit om in het prille stadium van het proces na te denken over de gevolgen voor het watersysteem. Het is dus ook een preventief instrument.

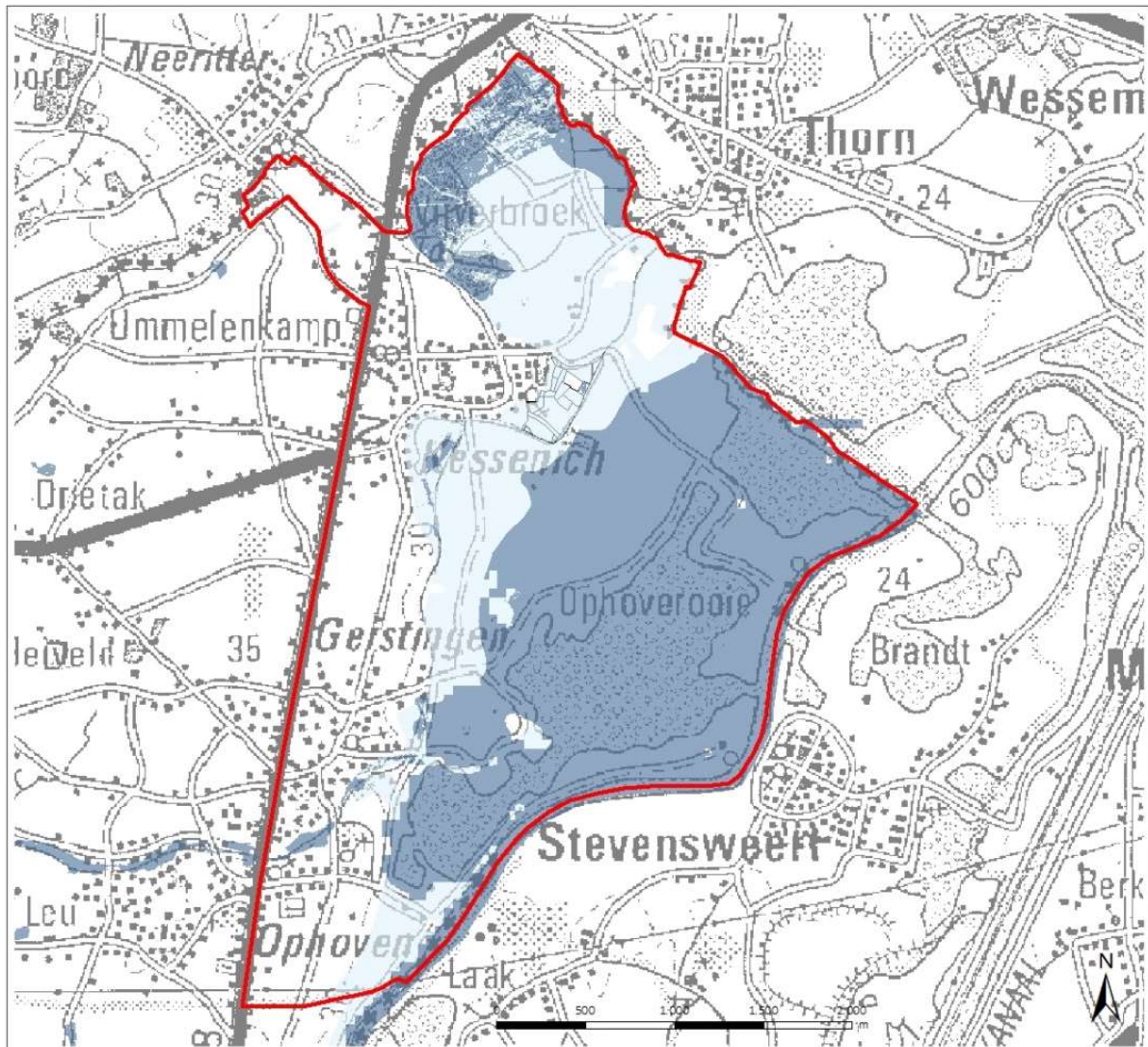
Het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003, gewijzigd door het wijzigingsdecreet Integraal Waterbeleid van 19 juli 2013 (verder decreet IWB) creëert het juridisch en organisatorisch kader waarbinnen het waterbeleid in Vlaanderen moet gevoerd worden. Het decreet IWB biedt eveneens de decretale basis voor de omzetting van de Europese kaderrichtlijn Water in Vlaanderen.

Situering van het stroomgebied

Het projectgebied maakt deel uit van het stroombekken van de Maas, in het deelbekken Noordoost-Limburg. Ter hoogte van het projectgebied wordt het Maasland doorsneden door verschillende beken: de Abeek en Itterbeek (1^e categorie) en de Witbeek en Raambeek (2de categorie). Al deze beken ontspringen in het Kempens Plateau en vertonen in het Maasland een zuidwest-noordoost verloop.

//

In het projectgebied LIP Kessenich komen verschillende effectief overstromingsgevoelige gebieden voor. Het gaat enerzijds over de voormalige zone voor grindwinning en anderzijds om het Vijverbroek.

Figuur 24: Watertoetskaart (donkerblauw: effectief overstromingsgevoelig gebied, lichtblauw: mogelijk overstromingsgevoelig gebied)

Selectie van de terreinacties die mogelijk een impact hebben op het watersysteem

Hieronder worden de acties opgelijst die een effect hebben op het watersysteem en welke effecten dit kunnen zijn.

Tabel 8: Effect op het watersysteem van de maatregelen

Code	Omschrijving maatregel	Effectgroep water	Duiding
1.1.	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwaterkwantiteit Infrastructuur	De weg de Gaard en de bijhorende parking wordt opgebroken en vervangen door gras. Er komt een nieuwe weg in asfalt, de nieuwe parking wordt echter wel aangelegd in doorlatende verharding.

1.2.	Optimalisatie historische context en toegankelijkheid motte	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Door de aanleg van een gracht rondom de motte kan afstromend oppervlaktewater tijdelijk infiltreren. Door het vervangen van de struikvegetatie door gras kan regenwater beter infiltreren bij hevige regenval. Op die manier wordt de motte ook maximal beschermd tegen erosie.
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	Verbeteren afvoergedrag oppervlaktewater Verbeteren grondwaterkwantiteit	Het vervangen van de kiezel en stenen door gras zorgt voor een betere infiltratie van hemelwater.
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Door de aanleg van het uitkijkplatform boven de weide kan hemelwater daar niet meer infiltreren. In de technische uitvoering van het uitkijkplatform kan echter voorzien worden dat het hemelwater toch wordt opgevangen om ter plaatse te infiltreren.
2.3.	Inrichting Bergplaats	Verbeteren afvoergedrag oppervlaktewater Verbeteren grondwaterkwantiteit Infrastructuur	Het centrale deel wordt omgezet in een groene vlakte waar infiltratie mogelijk is. Aan de rand wordt een parking aangelegd die kleiner is dan de huidige parking.
4.1.	Realiseren natuurverbinding Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	Verbeteren grondwaterkwaliteit	Door de strook in natuurbeheer of extensief beheer te leggen zullen er minder meststoffen naar het grondwater kunnen doorsijpelen.
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwaterkwantiteit	Het Willibrorduspad wordt opnieuw een graspad (met gestabiliseerde onderlaag). Hierdoor is infiltratie opnieuw mogelijk. Het huidige pad is erg aangestampt en modderig.

Synthese van de effecten op het watersysteem i.k.v. de watertoets

Deze paragraaf heeft als doel een samenvatting te geven van de relevante aspecten voor het uitvoeren van de watertoets door de bevoegde minister. Paragraaf 2.2.2 Hydrologie, geeft een beschrijving van de hydrologische en hydrografische situatie. Paragraaf 2.3.2 Water, geeft een samenvatting van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met betrekking tot het grond – en oppervlaktewater.

Het geheel van maatregelen in het landinrichtingsplan Kessenich in Zich(t) zorgt voor een inrichting van het dorpscentrum van Kessenich met respect voor zijn historiek en dit voor bewoners en bezoekers. Deze inrichting gebeurt volgens de principes van het integrale waterbeleid. Het effect van de verschillende maatregelen op de discipline water wordt, samen met duiding hierover, weergegeven in Tabel 8: Effect op het watersysteem van de maatregelen.

De maatregelen in dit inrichtingsplan leveren een bijdrage aan de volgende doelstellingen en beginselen uit het Waterwetboek:

D6: Het beheer van hemelwater en oppervlaktewater organiseren.

D10: De betrokkenheid van de mens met het watersysteem bevorderen, waaronder het verhogen van de belevingswaarde in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

B1: Het standstill beginsel. Voorkomen dat de toestand van het watersysteem verslechtert.

B3: Het bronbeginsel. Preventieve maatregelen aan de bron nemen.

B10: Het beginsel dat het watersysteem één van de ordenende principes is in de ruimtelijke ordening.

Het landinrichtingsplan “Kessenich in Zich(t) is dan ook verenigbaar met de doelstellingen van artikel 1.2.2. en de beginselen van artikel 1.2.3. van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 uni 2018 (het Waterwetboek).

9.1.3 Voortoets

Overlap speciale beschermingszones

Het projectgebied overlapt met het Vogelrichtlijngebied “Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof” (BE2221314) en met het Habitatrichtlijngebied “Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek” (BE2200037). Zie Figuur 4.

	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte overlap SBZ en projectgebied (ha)
SBZ-V BE2221314	13125	175
SBZ-H BE2200037	779	253

Volgende doelstellingen zijn opgenomen in het Managementplan 1.0 (d.d. 19.12.2014) binnen het projectgebied van het landinrichtingsplan Kessenich:

- Toename van van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition (3150)
- Toename van rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p. (3270)
- Toename van kalkminnend grasland op dorre zandbodem (6120)
- Toename van voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland en van de montane en alpiene zones (6430)
- Toename van laaggelegen schraal hooiland (6510)
- Behoud en kwaliteitsverbetering van overgangs – en trilveen (7140)
- Toename van alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (91^{E0})
- Verbetering van de leefkwaliteit van bittervoorn
- Behoud van het aantal exemplaren van de Europese Bever
- Behoud van de bestaande populaties kleine modderkruiper
- Toename van het aantal broedparen kwartelkoning
- Verbetering van de leefkwaliteit voor het leefgebied voor de otter
- Verbetering leefgebied rivierdonderpad

Het LIP voorziet geen maatregelen hier.

Effecten

Dit met uitzondering van onderstaande maatregelen op private eigendom op het grondgebied van de gemeente Kinrooi. Voor deze maatregelen wordt de volledige instrumentafweging doorlopen.

Maatregel	Omschrijving	voorstel
1.4	Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achter de kerk	Inrichtingswerk uit kracht van wet
2.2.b	Uitkijkplatform: regelen toegankelijkheid en steunpunt	Vestiging erfdienstbaarheid
2.4	Grondverwerving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend	Inzet bestaand instrumentarium Vlaamse Overheid
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad	Inrichtingswerk uit kracht van wet
5.1.b	Willibrorduspad: vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut	Vestiging erfdienstbaarheid
5.2.a	Aanleg Bloomertpad	Inrichtingswerk uit kracht van wet
5.2.b	Bloomertpad: overeenkomst recht van doorgang	Vrijwillig afsluiten overeenkomst met kettingbeding met eigenaars
5.2.c	Bloomertpad: verwerving deel van perceel 071C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
5.2.d	Bloomertpad: waardeverlies	(hoort bij 5.2.a inrichtingswerk uit kracht van wet)

9.2.1 Het beoogde resultaat

Per maatregel wordt het beoogde resultaat beschreven. Het zal steeds nodig zijn binnen dit landinrichtingsplan een afweging te maken tussen de beschikbare instrumenten om voor deze maatregelen het meest geschikte instrument in te zetten.

De maatregelen zijn gebaseerd op het voorafgaand participatief proces dat in het dorp werd gevoerd samen met de ambassadeurs van het dorp (zie 3.1 Projectdefinitie). Er is dan ook een groot draagvlak bij bewoners en de gemeente voor de realisatie van de voorgestelde maatregelen, maar niet noodzakelijk bij de huidige eigenaars en gebruikers van de betrokken percelen. De eigenaars en gebruikers werden benaderd bij de opmaak van het voorliggende landinrichtingsplan.

1.4. Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)

Nadat de site van de motte in Kessenich gestabiliseerd en geconsolideerd is, worden de nodige landschapswerken voorzien om de motte toegankelijk en beleefbaar te maken. Hierbij is veel aandacht voor de historisch context. Aandachtspunt is dat er zeer weinig ruimte is rondom de motte doordat huizen en tuinen tegen de motte zijn aangebouwd en aangelegd. Om te refereren naar de voormalige brede slotgracht wordt een gracht rondom de motte aangelegd in de zones die niet bebouwd zijn.

2.2.a Aanleg uitkijkplatform achter de kerk en 2.2.b regeling toegankelijkheid en steunpunt uitkijkplatform (en waardeverlies)

Het kerkhof aan de achterzijde van de kerk wordt door de bewoners ervaren als één van de meest waardevolle plekken in Kessenich. Het beoogde resultaat is dat hier een uitkijkplek en rustplek gecreëerd wordt. Door de

////////////////////////////////////

beschermde kerkhofmuur, de instabiliteit van de kerkhofmuur en het gebrek aan plaats op het kerkhof zelf is het nodig hiervoor een uitkijkplatform te creëren dat boven een particuliere eigendom komt te staan. Hiertoe zal gebruik gemaakt worden van steunpunten. Nadat het uitkijkplatform aan de achterzijde van de kerk is aangelegd, dient het platform steeds toegankelijk te zijn voor publiek en voor altijd in stand gehouden te worden.

1.4. Grondverwerving van perceel nr. 253C

De Bergplaats wordt volledig heringericht tot groen gemeenschapsplein en bijhorende parking. De huidige parking maakt ook deels gebruik van een particuliere eigendom waardoor de toegang tot het plein ruim genoeg is voor grotere voertuigen (kermiswagens, begrafenisondernemer, drankenhandelaar, ...). Ook in de toekomst moet het mogelijk zijn om met grotere voertuigen het plein te kunnen bereiken.

4.1. Natuurverbinding Vijverbroek en Kollegreend

De zone tussen Vijverbroek en Kollegreend waar een groene gewestplanbestemming voorgeschreven is, wordt onder natuurbeheer gelegd in samenspraak met de betrokken eigenaars en gebruikers.

5.1.a Verbeteren Willibrorduspad en 5.1.b Willibrorduspad: vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut (en waardeverlies)

De ondergrond van het Willibrorduspad vanaf de Bergplaats tot aan de Schoorstraat wordt verbeterd. Het Willibrorduspad dient na verbetering te allen tijde gebruikt te kunnen worden door bezoekers en bewoners. Het is momenteel slechts gedeeltelijk als een buurtweg opgenomen in de Atlas van de buurtwegen (nr. 39). Het pad wordt al sinds de jaren '90 gebruikt en heeft een groot maatschappelijk belang.

5.2.a. Aanleg Bloomertpad en 5.2.b./5.2.c/5.2.d Regeling recht van doorgang Bloomertpad

Door de aanleg van het Bloomertpad wordt een trage verbinding gecreëerd vanaf het Willibrorduspad tot in het Vijverbroek. Het Bloomertpad dient na aanleg te allen tijde toegankelijk te zijn voor bewoners en bezoekers (voetgangers).

		Instantie waarmee de lokale grondenbank wordt gesloten staat in voor de kosten die voortvloeien uit verwerven, vervreemden en administratief beheren van de onroerende goederen.
grondenbank Instandhoudingsdoelstellingen		De IHD-grondenbank (instandhoudingsdoelstellingen voor natuur), is gericht op het aanbieden van een oplossing aan landbouwbedrijven die worden getroffen door de realisatie van Europees belangrijke natuurdoelstellingen in Vlaanderen. De grondenbank richt zich op de aankoop van ruilgrond buiten habitatgebied. Deze wordt nadien gebruikt voor het opzetten van een grondenruil met getroffen landbouwers die gronden bewerken binnen de zoekzones voor natuur.
lokale grondenbank Noordoost Limburg		De Vlaamse Regering heeft bij besluit van 25 april 2014 in het kader van het SALK een subsidie toegekend aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor het project "Lokale Grondenbank Noordoost Limburg".
beheerovereenkomsten		Ministeriële Besluiten (3 april 2015) tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling.
recht van voorkoop natuur		Vastgelegd in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (BS 10/01/1998; art. 37-40). De uitvoeringsbepalingen werden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (BS 10/09/1998).

1.5 Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: verwerving, onteigening, vestiging van een erfgoedbaarheid tot openbaar nut

2.2.a Aanleg uitkijkplatform achter de kerk

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop + inrichtingswerk, onteigening + inrichtingswerk, inrichtingswerk uit kracht van wet

2.2.b Uitkijkplatform: regelen toegankelijkheid en steunpunt (en waardeverlies)

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: vestigen erfgoedbaarheid tot openbaar nut, afsluiten van een beheerovereenkomst recreatie, overeenkomst

2.4 Grondverwerving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: verwerving, onteigening, vestiging van een erfgoedbaarheid tot openbaar nut

4.1 Realiseren natuurverbinding Vijverbroek en Kollegreend

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop, onteigening, recht van voorkoop specifiek voor LI, Vlaamse grondenbank, instandhoudingsdoelstellingen grondenbank, recht van voorkoop natuur, beheerovereenkomsten

5.1.a Verbeteren Willibrorduspad tot aan de Schoorstraat

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop + inrichtingswerk, onteigening + inrichtingswerk, inrichtingswerk uit kracht van wet, verbeteren i.k.v. Atlas der buurtwegen (voor dat deel dat buurtweg is)

5.1.b Regelen recht van doorgang Willibrorduspad (buurtweg nr. 39) (en waardeverlies)

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: openen of wijzigen buurtweg (i.k.v. Atlas der buurtwegen), vestigen erfgoedbaarheid, overeenkomst

5.2.a Aanleg Bloomertpad

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop + inrichtingswerk, onteigening + inrichtingswerk, inrichtingswerk uit kracht van wet, vestigen buurtweg + inrichten i.k.v. buurtweg, openmaken of verleggen bestaande niet actieve buurtweg

5.2.b + 5.2.c + 5.2.d Regelen recht van doorgang Bloomertpad

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: vestigen erfgoedbaarheid tot openbaar nut, afsluiten van een beheerovereenkomst recreatie, overeenkomst, verwerving

9.2.3 Afweging van de criteria

In de volgende stap worden voor elke maatregel de verschillende instrumenten met elkaar afgewogen volgens de vier criteria uit het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting (artikel 1.1.1.2). In onderstaande tabel worden de 4 criteria afgewogen t.o.v. de verschillende instrumenten. Daarna wordt per specifieke maatregel een beoordeling gemaakt van de mogelijke instrumenten.

//

Samengevat is het, om het Bloomertpad aan te leggen en blijvend toegankelijk te maken, aangewezen om een inrichtingswerk uit kracht van wet toe te passen en het recht van doorgang via overeenkomst te regelen met de betrokken eigenaars. Voor één perceel (071C, Kinrooi, 3de afd., sectie A) wordt op vraag van de eigenaar het deel van het wandelpad verworven.

9.2.4 Financiële afweging van de instrumenten

1.4 Grondverwerving deel van perceel

2.4 Grondverwerving van perceel

INSTRUMENT	kostprijs
verwerving	-
onteigening	--
vestiging van erf dienstbaarheid tot openbaar nut	+

2.2.a Aanleg uitkijkplatform achter de kerk

2.2.b Waardeverlies en toegankelijk maken van uitkijkplatform

INSTRUMENT	kostprijs
aankoop + inrichtingswerk	-
onteigening + inrichtingswerk	--
inrichtingswerk uit kracht van wet + erf dienstbaarheid	+
inrichtingswerk uit kracht van wet + overeenkomst	+
afsluiten van een beheerovereenkomst recreatie	-

4.1 Natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend

INSTRUMENT	kostprijs
verwerving	-
onteigening	--
recht van voorkoop specifiek voor LI	-
recht van voorkoop natuur	-
lokale grondenbank	-
instandhoudingdoelstellingen grondenbank	-
beheerovereenkomsten	+-

5.1.a Verbeteren buurtweg nr. 39 (Willibrorduspad)

5.1.b Willibrorduspad: vestiging erf dienstbaarheid tot openbaar nut (en waardeverlies)

INSTRUMENT	kostprijs
aankoop + inrichtingswerk	-
onteigening + inrichtingswerk	--
inrichtingswerk uit kracht van wet	+
vestiging erf dienstbaarheid tot openbaar nut (na inrichtingswerk uit kracht van wet)	+
vestiging en verbeteren i.k.v. Atlas der buurtwegen	+

//

overeenkomst (voor recht van doorgang)	+
--	---

5.2.a Aanleg Bloomertpad

5.2.b, 5.2.c, 5.2.d Toegankelijk maken Bloomertpad

INSTRUMENT	kostprijs
aankoop + inrichtingswerk	-
onteigening + inrichtingswerk	--
inrichtingswerk uit kracht van wet + overeenkomst	+
inrichtingswerk uit kracht van wet + erfdienstbaarheid tot openbaar nut	+
openmaken buurtweg	+
verleggen buurtweg	+
vestiging nieuwe buurtweg + inrichten i.k.v. buurtweg	+
afsluiten van een beheerovereenkomst recreatie	+

9.2.5 Kostenafweging

De motivering die werd uitgewerkt in de afweging van de criteria (stap 3) blijft na afweging met de financiële impact van de verschillende instrumenten aangehouden.

9.3 BIJLAGE 3: VERANTWOORDINGSNOTA RESTAURATIE RUINERESTEN EN GRAFKAPEL EN ONTSLUITING SITE

VERANTWOORDINGSNOTA

Voorwerp van de aanvraag

Het dossier "Motte Kessenich - Restauratie ruïneresten en grafkapel & ontsluiting site" omvat het stabiliseren en conserveren van de ruïneresten op de heuvel, het restaureren van de grafkapel en de nodige werken voor de ontsluiting van de Motte gelegen in de Kerkstraat in Kessenich.

Voor de verantwoordingsnota verwijzen we eveneens naar het 'Bouwhistorisch en materiaaltechnisch vooronderzoek van de Motte in Kessenich' (2011) uitgevoerd door Studiebureau Monumentenzorg bvba in opdracht van Gemeente Kinrooi en het verslag opgemaakt door TRICONSULT nv na rondgang ter plaatse betreffende 'Kessenich, Motteheuvel - Standzekerheidsbeschouwingen' (2012).

Motteheuvel

De motteheuvel is een archeologisch relict en dient als dusdanig geconserveerd te worden. Daarom zullen enkel plaatselijk (*zie bouwfase 1 - ruïneresten*) aanvullingen en herstel van de vegetatie gebeuren. De kunstmatig aangelegde beplanting (sneeuwbesbegroeiing, hagen) zullen bovengronds verwijderd worden. Deze zone zal vervolgens ingezaaid worden met een gras- en kruidenmengsel, zodat een homogene begroeiing van de heuvel gerealiseerd wordt.

De bestaande keerwand (tuinmuur) aan de oostzijde van de heuvel oefent een grondkerende functie uit en dient behouden te blijven. De huidige stabiliteit van deze muur wordt verzekerd door steunberen en aansluitende bebouwing op de omliggende percelen. Over wat de veiligheid op de stabiliteit van deze muur betreft, kan op heden geen uitspraak gedaan worden. De muur vertoont momenteel

evenwel geen zichtbare scheefstand. Het is dan ook van belang dat tijdens en na de werken geen bijkomende druk op deze bestaande grondkerende constructies wordt uitgeoefend.

Algemeen zal de tuinmuur ontdaan worden van alle begroeiing en hersteld waar nodig. Tijdens de werken zal de fundering van de muur gecontroleerd worden om de stabiliteit van de muur beter te kunnen beoordelen. Ook is voorzien een drainage te plaatsen langs de muur (zijde motteheuvel) en wordt er sedum op de bovenzijde van de muur aangebracht als bijkomende bescherming.

Bouwfase 1 - ruïneresten burchttoren

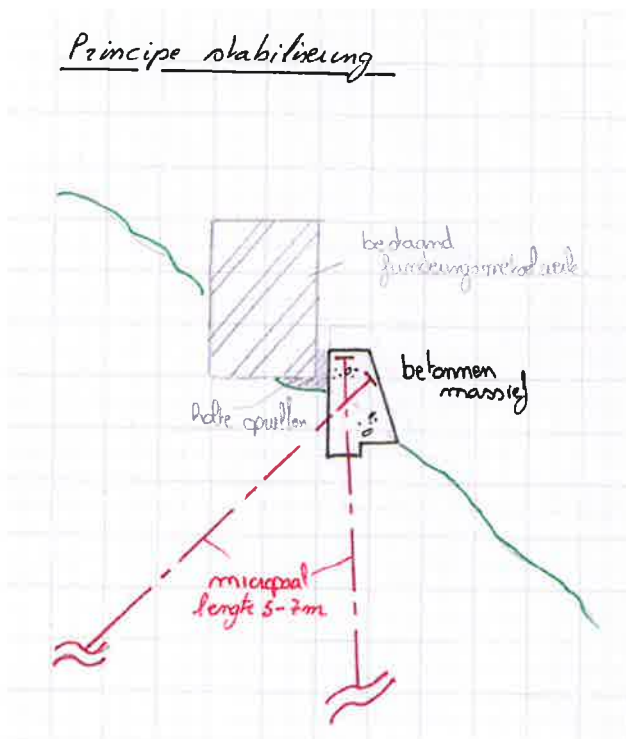
Algemeen is er plantengroei aanwezig op alle restanten. De wortelgroei kan op termijn de samenhang aantasten. Ook kan door de vorming van $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ onder invloed van de vrijgave van CO_2 door het wortelgestel, de aanwezige kalkmortel verkrumelen en uiteenvallen. Bijkomend is door de aanwezigheid van de planten de muur aan de buitenzijde vochtiger (aantrekken van water) waardoor er meer kans is op vorstschade. Deze plantengroei wordt dan ook verwijderd.

De cementering op de bovenzijde van de torenresten wordt verwijderd en hier wordt sedum op aangebracht ter bescherming van het metselwerk.

Loszittende keien worden vastgezet, grotere zones loszittend metselwerk worden gedemonteerd en heropgebouwd, voegen worden hersteld en het volledige metselwerk wordt gereinigd.

Restant fundering toren:

De stabilisatie van de fundering van de toren zal erin bestaan een grondkerend massief te realiseren aan de voet van het torenmetselwerk. Dit stabiliseringsmassief bestaat uit een betonnen mantel gefundeerd op palen, zoals weergegeven in onderstaande principeschets.

Door de betonnen mantel op palen te funderen wordt het risico op uitspoelen van de stabiliseringsmaatregelen vermeden. Bijkomend wordt ook de steile helling gestabiliseerd door de

ingeboorde palen. Hierbij wordt de groutsamenstelling aangepast en de uitvoering gemonitord om uitvloeijing in de heuvel te vermijden.

De holte achter de mantel en onder het funderingsmassief wordt opgevuld en voorzien van een drainagesysteem, zodat het bevroren van met water verzadigd metselwerk of de grond vermeden wordt. De palen zullen afwisselend hellend en recht geboord worden.

De ringbalk die zo ontstaat vormt tevens de basis voor de nieuwe betonnen vloer van het uitkijkplatform op het grondvlak van de toren.

Brokstuk 1: restant noordzijde heuvel:

Gezien het eerder beperkte standzekerheidsrisico wordt hier gekozen om de ontstane spleet onder het massief op te vullen met gestabiliseerd zand en een regelmatig onderhoud en controle te voorzien.

Brokstuk 2: restant westzijde heuvel:

Om te vermijden dat het uitkragende brokstuk op de westzijde van de heuvel door verdere uitspoeling en erosie zijn huidige (schijnbare) stabiliteit zou verliezen, zal het brokstuk gedeeltelijk gedemonteerd worden in samenspraak met de stabiliteitsingenieur.

Daarnaast zal een drainering geplaatst worden langs het brokstuk om verdere uitspoeling tegen te gaan en zullen bestaande uitspoelingen opgevuld worden met gestabiliseerd zand. Hierbij wordt de drainage hoofdzakelijk in de nieuwe aanvulling geplaatst om het grondwerk te beperken.

De gedeeltelijke demontage, waarbij het overblijvende deel van het brokstuk gestabiliseerd maar verder onaangeroerd blijft, doet geen afbreuk aan de historische waarde van de resten en de Motteheuvel in het geheel.

Brokstukken 3-7: overige restanten:

Deze brokstukken worden geconserveerd en blijven in situ aanwezig.

Bouwfase 2 - ruïneresten traptoren

De ruïneresten van de traptoren worden geconserveerd. Hiertoe wordt het metselwerk eerst ontdaan van plantengroei. De loszittende zones metselwerk worden gedemonteerd en heropgemetst en het volledige metselwerk wordt gereinigd.

Bouwfase 3 - voormalige vierkante toren

Deze bouwfase wordt zichtbaar gemaakt door ter hoogte van de vroegere muren van de vierkante toren een verharding in breuksteen aan te leggen. Deze verharding zal voorzien worden in een tweede fase die de ontsluiting van de site inhoudt. (*zie ontsluiting*)

Bouwfase 4 - neo-gotische grafkapel

De grafkapel ondergaat geen noemenswaardige wijzigingen. De restauratie heeft als doel de grafkapel te conserveren, op te frissen en enkel waar nodig zullen herstellingswerken uitgevoerd worden.

De gevels zullen gereinigd worden en de huidige cementvoegen vervangen door voegen in kalkmortel. De dakbedekking, goten en regenwaterafvoer worden vernieuwd. Tijdens de werken zullen ook de funderingen en de dakconstructie - die niet toegankelijk zijn - gecontroleerd worden.

Het interieur van de grafkapel (voornamelijk pleister- en schilderwerk) is voorzien hersteld te worden volgens de aanwijzingen en onder begeleiding van het KIK.

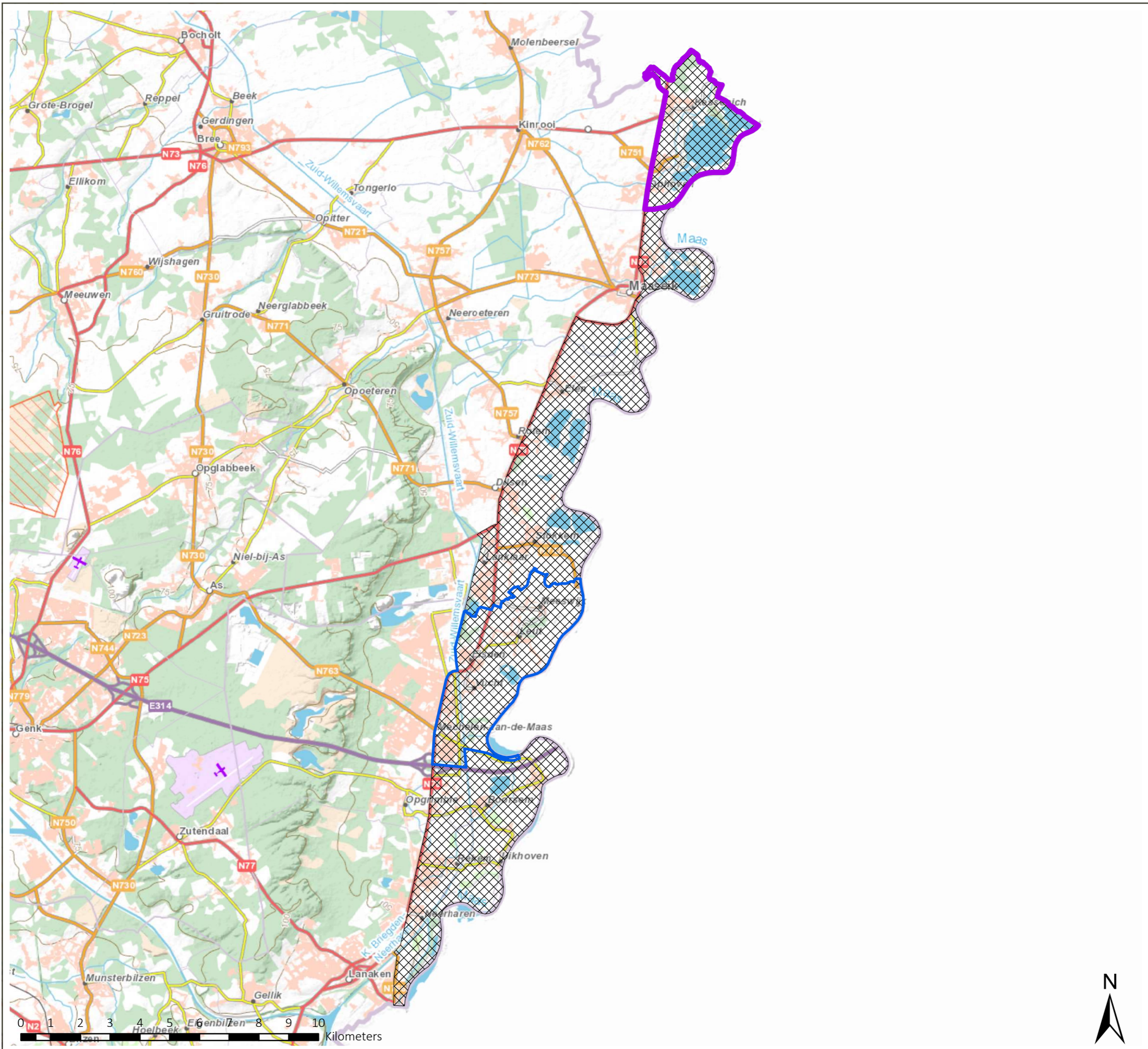
Ontsluiting

Om de leesbaarheid van de site te verbeteren, worden de hagen en de dichte begroeiing langs de straat verwijderd. Hierbij wordt de begroeiing bovengronds afgesneden terwijl de wortels in de grond blijven zitten om de impact van de werken op de bodem te beperken. De verdere uitwerking van de nieuwe ontsluiting maakt deel uit van een tweede dossier. Om een minimale impact op het archeologisch relict te bewerkstellingen zal het opmaken van dit dossier in nauw overleg met de archeoloog van Onroerend Erfgoed gebeuren.

Ontsluitingsconcept

De nieuwe ontsluiting beoogt een meer uitnodigende toegang tot de site te creëren, waarbij de historische context van neer- en opperhof verduidelijkt wordt door de aanleg. Hierbij is de visualisatie van de voormalige gracht en wal tussen neer- en opperhof ter hoogte van de toegang tot de site het uitgangspunt. Op deze ontvangstplek voor de bezoekers wordt ook een infopaneel geplaatst.

Vermits de oorspronkelijke ontsluiting van de motte en burchttoren niet gekend is, zal een nieuw wandelpad gerealiseerd worden door middel van een lichte constructie die als het ware iets boven het terrein geplaatst wordt als nieuwe toegevoegde laag. De uitvoering van deze constructie zal zodanig geconcipeerd worden dat de impact op de bodem tot een minimum beperkt wordt. Op de helling van de motteheuvel is voorzien een bloemenweide te realiseren.

LANDINRICHTING
Maasvallei - Kessenich in Zich(t)

Landinrichtingsplan

Kaart 1: Situering LIP binnen
LI Maasvallei fase 1

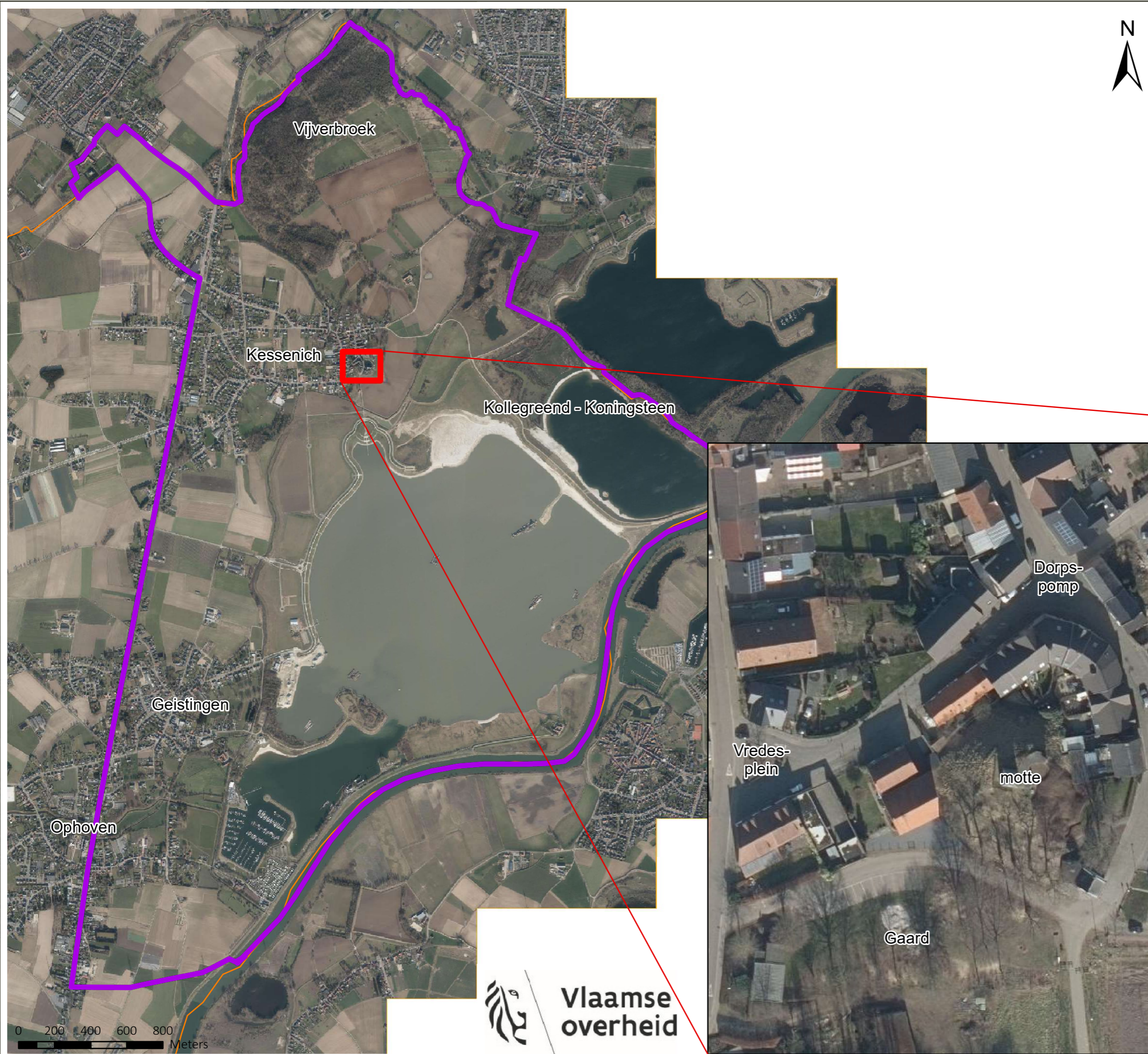
Legende

- Landinrichtingsproject Kessenich in Zich(t)
- Landinrichtingsproject Leut/Meeswijk/Vucht
- Landinrichting Maasvallei fase 1

bron:
- CartoWeb www.ngi.be

aangemaakt op: maart 2019

LANDINRICHTING
Maasvallei - Kessenich in Zich(t)

Landinrichtingsplan

Kaart 2: Situering LIP

Legende

- Landinrichtingsproject Kessenich in Zich(t)
- Vlaanderen

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalg, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)
aangemaakt op: maart 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 3: Gewestplan

Legende

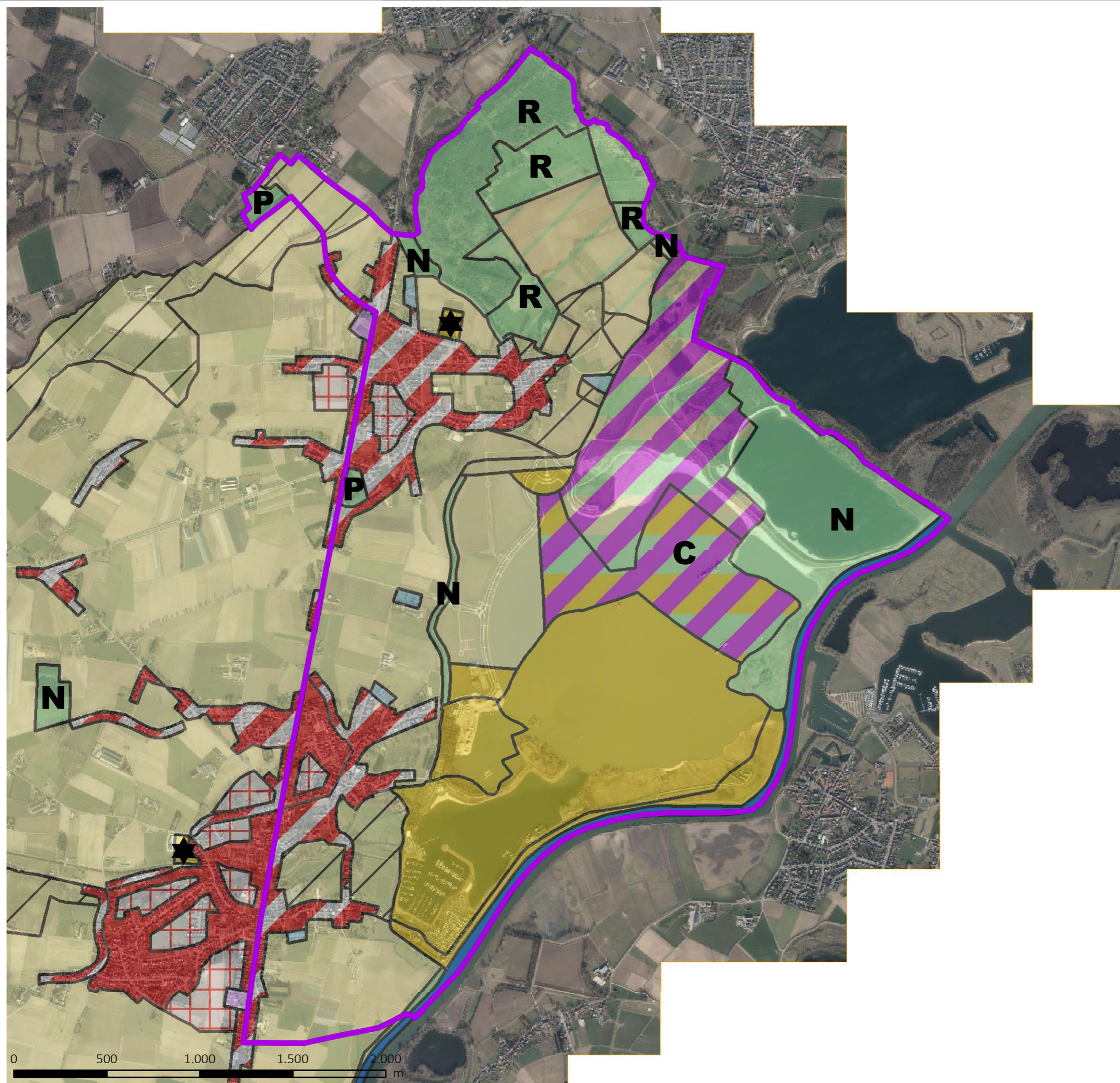
 Kessenich/Ophoven

Bestemmingen volgens het gewestplan

- 0100 - woongebieden
- 0102 - woongebieden met landelijk karakter
- 0103 - woongebieden landelijk karakter en cult-hist en/of esth waarde
- 0105 - woonuitbreidingsgebieden
- 0200 - gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
- 0400 - recreatiegebieden
- 0401 - gebieden voor dagrecreatie
- 0500 - parkgebieden
- 0700 - groengebieden
- 0701 - natuurgebieden
- 0702 - natuurgebieden met wet. waarde of natuurreservaten
- 0900 - agrarische gebieden
- 0901 - landschappelijk waardevol agrarische gebieden
- 0910 - agrarische gebieden met ecologisch belang
- 1100 - ambachtelijke bedrijven en kmo's
- 1212 - ontginningsgebieden met nabestemming natuurontwikkeling
- 1213 - ontginningsgebied met nabestemming recreatie en natuur
- 1504 - bestaande waterwegen

bron:
- Topografische kaart 1/50.000, raster, NGI

aangemaakt op: november 2018

Landinrichtingsplan

Kaart 4: RUP's en BPA's

Legende

 Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich

Gewestelijk RUP

 Herstructurering Vissenakker en Omgeving

Gemeentelijke RUP's

- 1: RUP Woonbeleid - deelplan 1
- 2: RUP Zonevremde recreatie - deelplan 7
- 3: RUP Zonevremde recreatie - deelplan 6
- 4: RUP Geistingen

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: maart 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 5: Inrichtingsvisie

Legende

- dorpskern inrichting
- groene verbinding
- zichtas - uitzicht
- verbinding naar ...
- groene inrichting plein
- belevingspunten

bron:
- WMS Orthofotomosaiek, middenschalig, winteropnamen
(Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: februari 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 6: Inrichtingsmaatregelen
Centrum Kessenich

Legende

- Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich

- 1.1. Heraanleg en uitbreiding park de Gaard
- 1.2. Consolidatie en stabilisatie motte
- 1.3. Optimaliseren hist cont en toegankelijkheid motte
- 1.4. Verwerving deel van perceel 263N
- 2.1. Landschapswerken kerkhof
- 2.2.a Aanleg uitkijkplatform (uit kracht van wet)
- 2.2.b Uitkijkplatform: waardeverlies en erfdienstbaarheid
- 2.3. Inrichting Bergplaats
- 2.4. Grondverwerving deel van perceel 253C
- 2.5. Heraanleg Willibrorduspad
- 3.1. Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat
- 3.2. Herinrichting Vredesplein
- 3.3. Herinrichting plein dorpspomp
- 3.4. Schilderen gevels Ons Dak
- 5.1.a Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)
- 5.1.b Willibrorduspad: waardeverlies en erfdienstbaarheid
- 5.3. Ertesjeterspad verbeteren

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschallig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: maart 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 7: Inrichtingsmaatregelen
trage wegen en Vijverbroek

Legende

- Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich
- 4.1. Realiseren natuurverbinding
- 5.1.a Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)
- 5.1.b Willibrorduspad: waardeverlies en erfdienstbaarheid
- 5.2.a Aanleg Bloomertpad (uit kracht van wet)
- 5.2.b, Bloomertpad: overeenkomst
- 5.2.c Grondvererving 071C
- 5.2.d Bloomertpad: waardeverlies
- 5.3. Ertesjieterspad verbeteren
- 5.2.e Oversteek Thomerweg

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: september 2019